

EUROPESE COMMISSIE
Uitvoerend Agentschap Innovatie en Netwerken
Directeur

SUBSIDIEOVEREENKOMST

NUMMER 957751 — RESPONSE

Deze **overeenkomst** ("de overeenkomst") wordt afgesloten **tussen** de volgende partijen:

enerzijds

Het Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken (Innovation and Networks Executive Agency, INEA krachtens de bevoegdheid die door de Europese Commissie ("de Commissie") is overgedragen, voor de ondertekening van deze overeenkomst vertegenwoordigd door Departementshoofd, Uitvoerend Agentschap innovatie en netwerken, Departement Horizon 2020, Alan HAIGH,

en

anderzijds

1. "de coördinator":

EIFER EUROPAISCHES INSTITUT FUR ENERGIEFORSCHUNG EDF KIT EWIV ("EIFER"), gevestigd te Emmy-Noether-Strasse 11, Karlsruhe 76131, Duitsland. VAT-number DE814587731 voor de ondertekening van deze Overeenkomst vertegenwoordigd door M Pascal TERRIEN,

en de volgende andere begunstigden, als zij hun "toetredingsformulier" (zie bijlage 3 en artikel 56) ondertekenen:

2. Dijon Métropole ("DM"), gevestigd te 40, avenue du Drapeau 21000, Dijon France, VAT number R65242100410 DE814587731

3. COMMUNE DE DIJON ("CDD"), gevestigd te Mairie de Dijon, place de la liberation CS 73310 21033, Dijon France*, VAT number FR46212102313

4. ELECTRICITE DE FRANCE ("EDF"), gevestigd te AVENUE DE WAGRAM 22, PARIS 08 75008, France, VAT number: FR03552081317

5. **COMMUNAUTE D' UNIVERSITES ET ETABLISSEMENTS UNIVERSITE BOURGOGNE FRANCHE - COMTE (“UBFC”)**, gevestigd te 32 Avenue de l'Observatoire, 25000 Besançon, France , VAT number FR37130020910
6. **ENEDIS (“ENEDIS”)**, gevestigd te 34 place des Corolles, Paris-la-Défense (92079), France, VAT number FR 66444608442
7. **GRAND DIJON HABITAT (“GDH”)**, gevestigd te 2 BIS RUE MARECHAL LECLERC, BP 87027, 21000, DIJON France, VAT number FR68344897616
8. **ORVITIS (“ORVITIS”)**, gevestigd te 17 BV VOLTAIRE, BP 90104, 21001, DIJON France, VAT number FR55272100017,
9. **BOUYGUES CONSTRUCTION (“BOUYGUES”)**, gevestigd te avenue Eugène Freyssinet 1, 78280, GUYANCOURT France, VAT number FR70552045999,
10. **FAFCO (“FAFCO”)**, gevestigd te 5C Rue du Point du Jour, 21800, CHEVIGNY-SAINT-SAUVEUR France, VAT number FR32824569297,
11. **ATMO BOURGOGNE FRANCHE COMTE (“ATMO”)**, gevestigd te 37 RUE BATTANT, 25000, BESANCON France,
12. **ONYX SOLAR ENERGY SL (“ONYX”)**, gevestigd te CALLE RIO CEA 1 NAVE H6 POLIGONO INDUSTRIAL LAS HERVENCIAS, 05004, AVILA Spain, VAT number ESB05220553,
13. **CORIANCE (“CORIANCE”)**, gevestigd te 10 ALLEE BIENVENUE IMMEUBLE HORIZON 1, 93160, NOISY LE GRAND France, VAT number FR0J412561706,
14. **OGGA (“OGGA”)**, gevestigd te 96 BOULEVARD VIVIER MERLE IMMEUBLE LE FONTENOY, 69003, LYON France, VAT number FR49807516638,
15. **CNET SVENSKA AB (“CNET”)**, gevestigd te SVARDVAGEN 3A, 182 33, DANDERYD Sweden, VAT number SE556506119801,
16. **Civocracy B.V. (“CIVOCR”)**, gevestigd te EMMASTRAAT 20, 7573 BB , OLDENZAAL Netherlands, VAT number NL855198825B01,
17. **SARL NANOSENSE (“NS”)**, gevestigd te rue de Bellevue 123, 92100 , BOULOGNE France, VAT number FR35444396519,
18. **K.I.D.S A.I'S (“WITTYM”)**, gevestigd te RUE SULLY 64A, 21000 , DIJON France, VAT number FR10877577494,
19. **PANGA (“PANGA”)**, gevestigd te 1 RUE FLEMING, 17000 , LA ROCHELLE Nouvelle Aquitaine, VAT number FR08813476660,
20. **CITY OF TURKU (“TURKU”)**, gevestigd te YLIOPISTONKATU 27 A, 20100, TURKU Finland, VAT number FI02048198,
21. **Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy (“VTT”)**, gevestigd te Tekniikantie 21, 02150 Espoo, Finland, VAT number FI26473754,

22. **TURUN AMMATTIKORKEAKOULU OY (“TUAS”)**, gevestigd te
JOUKAHAISENKATU 3A, 20520, TURKU Finland, VAT number FI25281603,
23. **Turun Ylioppilaskyläsäätiö (“TYS”)**, gevestigd te YO-KYLA 12 A, TURKU Finland,
VAT number FI01423486,
24. **OY TURKU ENERGIA - ABO ENERGI AB (“TUR-ENRG”)**, gevestigd te
LINNANKATU 65, PL 105, 20100, TURKU Finland, VAT number FI09849449,
25. **ILMATIETEEN LAITOS (“FMI”)**, gevestigd te Erik Palmenin aukio 1, 00560,
HELSINKI Finland, VAT number FI02446647,
26. **HögforsGST Oy (“HOGFORS”)**, gevestigd te Koskentie 65, 79100, LEPPAVIRTA
Finland, VAT number FI19163918,
27. **Elisa LTD (“ELISA”)**, gevestigd te Ratavartijankatu 5, 00520, HELSINKI Finland,
VAT number FI01165106,
28. **ELCON SOLUTIONS OY (“ELCON”)**, gevestigd te Pyhan Katariinan Tie 306-308,
20760, PIISPANRISTI Finland, VAT number FI20424775,
29. **Solar Finland Oy (“SF”)**, gevestigd te Salorankatu 5-7, po box: 000, 24240, SALO
Finland, VAT number FI27659294,
30. **SUNAMP LIMITED (“SUN”)**, gevestigd te 1 Satellite Park EH33 1RY,
MACMERRY, United Kingdom, VAT number GB932197615,
31. **eGain International AB (“EGAIN”)**, gevestigd te Faktorvagen 9, 434 37,
KUNGSBACKA, Sweden, VAT number SE556792700801,
32. **TURUN YLIOPISTO (“UTU”)**, gevestigd te YLIOPISTONMAKI, po box: 000,
20014, Turku, Finland, VAT number FI02458963,
33. **Oilon Technology Oy (“OILON”)**, gevestigd te METSA PIETELINKATU 1, po box:
P.O.Box 5, 15800, LAHTI, Finland, VAT number FI27344284,
34. **Turku City Data Oy (“TCD”)**, gevestigd te YLIOPISTONKATU 27A, po box: 000,
20100, TURKU, Finland, VAT number FI29983821,
35. **Sähkö-Jokinen OY (“SAH-JOK”)**, gevestigd te RAUHALAMMINTIE 13, 29600,
NOORMAARKU, Finland, VAT number FI05117099,
36. **HR-Ikkunat Rauhala Oy (“HR-IK”)**, gevestigd te Rautiontie 344, po box: 85140,
85140, TYNKA, Finland, VAT number FI19109241,
37. **FERROAMP ELEKTRONIK AB (“FERROAMP”)**, gevestigd te
DOMNARVSGATAN 16, 163 53, SPANGA, Sweden, VAT number SE556805702901,
38. **STAD BRUSSEL (“BRU”)**, gevestigd te ANSPACHLAAN 6, 1000, BRUSSEL,
België, VAT number BE0207373429,
39. **Up4North (“UP4N”)**, gevestigd te RUE DU PROGRES 80, 1030, BRUSSELS,
Belgium,

40. **AYUNTAMIENTO DE ZARAGOZA (“ZGZ”)**, gevestigd te PLAZA DEL PILAR 18, 50071, ZARAGOZA, Spain, VAT number ESP5030300G,
41. **Municipiul Botosani (“PMB”)**, gevestigd te 1 PIATA REVOLUTIEI, 710236, BOTOSANI, Romania, ,
42. **INSTITUTULUI NATIONAL DE CERCETARE DEZVOLTARE PENTRU INGENIERIE ELECTRICA ICPE-CA BUCURESTI (“ICPE-CA”)**, gevestigd te SPLAIUL UNIRII 313 SECTOR 3, 030138, BUCURESTI, Romania, VAT number RO13827850,
43. **EORDAIA MUNICIPALITY (“EORDAIA”)**, gevestigd te 25IS MARTIOU 25, 502 00, PTOLEMAIDA, Greece, VAT number EL998054361,
44. **MUNICIPALITY OF GABROVO (“MOG”)**, gevestigd te VAZRAZHDANE SQ 3, 5300, GABROVO, Bulgaria, VAT number BG000215630, ,
45. **INNOVATIVE ENERGY AND INFORMATION TECHNOLOGIES LTD** (hereinafter “IEIT”), gevestigd te 11 “Magnaurska shkola” Str., Hi Tech Park IZOT, office 316, 1784, Sofia, Bulgaria, VAT number BG204811010,
46. **REGIONAL DEVELOPMENT AGENCY OF LUGANSK REGION (“DITA”)**, gevestigd te CENTRAL AVENUE 59, 93406, SIEVERODONETSK, Ukraine,
47. **ETHNIKO KENTRO EREVNAS KAI TECHNOLOGIKIS ANAPTYXIS (“CERTH”)**, gevestigd te 6th Km Charilaou - Thermi Road, Thermi Thessaloniki, 57001, Greece VAT number EL099785242
48. **FUNDACION CIRCE CENTRO DE INVESTIGACION DE RECURSOS Y CONSUMOS ENERGETICOS (“CIRCE”)**, gevestigd te Parque Empresarial Dinamiza, Avda. Ranillas 3D, 1ª Planta, 50018 Zaragoza, Spain, VAT number ESG50556091,
49. **RINA CONSULTING SPA (“RINA-C”)**, gevestigd te VIA CECCHI 6, po box: 000, 16129, GENOVA, Italy, VAT number IT03476550102,
50. **SOCIEDADE PORTUGUESA DE INOVACAO CONSULTADORIA EMPRESARIAL E FOMENTO DA INOVACAO SA (“SPI”)**, gevestigd te AV MARECHAL GOMES DA COSTA 1376 PORTO CONCELHO FOZ DO DOURO, po box: 000, 4150 356, PORTO, Portugal, VAT number PT503821012,
51. **UNIVERSIDAD PONTIFICIA COMILLAS (“COMILLAS”)**, gevestigd te CALLE ALBERTO AGUILERA 23, 28015, MADRID, Spain, VAT number ESR2800395B,
52. **LLC "iSolutions" (“ISOLUT”)**, gevestigd te 6 Strokacha street, Kyiv, 03148, Ukraine, without VAT number and with registration number 37589041,
53. **NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF ATHENS - NTUA (“NTUA”)**, gevestigd te 9 Heroon Polytechniou Str., Zographou - Athens, po box: 15780, Athens, Greece, VAT number EL099793475,

Tenzij anders aangegeven, omvatten verwijzingen naar de "begunstigde" of "begunstigden" ook de coördinator.

De bovengenoemde partijen zijn overeengekomen de overeenkomst aan te gaan overeenkomstig de hieronder beschreven algemene voorwaarden.

Door de overeenkomst of het toetredingsformulier te ondertekenen, aanvaarden de begunstigden de subsidie en stemmen zij ermee in de actie onder hun eigen verantwoordelijkheid en in overeenstemming met deze overeenkomst uit te voeren en aan alle verplichtingen en voorwaarden die in de overeenkomst staan beschreven, te voldoen.

De overeenkomst bestaat uit:

Algemene voorwaarden

Bijlage 1 Beschrijving van de actie

Bijlage 2 Geraamde begroting voor de actie

2a Aanvullende informatie over de geraamde begroting

Bijlage 3 Toetredingsformulieren

Bijlage 4 Model voor de financiële staten

Bijlage 5 Model voor het certificaat betreffende de financiële staten

Bijlage 6 Model voor het certificaat betreffende de methodologie

ALGEMENE VOORWAARDEN

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN	14
ARTIKEL 1 — VOORWERP VAN DE OVEREENKOMST	14
HOOFDSTUK 2 ACTIE	14
ARTIKEL 2 — <i>UIT TE VOEREN ACTIE [— AANVULLENDE SUBSIDIE] [— GEZAMENLIJK GEFINANCIERDE ACTIE]</i>	14
ARTIKEL 3 — DUUR EN AANVANGSDATUM VAN DE ACTIE.....	14
ARTIKEL 4 — GERAAMDE BEGROTING EN BEGROTINGSOVERSCHRIJVINGEN	14
4.1 Geraamde begroting.....	14
4.2 Begrotingsoverschrijvingen.....	15
HOOFDSTUK 3 SUBSIDIE	15
ARTIKEL 5 — SUBSIDIEBEDRAG, SUBSIDIEVORM, VERGOEDINGS-PERCENTAGES EN SOORTEN KOSTEN	15
5.1 Maximaal subsidiebedrag	15
5.2 Subsidievorm, vergoedingspercentages en soorten kosten.....	15
5.3 Definitief subsidiebedrag — Berekening	17
5.4 Herzien definitief subsidiebedrag — Berekening	19
ARTIKEL 6 — SUBSIDIABELE EN NIET-SUBSIDIABELE KOSTEN	20
6.1 Algemene voorwaarden waaraan kosten moeten voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen	20
6.2 Specifieke voorwaarden waaraan kosten moeten voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen	21
6.3 Voorwaarden voor kosten van gelieerde derden om voor subsidie in aanmerking te komen	31
6.4 Voorwaarden voor de subsidiabiliteit van bijdragen in natura die gratis door derden worden verstrekt	32
6.5 Niet-subsidiabele kosten	32
6.6 Gevolgen van de declaratie van niet-subsidiabele kosten	33
HOOFDSTUK 4 RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE PARTIJEN.....	33
AFDELING 1 RECHTEN EN PLICHTEN IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN DE ACTIE	33
ARTIKEL 7 — ALGEMENE PLICHT OM DE ACTIE NAAR BEHOREN UIT TE VOEREN.....	33
7.1 Algemene plicht om de actie naar behoren uit te voeren	33
7.2 Gevolgen van niet-nakoming	33
ARTIKEL 8 — MIDDELEN OM DE ACTIE UIT TE VOEREN — BIJ DE ACTIE BETROKKEN DERDEN	33
ARTIKEL 9 — UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR BEGUNSTIGDEN DIE GEEN EU-SUBSIDIE ONTVANGEN	34
<i>[OPTIE 1, voor begunstigden die geen EU-financiering ontvangen].....</i>	<i>34</i>
9.1 <i>Voorschriften voor de uitvoering van actietaken door begunstigden die geen EU-financiering ontvangen .....</i>	<i>34</i>
9.2 <i>Gevolgen van niet-nakoming.....</i>	<i>35</i>
ARTIKEL 10 — INKOOP VAN GOEDEREN, WERKZAAMHEDEN OF DIENSTEN.....	35
10.1 Voorschriften voor het inkopen van goederen, werkzaamheden of diensten	35
10.2 Gevolgen van niet-nakoming	36
ARTIKEL 11 — GEBRUIK VAN DOOR DERDEN TEGEN BETALING VERSTREKTE BIJDRAGEN IN NATURA	36
11.1 Voorschriften voor het gebruik van tegen betaling verstrekte bijdragen in natura.....	36

11.2	Gevolgen van niet-nakoming	37
ARTIKEL 12	— GEBRUIK VAN GRATIS DOOR DERDEN VERSTREKTE BIJDAGEN IN NATURA	37
12.1	Voorschriften voor het gebruik van gratis bijdragen in natura	37
12.2	Gevolgen van niet-nakoming	38
ARTIKEL 13	— UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR SUBCONTRACTANTEN	38
13.1	Voorschriften voor het uitbesteden van actietaken	38
13.2	Gevolgen van niet-nakoming	41
ARTIKEL 14	— UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR GELIEERDE DERDEN.....	41
	<i>[OPTIE 1: 14.1 Voorschriften voor het uitbesteden van de uitvoering van een deel van de actie aan gelieerde derden .....</i>	<i>41</i>
	<i>14.2 Gevolgen van niet-nakoming.....</i>	<i>42</i>
ARTIKEL 14a	— UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR INTERNATIONALE PARTNERS	42
	<i>[OPTIE 1: 14a.1 Voorschriften voor het uitbesteden van de uitvoering van een deel van de actie aan internationale partners .....</i>	<i>42</i>
	<i>14a.2 Gevolgen van niet-nakoming.....</i>	<i>43</i>
ARTIKEL 15	— FINANCIËLE STEUN AAN DERDEN	43
15.1	Voorschriften voor het verlenen van financiële steun aan derden	43
15.2	Financiële steun in de vorm van prijzen	44
15.3	Gevolgen van niet-nakoming	45
ARTIKEL 16	— VERLENING VAN TRANSNATIONALE OF VIRTUELE TOEGANG TOT ONDERZOEKSINFRASTRUCTUUR	45
16.1	Voorschriften voor het verlenen van transnationale toegang tot onderzoeksinfrastructuur	45
16.2	Voorschriften voor het verlenen van virtuele toegang tot onderzoeksinfrastructuur	47
16.3	Gevolgen van niet-nakoming	48
AFDELING 2	RECHTEN EN PLICHTEN IN VERBAND MET DE SUBSIDIEADMINISTRATIE	48
ARTIKEL 17	— ALGEMENE INFORMATIEVERPLICHTING.....	48
17.1	Algemene plicht om op verzoek informatie te verstrekken.....	48
17.2	Verplichting tot het bijhouden van actuele gegevens en het verstrekken van inlichtingen over gebeurtenissen en omstandigheden die vermoedelijk van invloed zijn op de overeenkomst	49
17.3	Gevolgen van niet-nakoming	49
ARTIKEL 18	— SCHRIFTELIJKE GEGEVENS BIJHOUDEN — BEWIJSSTUKKEN BEWAREN	49
18.1	Verplichting tot het bijhouden van schriftelijke gegevens en bewaren van bewijsstukken	49
18.2	Gevolgen van niet-nakoming	52
ARTIKEL 19	— INDIENING VAN PRESTATIES	52
19.1	Verplichting tot indiening van prestaties	52
19.2	Gevolgen van niet-nakoming	52
ARTIKEL 20	— VERSLAGEN — BETALINGSVERZOEKEN	52
20.1	Verplichting tot indiening van verslagen	52
20.2	Verslagperioden.....	52
20.3	Periodieke verslagen — Verzoeken om tussentijdse betalingen	52
20.4	Eindverslag — Verzoek om betaling van het saldo	55
20.5	Informatie over cumulatieve verrichte uitgaven.....	55
20.6	Valuta voor financiële staten en omrekening in euro's.....	55
20.7	Taal van verslagen	56

20.8	Gevolgen van niet-nakoming	56
ARTIKEL 21 — BETALINGEN EN BETALINGSVOORWAARDEN		56
21.1	Te verrichten betalingen.....	56
21.2	Voorfinanciering — Bedrag — Ingehouden bedrag voor het garantiefonds.....	56
21.3	Tussentijdse betalingen — Bedrag — Berekening	57
21.4	Betaling van het saldo — Bedrag — Berekening — Vrijgave van het voor het garantiefonds ingehouden bedrag.....	58
21.5	Kennisgeving van de verschuldigde bedragen.....	59
21.6	Valuta voor betalingen.....	59
21.7	Betalingen aan de coördinator — Verdeling over de begunstigden	59
21.8	Bankrekening voor betalingen.....	59
21.9	Kosten voor overmakingen	60
21.10	Datum van betaling.....	60
21.11	Gevolgen van niet-nakoming	60
ARTIKEL 22 — CONTROLES, BEOORDELINGEN, AUDITS EN ONDERZOEKEN — EXTRAPOLATIE VAN BEVINDINGEN		61
22.1	Controles, beoordelingen en audits door [het Agentschap en] de Commissie.....	61
22.2	Onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).....	63
22.3	Controles en audits door de Europese Rekenkamer.....	63
22.4	Controles, beoordelingen, audits en onderzoeken voor internationale organisaties	64
22.5	Gevolgen van bevindingen uit controles, beoordelingen, audits en onderzoeken — Extrapolatie van bevindingen	64
22.6	Gevolgen van niet-nakoming	66
ARTIKEL 23 — EVALUATIE VAN HET EFFECT VAN DE ACTIE		67
23.1	Recht om het effect van de actie te evalueren.....	67
23.2	Gevolgen van niet-nakoming	67
AFDELING 3 RECHTEN EN VERPLICHTINGEN MET BETREKKING TOT BACKGROUND EN RESULTATEN		67
ARTIKEL 23a — BEHEER VAN INTELLECTUELE EIGENDOM		67
23a.1	Verplichting tot het nemen van maatregelen ter uitvoering van de Aanbeveling van de Commissie betreffende het beheer van intellectuele eigendom bij kennisoverdracht	67
23a.2	Gevolgen van niet-nakoming	68
ARTIKEL 24 — OVEREENKOMST BETREFFENDE BACKGROUND		68
24.1	Overeenkomst betreffende <i>background</i>	68
24.2	Gevolgen van niet-nakoming	68
ARTIKEL 25 — TOEGANGSRECHTEN VOOR BACKGROUND		68
25.1	Uitoefening van toegangsrechten — Afstand doen van toegangsrechten — Geen recht om sublicenties te verlenen	68
25.2	Toegangsrechten voor andere begunstigden, voor het uitvoeren van de eigen taken van die begunstigden in het kader van de actie.....	69
25.3	Toegangsrechten voor andere begunstigden, voor de exploitatie van de eigen resultaten van die begunstigden.....	69
25.4	Toegangsrechten voor gelieerde entiteiten	69
25.5	Toegangsrechten voor derden	70
25.6	Gevolgen van niet-nakoming	70
ARTIKEL 26 — EIGENDOM VAN RESULTATEN		71
26.1	Eigendom van de begunstigde die de resultaten genereert.....	71
26.2	Gezamenlijke eigendom van meerdere begunstigden	71
26.3	Rechten van derden (waaronder begrepen personeel).....	72

26.4	Eigendom van <i>[de EU][Euratom][het Agentschap]</i> , voor het beschermen van resultaten	72
26.5	Gevolgen van niet-nakoming	73
ARTIKEL 27 — BESCHERMING VAN RESULTATEN — ZICHTBAARHEID VAN EU-FINANCIERING		73
27.1	Verplichting tot het beschermen van resultaten	73
27.2	Eigendom van <i>[de EU][Euratom][het Agentschap]</i> , voor het beschermen van resultaten	73
27.3	Informatie over EU-financiering	74
27.4	Gevolgen van niet-nakoming	74
ARTIKEL 28 — EXPLOITATIE VAN RESULTATEN		74
28.1	Verplichting tot het exploiteren van resultaten	74
28.2	Resultaten die zouden kunnen bijdragen aan Europese of internationale normen — Informatie over EU-financiering	75
28.3	Gevolgen van niet-nakoming	75
ARTIKEL 29 — VERSPREIDING VAN RESULTATEN — OPEN TOEGANG — ZICHTBAARHEID VAN EU-FINANCIERING		75
29.1	Verplichting tot het verspreiden van resultaten.....	75
29.2	Open toegang tot wetenschappelijke publicaties.....	76
29.3	Open toegang tot onderzoeksgegevens	77
29.4	Informatie over EU-financiering — Verplichting en recht tot gebruik van het EU-embleem	79
29.5	Verklaring van afwijzing van aansprakelijkheid van <i>[de Commissie][het Agentschap]</i> ...79	79
29.6	Gevolgen van niet-nakoming	79
ARTIKEL 30 — OVERDRACHT EN IN LICENTIE GEVEN VAN RESULTATEN		80
30.1	Eigendomsoverdracht	80
30.2	Verlenen van licenties.....	80
30.3	Recht van <i>[de Commissie][het Agentschap]</i> om bezwaar te maken tegen een overdracht of licentieverlening	81
30.4	Gevolgen van niet-nakoming	82
ARTIKEL 31 — TOEGANGSRECHTEN VOOR RESULTATEN		83
31.1	Uitoefening van toegangsrechten — Afstand doen van toegangsrechten — Geen recht om sublicenties te verlenen	83
31.2	Toegangsrechten voor andere begunstigden, voor het uitvoeren van de eigen taken van die begunstigden in het kader van de actie	83
31.3	Toegangsrechten voor andere begunstigden, voor de exploitatie van de eigen resultaten van die begunstigden	83
31.4	Toegangsrechten van gelieerde entiteiten.....	83
31.5	Toegangsrechten voor de instellingen, organen, instanties en agentschappen van de EU en de EU-lidstaten	83
31.6	Toegangsrechten voor derden	84
31.7	Gevolgen van niet-nakoming	85
AFDELING 4 OVERIGE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN		85
ARTIKEL 32 — REKRUTERING EN ARBEIDSVOORWAARDEN VAN ONDERZOEKERS		85
32.1	Verplichting tot uitvoeren van het Europees Handvest voor Onderzoekers en de Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers	85
32.2	Gevolgen van niet-nakoming	86
ARTIKEL 33 — GELIJKE KANSSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN.....		86
33.1	Verplichting om te streven naar gelijke kansen voor mannen en vrouwen.....	86
33.2	Gevolgen van niet-nakoming	86
ARTIKEL 34 — ETHISCHE KWESTIES EN ONDERZOEKSINTEGRITEIT		86

34.1	Verplichting tot het naleven van ethische beginselen	86
34.2	Activiteiten die ethische vragen opwerpen	88
34.3	Activiteiten waarbij menselijke embryo's of menselijke embryonale stamcellen worden gebruikt.....	88
34.4	Gevolgen van niet-nakoming.....	88
ARTIKEL 35 — BELANGENCONFLICTEN.....		88
35.1	Verplichting tot het voorkomen van belangenverstremeling.....	88
35.2	Gevolgen van niet-nakoming	89
ARTIKEL 36 — GEHEIMHOUDING.....		89
36.1	Algemene verplichting tot geheimhouding.....	89
36.2	Gevolgen van niet-nakoming.....	90
ARTIKEL 37 — BEVEILIGINGSGERELATEERDE VERPLICHTINGEN		90
37.1	Resultaten met een beveiligingsaanbeveling.....	91
37.2	Gerubriceerde informatie	91
37.3	Activiteiten waarbij goederen voor tweërlei gebruik of gevaarlijke materialen en stoffen zijn betrokken	91
37.4	Gevolgen van niet-nakoming.....	92
ARTIKEL 38 — PROMOTIE VAN DE ACTIE — ZICHTBAARHEID VAN EU-FINANCIERING		92
38.1	Communicatieactiviteiten door begunstigten.....	92
38.2	Communicatieactiviteiten van [<i>het Agentschap en</i>] de Commissie	93
38.3	Gevolgen van niet-nakoming.....	95
ARTIKEL 39 — VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS		95
39.1	Verwerking van persoonsgegevens door [<i>het Agentschap en</i>] de Commissie	95
39.2	Verwerking van persoonsgegevens door de begunstigten.....	95
39.3	Gevolgen van niet-nakoming	96
ARTIKEL 40 — CESSIES VAN VORDERINGEN OP <i>Het Agentschap</i> ..96		
HOOFDSTUK 5 VERDELING VAN FUNCTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN TUSSEN BEGUNSTIGDEN [— RELATIE MET AANVULLENDE BEGUNSTIGDEN] [— RELATIE MET PARTNERS VAN EEN GEZAMENLIJKE ACTIE].....		96
ARTIKEL 41 — VERDELING VAN FUNCTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN TUSSEN BEGUNSTIGDEN — RELATIE MET AANVULLENDE BEGUNSTIGDEN — RELATIE MET PARTNERS VAN EEN GEZAMENLIJKE ACTIE		96
41.1	Functies en verantwoordelijkheden jegens [<i>de Commissie</i>][<i>het Agentschap</i>]	96
41.2	Interne verdeling van functies en verantwoordelijkheden.....	97
41.3	Interne regelingen tussen begunstigten — Consortiumovereenkomst	98
41.4	Relatie met aanvullende begunstigten — Samenwerkingsovereenkomst.....	99
41.5	Relatie met partners van een gezamenlijke actie — Coördinatieovereenkomst.....	99
HOOFDSTUK 6 AFWIJZING VAN KOSTEN — VERLAGING VAN HET SUBSIDIEBEDRAG — TERUGVORDERING — SANCTIES — SCHADE — OPSCHORTING — BEËINDIGING — OVERMACHT		100
AFDELING 1 AFWIJZING VAN KOSTEN — VERLAGING VAN HET SUBSIDIEBEDRAG — TERUGVORDERING — SANCTIES		100
ARTIKEL 42 — AFWIJZING VAN NIET-SUBSIDIABELE KOSTEN		100
42.1	Voorwaarden	100
42.2	Af te wijzen niet-subsidiabele kosten — Berekening — Procedure	100
42.3	Effecten	101
ARTIKEL 43 — VERLAGING VAN HET SUBSIDIEBEDRAG		101

43.1 Voorwaarden.....	101
43.2 In mindering te brengen bedrag — Berekening — Procedure	102
43.3 Effecten	102
ARTIKEL 44 — TERUGVORDERING VAN ONVERSCHULDIGDE BEDRAGEN.....	103
44.1 Terug te vorderen bedrag — Berekening — Procedure	103
ARTIKEL 45 ADMINISTRATIEVE SANCTIES	108
AFDELING 2 AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE	108
ARTIKEL 46 — AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE	108
46.1 Aansprakelijkheid van [<i>de Commissie</i>][<i>het Agentschap</i>].....	108
46.2 Aansprakelijkheid van de begunstigden.....	108
AFDELING 3 OPSCHORTING EN BEËINDIGING	109
ARTIKEL 47 — OPSCHORTING VAN DE BETALINGSTERMIJN	109
47.1 Voorwaarden.....	109
47.2 Procedure.....	109
ARTIKEL 48 — OPSCHORTING VAN BETALINGEN	109
48.1 Voorwaarden.....	109
48.2 Procedure.....	110
ARTIKEL 49 — OPSCHORTING VAN DE UITVOERING VAN DE ACTIE	111
49.1 Opschorting van de uitvoering van de actie door de begunstigden	111
49.2 Opschorting van de uitvoering van de actie door [<i>de Commissie</i>][<i>het Agentschap</i>].....	111
ARTIKEL 50 — BEËINDIGING VAN DE OVEREENKOMST OF VAN DE DEELNAME VAN EEN OF MEER BEGUNSTIGDEN	113
50.1 Beëindiging van de overeenkomst door de begunstigden	113
50.2 Beëindiging van de deelname van een of meer begunstigden, door de begunstigden.....	114
50.3 Beëindiging van de overeenkomst of van de deelname van een of meer begunstigden, door <i>Het Agentschap</i>	117
AFDELING 4 OVERMACHT	122
ARTIKEL 51 — OVERMACHT	123
HOOFDSTUK 7 SLOTBEPALINGEN	123
ARTIKEL 52 — COMMUNICATIE TUSSEN DE PARTIJEN	123
52.1 Communicatie — Vorm en middelen.....	123
52.2 Datum van de communicatie.....	124
52.3 Adressen voor de communicatie.....	124
ARTIKEL 53 — INTERPRETATIE VAN DE OVEREENKOMST	125
53.1 Voorrang van de voorwaarden op de bijlagen.....	125
53.2 Voorrechten en immuniteiten	125
ARTIKEL 54 — BEREKENING VAN TERMIJNEN, DATA EN TIJDSLIMIETEN	125
ARTIKEL 55 — WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST	125
55.1 Voorwaarden.....	125
55.2 Procedure.....	126
ARTIKEL 56 — TOETREDING TOT DE OVEREENKOMST	126
56.1 Toetreding van de in de preambule genoemde begunstigden	126
56.2 Toevoeging van nieuwe begunstigden.....	127
ARTIKEL 57 — TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLENBESLECHTING	127
57.1 Toepasselijk recht.....	127
57.2 Geschillenbeslechting	128
ARTIKEL 58 — INWERKINGTREDING VAN DE OVEREENKOMST	129

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 1 — VOORWERP VAN DE OVEREENKOMST

In deze overeenkomst staan de rechten en plichten en de algemene voorwaarden beschreven die van toepassing zijn op de subsidie die aan de begunstigen is toegekend om de in hoofdstuk 2 beschreven actie uit te voeren.

HOOFDSTUK 2 ACTIE

ARTIKEL 2 — UIT TE VOEREN ACTIE

De subsidie wordt toegekend voor de actie getiteld **ntegRatEd Solutions for PPositive eNergy and reSilient CitiEs' — RESPONSE** ("actie"), zoals beschreven in bijlage 1.

ARTIKEL 3 — DUUR EN AANVANGSDATUM VAN DE ACTIE

De duur van de actie bedraagt **60 maanden** vanaf 1 oktober 2020 ("**aanvangsdatum van de actie**").

ARTIKEL 4 — GERAAMDE BEGROTING EN BEGROTINGSOVERSCHRIJVINGEN

4.1 Geraamde begroting

De "**geraamde begroting**" voor de actie staat beschreven in bijlage 2.

De begroting bevat de geraamde subsidiabele kosten en de verschillende soorten kosten, uitgesplitst per begunstigde (*en gelieerde derde*) en begrotingscategorie (zie de artikelen 5, 6 en 14) *geraamde begroting geeft ook de geraamde kosten aan van de begunstigen die geen EU-financiering ontvangen (zie artikel 9)*

4.2 Begrotingsoverschrijvingen

Als de actie wordt uitgevoerd zoals beschreven in bijlage 1 mag de uitsplitsing van de geraamde begroting van bijlage 2 zonder wijziging (zie artikel 55) worden aangepast door overschrijving van bedragen tussen begunstigen, begrotingscategorieën en/of soorten kosten zoals uiteengezet in bijlage 2.

De begunstigen mogen echter geen kosten toevoegen in verband met subcontracten die niet in bijlage 1 staan vermeld, tenzij dergelijke aanvullende subcontracten door middel van een wijziging of overeenkomstig artikel 13 zijn goedgekeurd.

HOOFDSTUK 3 SUBSIDIE

ARTIKEL 5 — SUBSIDIEBEDRAG, SUBSIDIEVORM, VERGOEDINGS-PERCENTAGES EN SOORTEN KOSTEN

5.1 Maximaal subsidiebedrag

Het "**maximale subsidiebedrag**" bedraagt **EUR 19 820 169.47**.

5.2 Subsidievorm, vergoedingspercentages en soorten kosten

De subsidie vergoedt **100 %** van de subsidiabele kosten van begunstigden en gelieerde derden die juridische entiteiten zonder winstoogmerk zijn en **70 %** van de subsidiabele kosten van begunstigden en gelieerde derden die juridische entiteiten met winstoogmerk zijn (zie artikel 6) ("**vergoeding van subsidiabele kosten**") (zie bijlage 2).

De geraamde subsidiabele kosten van de actie bedragen **EUR 23 518 824.75**.

Subsidiabele kosten (zie artikel 6) moeten onder de volgende soorten kosten gedeclareerd worden ("**soorten kosten**"):

a) voor **directe personeelskosten**:

- als werkelijk gedragen kosten ("**reële kosten**") of
- op basis van een door de begunstigde berekend bedrag per eenheid in overeenstemming met de gangbare kostenberekeningsmethoden van de begunstigde ("**eenheidskosten**").

Personeelskosten voor eigenaren van kleine en middelgrote ondernemingen of begunstigde natuurlijke personen die geen salaris ontvangen (zie artikel 6.2, punten A.4 en A.5) moeten gedeclareerd worden op basis van het in bijlage 2a vermelde bedrag per eenheid (**eenheidskosten**);

- b) voor **directe uitbestedingskosten**: als werkelijk gedragen kosten (**reële kosten**);
- c) voor **directe kosten voor het verlenen van financiële steun aan derden**: *als werkelijk gedragen kosten (reële kosten)*;
- d) voor **overige directe kosten**:
- voor kosten voor intern gefactureerde goederen en diensten: op basis van een bedrag per eenheid dat door de begunstigde volgens zijn gebruikelijke kostenberekeningsmethoden is berekend ("**eenheidskosten**");
  - voor alle overige kosten: als werkelijk gedragen kosten (**reële kosten**);
- e) voor **indirecte kosten**: op basis van een vast percentage dat wordt toegepast zoals beschreven in artikel 6.2, punt E ("**vaste kosten**");
- f) **specifieke kostencategorie(ën)**: *niet van toepassing*.

5.3 Definitief subsidiebedrag — Berekening

Het "**definitieve subsidiebedrag**" hangt af van de mate waarin de actie daadwerkelijk wordt uitgevoerd in overeenstemming met de algemene voorwaarden van de overeenkomst.

Dit bedrag wordt berekend door *Het Agentschap*— als de betaling van het saldo is verricht (zie artikel 21.4)— in de volgende stappen:

Stap 1 — Toepassing van het vergoedingspercentage op de subsidiabele kosten

Stap 2 — Beperking tot het maximale subsidiebedrag

Stap 3 — Verlaging in verband met het non-profitbeginsel

Stap 4 — Verlaging in verband met wezenlijke fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen

5.3.1 Stap 1 — Toepassing van het vergoedingspercentage op de subsidiabele kosten

De vergoedingspercentages (zie artikel 5.2) worden toegepast op de subsidiabele kosten (reële kosten, eenheidskosten en vaste kosten *en forfaitaire kosten*; zie artikel 6) die zijn gedeclareerd door de begunstigden *en gelieerde derden* (zie artikel 20) en goedgekeurd door *Het Agentschap* (zie artikel 21).

5.3.2 Stap 2 — Beperking tot het maximale subsidiebedrag

Als het bedrag dat na stap 1 wordt verkregen hoger is dan het maximale subsidiebedrag van artikel 5.1, wordt het begrensd tot het maximale bedrag.

5.3.3 Stap 3 — Verlaging in verband met het non-profitbeginsel

De subsidie mag geen winst opleveren.

"**Winst**" is het overschot van het bedrag dat na stap 1 en 2 is verkregen plus de totale inkomsten van de actie, bovenop de totale subsidiabele kosten van de actie.

De "**totale subsidiabele kosten van de actie**" zijn de geconsolideerde totale subsidiabele kosten die zijn goedgekeurd door *het Agentschap*.

De "**totale inkomsten van de actie**" zijn de geconsolideerde totale inkomsten die gedurende de actie zijn gegenereerd (zie artikel 3).

Onder **inkomsten** wordt verstaan:

- a) door de actie gegenereerde inkomsten; als de inkomsten worden gegenereerd uit het verkopen van materieel of andere activa die krachtens de overeenkomst zijn aangekocht, worden deze inkomsten gedeclareerd tot het bedrag dat krachtens de overeenkomst subsidiabel is;
- b) financiële bijdragen die door derden aan de begunstigde *of aan een gelieerde derde* worden verstrekt en specifiek zijn bedoeld om voor de actie te worden gebruikt, en
- c) bijdragen in natura die gratis door derden worden verstrekt en specifiek zijn bedoeld om voor de actie te worden gebruikt, als ze als subsidiabele kosten zijn gedeclareerd.

De volgende zaken worden echter niet als inkomsten beschouwd:

- a) inkomsten die worden gegenereerd uit de exploitatie van de resultaten van de actie (zie artikel 28);
- b) financiële bijdragen van derden, als deze gebruikt mogen worden om andere dan de subsidiabele kosten te dekken (zie artikel 6);
- c) financiële bijdragen van derden waaraan geen verplichting is verbonden om eventuele ongebruikte bedragen aan het einde van de in artikel 3 vermelde periode terug te betalen.

Als er sprake is van winst, dan wordt deze afgetrokken van het bedrag dat na stap 1 en 2 is

verkregen.

5.3.4 Stap 4 — Verlaging in verband met wezenlijke fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen — Verlaagd subsidiebedrag — Berekening

Als de subsidie wordt verlaagd (zie artikel 43) zal *Het Agentschap* het verlaagde subsidiebedrag berekenen door het bedrag van de verlaging berekend naar evenredigheid van de ernst van de fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nakoming van de verplichtingen in overeenstemming met artikel 43.2) af te trekken van het maximale subsidiebedrag van artikel 5.1.

Het definitieve subsidiebedrag is het laagste van de volgende twee bedragen:

- het bedrag dat is verkregen na toepassing van stap 1 t/m 3 of
- het verlaagde subsidiebedrag na stap 4.

5.4 Herzien definitief subsidiebedrag — Berekening

Als — na betaling van het saldo (in het bijzonder na controles, beoordelingen, audits of onderzoeken; zie artikel 22) — *het Agentschap* kosten afwijst (zie artikel 42) of de subsidie verlaagt (zie artikel 43), dan zal *zij* een "**herzien definitief subsidiebedrag**" berekenen voor de begunstigde die door de bevindingen wordt geraakt.

Dit bedrag wordt door *Het Agentschap* op basis van de bevindingen als volgt berekend:

- in het geval van **afwijzing van kosten**: door het vergoedingspercentage toe te passen op de herziene subsidiabele kosten die zijn goedgekeurd door *Het Agentschap* voor de betrokken begunstigde;
- in het geval van een **verlaging van de subsidie**: door het aandeel van de betrokken begunstigde in het subsidiebedrag te berekenen, waarna dat bedrag wordt verlaagd naar evenredigheid van de ernst van de fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nakoming van de verplichtingen (zie artikel 43.2).

In geval van **afwijzing van kosten en verlaging van de subsidie** is het herziene definitieve subsidiebedrag voor de betrokken begunstigde het laagste bedrag van de twee bovengenoemde bedragen.

ARTIKEL 6 — SUBSIDIABELE EN NIET-SUBSIDIABELE KOSTEN

6.1 Algemene voorwaarden waaraan kosten moeten voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen

"Subsidiabele kosten" zijn kosten die aan de volgende voorwaarden voldoen:

a) voor reële kosten:

- i) zij moeten werkelijk worden gedragen door de begunstigde;
- ii) zij moeten worden gedragen in de in artikel 3 vermelde periode, met uitzondering van kosten in verband met de indiening van het periodieke verslag voor de laatste verslagperiode en het eindverslag (zie artikel 20);

- iii) zij moeten aangegeven staan in de geraamde begroting in bijlage 2;
- iv) zij moeten worden gemaakt in verband met de actie zoals beschreven in bijlage 1 en noodzakelijk zijn voor de uitvoering ervan;
- v) zij moeten identificeerbaar en verifieerbaar zijn, en vooral zijn opgenomen in de boekhouding van de begunstigde conform de boekhoudkundige normen die van toepassing zijn in het land waar de begunstigde is gevestigd en conform de gangbare kostenberekenningsmethoden van de begunstigde;
- vi) zij moeten voldoen aan de van toepassing zijnde nationale wetgeving op het gebied van belasting, arbeid en sociale zekerheid, en
- vii) zij moeten redelijk en gerechtvaardigd zijn en voldoen aan het beginsel van goed financieel beheer, met name wat zuinigheid en efficiëntie betreft;

b) voor **eenheidskosten**:

- i) deze moeten als volgt worden berekend:

{bedragen per eenheid zoals vermeld in bijlage 2a of zoals door de begunstigde berekend conform de gangbare kostenberekenningsmethoden van de begunstigde (zie artikel 6.2, punt A en artikel 6.2.D.5)

vermenigvuldigd met

het aantal werkelijke eenheden};

- ii) het aantal werkelijke eenheden moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- de eenheden moeten werkelijk gebruikt of geproduceerd zijn in de in artikel 3 vermelde periode;
- de eenheden moeten noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de actie of door de actie zijn geproduceerd, en
- het aantal eenheden moet identificeerbaar en verifieerbaar zijn, met name ondersteund door de boekhouding en overige bewijsstukken (zie artikel 18);

c) voor **vaste kosten**:

- i) deze moeten worden berekend door het in bijlage 2 vermelde vaste percentage toe te passen, en
- ii) de kosten (reële kosten of eenheidskosten *of forfaitaire kosten* waar het vaste percentage op moet worden toegepast, moeten voldoen aan de in dit artikel genoemde voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen.

6.2 Specifieke voorwaarden waaraan kosten moeten voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen

Kosten komen voor subsidie in aanmerking als zij voldoen aan de algemene voorwaarden (zie boven) en de specifieke voorwaarden die hieronder voor elk van de volgende begrotingscategorieën zijn uiteengezet:

- A. directe personeelskosten;
- B. directe uitbestedingskosten;

- C. directe kosten voor het verlenen van financiële steun aan derden;
- D. overige directe kosten;
- E. indirecte kosten;
- F. niet van toepassing

"Directe kosten" zijn kosten die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de actie en derhalve direct aan de actie zijn toe te wijzen. Directe kosten mogen geen indirecte kosten bevatten (zie punt E hieronder).

"Indirecte kosten" zijn kosten die niet rechtstreeks met de uitvoering van de actie in verband worden gebracht en derhalve niet direct aan de actie zijn toe te wijzen.

A. Directe personeelskosten

Soorten subsidiabele personeelskosten

A.1 Personeelskosten zijn subsidiabel als ze verband houden met personeel dat voor de begunstigde werkt in het kader van een arbeidsovereenkomst (of gelijkwaardig aanstellingsdocument) en ten behoeve van de actie ("**kosten voor het personeel (of equivalent)**") wordt ingezet. De subsidiabele kosten dienen beperkt te zijn tot salarissen (met inbegrip van ouderschapsverlof), socialeverzekeringsbijdragen, belastingen en andere kosten die in de **beloning** zijn inbegrepen, als ze voortvloeien uit nationale wetgeving of de arbeidsovereenkomst (of een gelijkwaardig aanstellingsdocument).

Begunstigden die juridische entiteiten zonder winstoogmerk¹⁸ zijn, mogen ook de **aanvullende beloning** voor personeel dat ten behoeve van de actie is ingezet als personeelskosten opvoeren (met inbegrip van beloningen op grond van aanvullende contracten, ongeacht hun aard), als:

- a) deze beloning onderdeel uitmaakt van de gebruikelijke beloningspraktijken van de begunstigde en op een consistente wijze wordt uitbetaald als er gebruik wordt gemaakt van hetzelfde soort werk of dezelfde soort expertise;
- b) de criteria om de aanvullende beloning te berekenen objectief zijn en algemeen worden toegepast door de begunstigde, ongeacht de gebruikte financieringsbron.

"Aanvullende beloning" is alle beloning bovenop wat de persoon betaald zou krijgen voor de tijd die hij heeft gewerkt voor projecten die uit hoofde van nationale regelingen zijn gefinancierd.

De aanvullende beloning voor ten behoeve van de actie ingezet personeel is subsidiabel tot het volgende bedrag:

- a) als de desbetreffende medewerker voltijds werkt en zich het hele jaar door uitsluitend met de actie bezighoudt: tot maximaal 8 000 EUR;
- b) indien de persoon uitsluitend ten behoeve van de actie, maar niet voltijds of niet het gehele jaar werkt: ten hoogste het corresponderende pro rata-bedrag van 8 000 EUR, of
- c) als de persoon in kwestie niet uitsluitend aan de actie werkt: tot een maximaal pro rata-bedrag dat als volgt wordt berekend:

{8 000 EUR

gedeeld door
het aantal productieve uren per jaar (zie onder)},
vermenigvuldigd met
het aantal uren dat de medewerker zich gedurende het jaar met de actie heeft beziggehouden }.

A.2 De **kosten voor natuurlijke personen die in het kader van een onderhands contract**, zijnde geen arbeidscontract, werkzaam zijn bij de begunstigde, zijn subsidiabele personeelskosten mits:

- a) de persoon werkt onder voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van een werknemer (in het bijzonder wat betreft de manier waarop het werk is georganiseerd, de uitgevoerde taken en de locatie waarop zij worden uitgevoerd);
- b) de resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden eigendom zijn van de begunstigde (tenzij bij wijze van uitzondering anders is overeengekomen) en
- c) de kosten niet wezenlijk verschillen van de kosten van het personeel dat soortgelijke werkzaamheden in het kader van een arbeidsovereenkomst voor de begunstigde verricht.

A.3 De **kosten voor personeel dat tegen betaling door een derde wordt ingehuurd**, zijn subsidiabele personeelskosten als aan de voorwaarden in artikel 11.1 wordt voldaan.

A.4 **Kosten van eigenaren** van begunstigde kleine en middelgrote ondernemingen ("**kmo-eigenaren**") die zich bezighouden met de actie zonder salaris te ontvangen, zijn subsidiabele personeelskosten als deze kosten overeenkomen met het bedrag per eenheid dat staat vermeld in bijlage 2a vermenigvuldigd met het werkelijke aantal aan de actie gewerkte uren.

A.5 **Kosten van begunstigten zijnde natuurlijke personen** die zich bezighouden met de actie zonder salaris te ontvangen, zijn subsidiabele personeelskosten als deze kosten overeenkomen met het bedrag per eenheid dat staat vermeld in bijlage 2a vermenigvuldigd met het werkelijke aantal aan de actie gewerkte uren.

Berekening

Personeelskosten moeten als volgt door de begunstigten worden berekend:

{ {uurtarief
vermenigvuldigd met
werkelijke aantal aan de actie gewerkte uren},
plus
voor juridische entiteiten zonder winstoogmerk: extra vergoeding voor personeel dat ten behoeve van de actie is ingezet krachtens de hierboven uiteengezette voorwaarden (punt A.1)}.

Het werkelijke aantal voor een medewerker gedeclareerde uren moet identificeerbaar en verifieerbaar zijn (zie artikel 18).

Het totale aantal gedeclareerde uren voor EU- of Euratomsubsidies per persoon per jaar, kan

niet hoger zijn dan de jaarlijkse productieve uren die zijn gebruikt voor de berekeningen van het uurtarief. Het maximumaantal uren dat voor de subsidie kan worden gedeclareerd, bedraagt dus:

{aantal jaarlijkse productieve uren voor dat jaar (zie onder)

min

het totale aantal door de begunstigde gedeclareerde uren, voor die persoon voor dat jaar, voor andere EU- of Euratomsubsidies}.

Het "**uurtarief**" wordt op één van de volgende manieren berekend:

- a) voor personeelskosten die als **reële kosten** worden gedeclareerd (de begrotingscategorieën A.1, A.2, A.3, A.4: het uurtarief wordt *per heel boekjaar* als volgt berekend:

{reële jaarlijkse personeelskosten (met uitzondering van extra vergoedingen) voor de persoon

gedeeld door

het aantal jaarlijkse productieve uren}

waarbij de personeelskosten en het aantal productieve uren voor elk heel boekjaar van de desbetreffende verslagperiode worden gebruikt. Als een boekjaar aan het einde van de verslagperiode nog niet is afgesloten, moeten de begunstigten het uurtarief gebruiken van het laatste afgesloten boekjaar dat ze tot hun beschikking hebben.

Voor het "aantal jaarlijkse productieve uren" moeten de begunstigten één van de volgende berekeningen aanhouden:

- i) "vast aantal uren": 1 720 uur voor medewerkers die voltijds werken (of de overeenkomende pro rata-berekening van het aantal uren voor medewerkers die niet voltijds werken);
- ii) "individueel aantal productieve uren per jaar": het totale aantal uren dat de medewerker in dat jaar voor de begunstigde heeft gewerkt, berekend als volgt:

{het aantal werkbare uren per jaar van de medewerker (overeenkomstig de arbeidsovereenkomst, de van toepassing zijnde cao of de nationale wetgeving)

plus

gewerkte overuren

min

verzuimuren (zoals ziekteverlof en bijzonder verlof)}.

Onder "jaarlijks aantal werkbare uren" wordt verstaan de periode waarin het personeel wordt geacht te werken, ter beschikking van de werkgever te staan en zijn/haar werkzaamheden of taken te verrichten krachtens het arbeidscontract, de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst of de nationale arbeidstijdenwetgeving.

Als het niet mogelijk is om op basis van het contract (of de van toepassing zijnde cao of nationale arbeidstijdenwetgeving) het aantal werkbare uren per jaar te berekenen, dan kan deze optie niet gebruikt worden;

- iii) "standaard aantal productieve uren per jaar": het standaard aantal uren per jaar dat door de begunstigde wordt gehanteerd voor zijn personeel volgens de gangbare kostenberekeningsmethoden. Dit aantal moet ten minste 90 % van het "standaard aantal werkbare uren per jaar" bedragen.

Als er geen van toepassing zijnde referentie is voor het standaard aantal werkbare uren per jaar kan deze optie niet gebruikt worden.

In alle gevallen mag de werkelijke tijd die is besteed aan **ouderschapsverlof** door een medewerker die voor de actie is aangesteld, van het aantal productieve uren per jaar worden afgetrokken.

Begunstigden mogen het uurtarief eventueel ook *per maand* berekenen, als volgt:

{reële maandelijkse personeelskosten (met uitzondering van extra vergoedingen) voor de persoon

gedeeld door

{aantal jaarlijkse productieve uren / 12}

waarbij de personeelskosten voor elke maand en (een twaalfde deel van) het aantal productieve uren per jaar ofwel volgens optie i) of iii) hierboven worden berekend, d.w.z.:

- vast aantal uren of
- standaard aantal jaarlijkse productieve uren.

Tijd voor **ouderschapsverlof** mag niet in mindering worden gebracht bij de berekening van het maandelijks uurtarief. Begunstigden mogen echter wel tijdens de periode van het ouderschapsverlof gemaakte personeelskosten declareren, naar verhouding van de tijd waarin de betrokken persoon aan de actie heeft gewerkt in dat boekjaar.

Als delen van een basisvergoeding zijn gegenereerd tijdens langere periodes dan een maand, mogen de begunstigden alleen het deel in rekening brengen dat tijdens de desbetreffende maand is gegenereerd (ongeacht het bedrag dat daadwerkelijk voor die maand is betaald).

Per boekjaar mogen begunstigden maar één optie toepassen (per heel boekjaar of per maand);

- b) voor personeelskosten die op basis van **eenheidskosten** worden gedeclareerd (de begrotingscategorieën A.1, A.2, A.3, A.4): het "uurtarief" wordt op één van de volgende manieren berekend:
- i) voor eigenaren van kleine en middelgrote ondernemingen of begunstigden zijnde natuurlijke personen: het uurtarief zoals vermeld in bijlage 2a (zie de punten A.4 en A.5 hierboven), of

- ii) voor personeelskosten die worden gedeclareerd op basis van de gangbare kostenberekeningsmethoden van de begunstigde: het uurtarief zoals berekend door de begunstigde in overeenstemming met de gangbare kostenberekeningsmethoden van de begunstigde, als:
- de gebruikte kostenberekeningsmethoden op een consistente wijze worden toegepast, gebaseerd op objectieve criteria, ongeacht de financieringsbron;
  - het uurtarief is berekend op basis van de reële personeelskosten zoals die in de boekhouding van de begunstigde zijn opgenomen, en eventuele niet-subsidiabele kosten of kosten die in andere begrotingscategorieën thuishoren niet zijn meegerekend;
- De reële personeelskosten kunnen door de begunstigde worden aangepast op basis van begrote of geraamde elementen. Deze elementen moeten relevant zijn voor het berekenen van de personeelskosten, redelijk zijn en in overeenstemming zijn met objectieve en verifieerbare informatie,
- en
- het uurtarief wordt berekend op basis van het aantal productieve uren per jaar (zie boven).

B. Directe uitbestedingskosten (met inbegrip van daarmee verband houdende rechten, heffingen en belastingen zoals door de begunstigde betaalde, niet- aftrekbare belasting over de toegevoegde waarde (btw)) komen voor subsidie in aanmerking als aan de voorwaarden in artikel 13.1.1 is voldaan.

C. directe kosten voor het verlenen van financiële steun aan derden

C.1 Directe kosten van het verlenen van financiële steun zijn subsidiabel als wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 15.1.1.

D. Overige directe kosten

D.1 Vergoedingen voor reiskosten en gerelateerde verblijfsvergoedingen (met inbegrip van daarmee verband houdende rechten, heffingen en belastingen zoals door de begunstigde betaalde, niet-aftrekbare belasting over de toegevoegde waarde (btw)) komen voor subsidie in aanmerking als deze vergoedingen overeenkomen met de gebruikelijke werkwijze van de begunstigde op dit gebied.

D.2 De afschrijvingskosten van materieel, infrastructuur of andere activa (nieuw of tweedehands), zoals opgenomen in de boekhouding van de begunstigde, komen voor subsidie in aanmerking, mits deze zijn aangekocht overeenkomstig artikel 10.1.1 en worden afgeschreven overeenkomstig de internationale boekhoudkundige normen en de gangbare boekhoudpraktijken van de begunstigde.

De kosten van het huren of leasen van materieel, infrastructuur of andere activa (met inbegrip van daarmee verband houdende rechten, heffingen en belastingen zoals door de begunstigde betaalde, niet-aftrekbare belasting over de toegevoegde waarde (btw)) komen ook voor subsidie in aanmerking als deze kosten de afschrijvingskosten van vergelijkbare materialen, infrastructuur of activa niet overschrijden en geen financieringskosten bevatten.

De kosten van materieel, infrastructuur of andere activa die tegen betaling in natura zijn bijgedragen, komen voor subsidie in aanmerking als ze de afschrijvingskosten van

vergelijkbaar materieel, vergelijkbare infrastructuur of vergelijkbare activa niet overschrijden, geen financieringskosten bevatten en als aan de voorwaarden in artikel 11.1 is voldaan.

Het enige deel van de kosten dat wordt meegerekend, is het deel dat binnen de duur van de actie valt en het percentage dat daadwerkelijk voor het doel van de actie is gebruikt.

D.3 Kosten van andere goederen en diensten (met inbegrip van daarmee verband houdende rechten, heffingen en belastingen zoals door de begunstigde betaalde, niet-afrekbare belasting over de toegevoegde waarde (btw)) zijn subsidiabel als deze goederen en diensten:

- a) specifiek voor de actie en in overeenstemming met artikel 10.1.1 zijn aangekocht, of
- b) zijn bijgedragen in natura tegen betaling en in overeenstemming met artikel 11.1.

Onder dergelijke goederen en diensten vallen bijvoorbeeld verbruiks- en bevoorradingsgoederen, verspreiding (waaronder vrije toegang), bescherming van resultaten, certificaten betreffende de financiële staten (als dit in de overeenkomst is opgenomen), certificaten betreffende de methodologie, vertalingen en publicaties.

D.4 Geactiveerde en operationele kosten van "grote onderzoeksinfrastructuur"²⁰ die rechtstreeks voor de actie wordt gebruikt, komen voor subsidie in aanmerking als:

- a) de waarde van de grote onderzoeksinfrastructuur ten minste 75 % van de totale vaste activa vertegenwoordigt (op de historische waarde in de laatste afgesloten balans voor de datum van ondertekening van de overeenkomst of zoals vastgesteld op basis van de huur- en leasekosten van de onderzoeksinfrastructuur²¹);
- b) de methodologie van de begunstigde om kosten voor grote onderzoeksinfrastructuren te declareren is goedgekeurd door de Commissie ("**beoordeling vooraf**");
- c) de begunstigde als directe subsidiabele kosten uitsluitend het deel van de kosten declareert dat binnen de duur van de actie valt en het percentage dat daadwerkelijk voor het doel van de actie is gebruikt, en
- d) zij voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in de nadere uitleg bij de H2020-subsidieovereenkomsten.

---

¹⁷ "**Grote onderzoeksinfrastructuur**": een onderzoeksinfrastructuur met een totale waarde van ten minste 20 miljoen EUR voor een bepaalde begunstigde, berekend als de som van de historische waarden van de activa van de afzonderlijke onderzoeksinfrastructuren zoals opgenomen in de laatste afgesloten balans van die begunstigde vóór de datum van ondertekening van de subsidieovereenkomst, of zoals bepaald op basis van de huur- en leasekosten van de onderzoeksinfrastructuren.

¹⁸ Zie voor de definitie artikel 2, lid 6, van Verordening (EU) nr. 1291/2013 tot vaststelling van het kaderprogramma H2020: "**Onderzoeksinfrastructuur**": "faciliteiten, hulpbronnen en diensten waarvan de onderzoeksgemeenschappen gebruik maken om op hun gebied onderzoek te verrichten en innovatie te bevorderen. Waar dienstig kan de infrastructuur ook voor andere dan onderzoeksdoelen worden aangewend, bijvoorbeeld voor onderwijs of voor openbare dienstverlening. Het betreft onder meer belangrijke wetenschappelijke uitrusting of verzamelingen van instrumenten; op kennis gebaseerde hulpbronnen zoals verzamelingen, archieven of wetenschappelijke gegevens; e-infrastructuren zoals data, en computersystemen en communicatienetwerken; en elke andere unieke infrastructuur die van wezenlijk belang is om excellentie in onderzoek en innovatie te bereiken. Het kan daarbij gaan om infrastructuren die zich op één locatie bevinden, of virtuele dan wel gedistribueerde infrastructuren".

D.5 Kosten voor intern gefactureerde goederen en diensten die rechtstreeks voor de actie worden gebruikt, zijn subsidiabel, mits:

- a) zij worden gedeclareerd op basis van eenheidskosten die in overeenstemming met de gebruikelijke kostenberekenningsmethoden van de begunstigde zijn berekend;
- b) de gebruikte kostenberekenningsmethoden op een consistente wijze worden toegepast, gebaseerd op objectieve criteria, ongeacht de financieringsbron;
- c) de eenheidskosten zijn berekend op basis van de reële kosten voor de in de boekhouding van de begunstigde opgenomen goederen of diensten, exclusief eventuele niet-subsidiabele kosten of in andere begrotingscategorieën opgenomen kosten.

De reële kosten mogen door de begunstigde op basis van begrote of geraamde gegevens worden aangepast. Die gegevens moeten relevant zijn voor de berekening van de kosten, redelijk zijn, en gebaseerd zijn op objectieve en verifieerbare informatie;

- d) de eenheidskosten geen kosten bevatten voor posten die niet rechtstreeks te maken hebben met de productie van de gefactureerde goederen of de verlening van de gefactureerde diensten.

"Intern gefactureerde goederen en diensten" zijn goederen of diensten die rechtstreeks voor de actie door de begunstigde worden verstrekt en door hem in overeenstemming met zijn gebruikelijke kostenberekenningsmethoden worden becijferd.

E. Indirecte kosten

Indirecte kosten komen voor subsidie in aanmerking als ze gedeclareerd worden op basis van het vaste percentage van 25 % van de subsidiabele directe kosten (zie artikel 5.2 en punten A t/m D hierboven), met uitzondering van:

- a) Uitbestedingskosten en
- b) kosten van bijdragen in natura door derden die niet worden gebruikt op de locatie van de begunstigde en
- c) directe kosten voor het verlenen van financiële steun aan derden
- d) niet van toepassing.

Begunstigden die een door de EU of Euratombegroting gefinancierde exploitatiesubsidie ontvangen²², kunnen de indirecte kosten die in de door de exploitatiesubsidie gedekte periode vallen, niet declareren, tenzij zij kunnen aantonen dat de exploitatiesubsidie geen van de kosten van de actie dekt.

F. Specifieke kostencategorie(ën)

Niet van toepassing.

6.3 Voorwaarden voor kosten van gelieerde derden om voor subsidie in aanmerking te komen

Kosten die door gelieerde derden zijn gemaakt, komen voor subsidie in aanmerking als ze — mutatis mutandis — voldoen aan de algemene en specifieke voorwaarden voor subsidiëring die in dit artikel (artikel 6.1 en 6.2) en artikel 14.1.1 worden gesteld.

6.4 Voorwaarden voor de subsidiabiliteit van bijdragen in natura die gratis door derden worden verstrekt

Bijdragen in natura die gratis door derden worden verstrekt zijn subsidiabele directe kosten (voor de begunstigde *of gelieerde derde*) als de door de derde gemaakte kosten — *mutatis mutandis* — voldoen aan de algemene en specifieke subsidiëeringsvoorwaarden van dit artikel (artikel 6.1 en 6.2) en van artikel 12.1.

6.5 Niet-subsidiabele kosten

"Niet-subsidiabele kosten" zijn:

- a) kosten die niet voldoen aan de hierboven gestelde voorwaarden (artikel 6.1 t/m 6.4), met name:
  - i) kosten gerelateerd aan opbrengsten van het kapitaal;
  - ii) schulden en kosten van schulden;
  - iii) voorzieningen voor mogelijke toekomstige verliezen of lasten;
  - iv) debetrente;
  - v) dubieuze schuldvorderingen;
  - vi) wisselkoersverliezen;
  - vii) bankkosten die door de bank van de begunstigde in rekening worden gebracht voor overschrijvingen van *Het Agentschap* ;
  - viii) buitensporige of onverantwoorde uitgaven;
  - ix) aftrekbare btw;
  - x) kosten die worden gemaakt terwijl de uitvoering van de actie is opgeschort (zie artikel 49);

- b) kosten die al in het kader van een andere EU- of Euratomsubsidie worden gedeclareerd (met inbegrip van subsidies die door een lidstaat worden toegekend en uit de EU- of Euratombegroting worden gefinancierd en subsidies die door andere instellingen dan *Het Agentschap* worden verstrekt met het doel om de EU- of Euratombegroting ten uitvoer te leggen); met name indirecte kosten als de begunstigde in dezelfde periode reeds een uit de EU- of Euratombegroting gefinancierde exploitatiesubsidie krijgt, tenzij hij kan aantonen dat de exploitatiesubsidie geen van de kosten van de actie dekt.

6.6 Gevolgen van de declaratie van niet-subsidiabele kosten

Gedeclareerde kosten die niet voor subsidie in aanmerking komen, worden afgewezen (zie artikel 42).

Daarnaast kan men naar aanleiding hiervan overgaan tot een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

HOOFDSTUK 4 RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE PARTIJEN

AFDELING 1 RECHTEN EN PLICHTEN IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN DE ACTIE

ARTIKEL 7 — ALGEMENE PLICHT OM DE ACTIE NAAR BEHOREN UIT TE VOEREN

7.1 Algemene plicht om de actie naar behoren uit te voeren

De begunstigden moeten de actie uitvoeren zoals staat beschreven in bijlage 1 en met inachtneming van de voorwaarden van de overeenkomst en van alle wettelijke plichten krachtens de van toepassing zijnde Europese, internationale en nationale wetgeving.

7.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 8 — MIDDELEN OM DE ACTIE UIT TE VOEREN — BIJ DE ACTIE BETROKKEN DERDEN

De begunstigden moeten over de juiste middelen beschikken om de actie uit te kunnen voeren.

Als dat nodig is om de actie uit te kunnen voeren, mogen de begunstigden:

- goederen, werkzaamheden en diensten inkopen (zie artikel 10);
- gebruik maken van door derden tegen betaling verstrekte bijdragen in natura (zie artikel 11);
- gebruik maken van gratis door derden verstrekte bijdragen in natura (zie artikel 12);
- een beroep doen op subcontractanten om de actietaken zoals beschreven in bijlage 1 uit te voeren (zie artikel 13);
- een beroep doen op gelieerde derden om de actietaken zoals beschreven in bijlage 1 uit te voeren (zie artikel 14);
- een beroep doen op internationale partners om de actietaken zoals beschreven in bijlage 1 uit te voeren (zie artikel 14a).

In deze gevallen blijven de begunstigden ten volle verantwoordelijk voor de uitvoering van de actie ten opzichte van *Het Agentschap* en de overige begunstigden.

ARTIKEL 9 — UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR BEGUNSTIGDEN DIE GEEN EU-SUBSIDIE ONTVANGEN

9.1 Voorschriften voor de uitvoering van actietaken door begunstigden die geen EU-financiering ontvangen

Begunstigden die geen financiering aanvragen ("begunstigden die geen EU-financiering ontvangen"), moeten de aan hen in bijlage 1 toegewezen actietaken uitvoeren in overeenstemming met artikel 7.1.

Hun kosten worden geraamd in bijlage 2, maar:

- zij worden niet vergoed en
- zij worden niet meegenomen in de berekening van de subsidie (zie de artikelen 5.2, 5.3 en 5.4, en artikel 21).

Hoofdstuk 3, de artikelen 10 tot en met 15, 18.1.2, 20.3, onder b), 20.4, onder b), 20.6, 21, 23a, 26.4, 27.2, 28.1, 28.2, 30.3, 31.5, 40, 42, 43, 44, 47 en 48 zijn niet van toepassing op deze begunstigden.

Op hen zullen geen financiële controles, beoordelingen en audits op grond van artikel 22 worden uitgevoerd.

Begunstigden die geen EU-financiering ontvangen, mogen bijdragen in natura verstrekken aan een andere begunstigde. In dat geval worden zij als een derde in de zin van artikel 11 en 12 beschouwd.

Indien een begunstigde die geen financiering aanvraagt er later ontvangt (middels een wijziging; zie artikel 55), zullen alle verplichtingen met terugwerkende kracht van toepassing worden.

9.2 Gevolgen van niet-nakoming

Als een begunstigde die geen EU-financiering ontvangt zijn verplichtingen uit hoofde van dit artikel niet nakomt, kan zijn deelname aan de overeenkomst beëindigd worden (zie artikel 50).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van één of meer van de andere in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen, voor zover van toepassing.

ARTIKEL 10 — INKOOP VAN GOEDEREN, WERKZAAMHEDEN OF DIENSTEN

10.1 Voorschriften voor het inkopen van goederen, werkzaamheden of diensten

10.1.1 Als dat nodig is om de actie uit te kunnen voeren, mag de begunstigde goederen, werkzaamheden of diensten inkopen.

De begunstigden moeten dergelijke inkopen dusdanig verrichten dat de beste prijs - kwaliteitsverhouding wordt verkregen of, indien van toepassing, de laagste prijs wordt betaald. Belangenconflicten dienen hierbij te worden vermeden (zie artikel 35).

De begunstigden dienen ervoor te zorgen dat *het Agentschap*, de Commissie, de Europese Rekenkamer (ECA) en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hun rechten op grond van artikel 22 en 23 ook ten opzichte van hun contractanten kunnen uitoefenen.

10.1.2 Begunstigden zijnde "aanbestedende diensten" in de zin van Richtlijn 2004/18/EG²⁵ (of 2014/24/EU²⁶), of "aanbestedende instanties" in de zin van Richtlijn 2004/17/EG²⁷ (of 2014/25/EU²⁸) moeten voldoen aan de van toepassing zijnde nationale wetgeving op het gebied van overheidsopdrachten.

10.2 Gevolgen van niet-nakoming

Als een begunstigde verzuimt zich aan één van zijn verplichtingen krachtens artikel 10.1.1 te houden, komen de kosten in verband met het betrokken contract niet voor subsidie in aanmerking (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42).

Indien een begunstigde eender welke van de verplichtingen van artikel 10.1.2 niet nakomt,

kan het subsidiebedrag worden verminderd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 11 — GEBRUIK VAN DOOR DERDEN TEGEN BETALING VERSTREKTE BIJDRAGEN IN NATURA

11.1 Voorschriften voor het gebruik van tegen betaling verstrekte bijdragen in natura

Als dat nodig is om de actie uit te voeren, mogen de begunstigden gebruik maken van door derden tegen betaling verstrekte bijdragen in natura.

De begunstigden mogen kosten declareren in verband met de betaling van bijdragen in natura naargelang deze voor subsidie in aanmerking komen (zie artikel 6.1 en 6.2), tot maximaal de kosten die de derden hebben gemaakt voor de gedetacheerde personen, het bijgedragen materieel, de infrastructuur of andere activa of andere bijgedragen goederen en diensten.

De derden en hun bijdragen moeten worden vermeld in bijlage 1. *Het Agentschap* kan bijdragen in natura die niet zijn vermeld in bijlage 1 echter goedkeuren zonder dat er een wijziging hoeft te worden aangebracht (zie artikel 55), als:

- zij gedetailleerd worden verantwoord in het periodieke technische verslag en
- het gebruik ervan geen wijzigingen in de overeenkomst met zich zou meebrengen die leiden tot twijfels over het besluit om de subsidie toe te kennen of tot inbreuk op het beginsel van gelijke behandeling van de aanvragers.

De begunstigden dienen ervoor te zorgen dat [*het Agentschap,*] de Commissie, de Europese Rekenkamer (ECA) en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hun rechten op grond van artikel 22 en 23 ook ten opzichte van de derden kunnen uitoefenen.

11.2 Gevolgen van niet-nakoming

Als een begunstigde verzuimt zich aan één van zijn verplichtingen krachtens dit artikel te houden, komen de kosten in verband met de betaling van de bijdrage in natura niet voor subsidie in aanmerking (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

---

²⁵ Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (PB L 134 van 30.4.2004, blz. 114).

²⁶ Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (PB L 94, 28.3.2014, blz. 65).

²⁷ Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (PB L 134 van 30.4.2004, blz. 1).

²⁸ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 243).

ARTIKEL 12 — GEBRUIK VAN GRATIS DOOR DERDEN VERSTREKTE BIJDRAGEN IN NATURA

12.1 Voorschriften voor het gebruik van gratis bijdragen in natura

Als dat nodig is om de actie uit te voeren, mogen de begunstigden gebruik maken van gratis door derden verstrekte bijdragen in natura.

De begunstigden mogen kosten declareren die door derden zijn gemaakt voor gedetacheerde personen, bijgedragen materieel, infrastructuur of andere activa of andere bijgedragen goederen en diensten naargelang deze voor subsidie in aanmerking komen krachtens artikel 6.4.

De derden en hun bijdragen moeten worden vermeld in bijlage 1. *Het Agentschap* kan bijdragen in natura die niet zijn vermeld in bijlage 1 echter goedkeuren zonder dat er een wijziging hoeft te worden aangebracht (zie artikel 55), als:

- zij gedetailleerd worden verantwoord in het periodieke technische verslag en
- het gebruik ervan geen wijzigingen in de overeenkomst met zich zou meebrengen die leiden tot twijfels over het besluit om de subsidie toe te kennen of tot inbreuk op het beginsel van gelijke behandeling van de aanvragers.

De begunstigden dienen ervoor te zorgen dat *het Agentschap*, de Commissie, de Europese Rekenkamer (ECA) en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hun rechten op grond van artikel 22 en 23 ook ten opzichte van de derden kunnen uitoefenen.

12.2 Gevolgen van niet-nakoming

Als een begunstigde verzuimt zich aan één van zijn verplichtingen uit hoofde van dit artikel te houden, komen de kosten die door de derden worden gemaakt in verband met de bijdrage in natura niet voor subsidie in aanmerking (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 13 — UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR SUBCONTRACTANTEN

13.1 Voorschriften voor het uitbesteden van actietaken

13.1.1 Als dat nodig is om de actie uit te voeren, mogen de begunstigden subcontracten toekennen met betrekking tot de uitvoering van bepaalde actietaken die staan beschreven in bijlage 1.

Slechts een beperkt gedeelte van de actie mag worden uitbesteed.

De begunstigden moeten dergelijke subcontracten op een zodanige wijze toekennen dat de beste prijs-kwaliteitsverhouding wordt verkregen of, indien van toepassing, de laagste prijs wordt betaald. Belangenconflicten dienen hierbij te worden vermeden (zie artikel 35).

De werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd en de geraamde kosten voor elk subcontract moeten worden beschreven in bijlage 1 en de totale geraamde uitbestedingskosten per begunstigde moeten worden uiteengezet in bijlage 2. *Het Agentschap* kan echter subcontracten die niet in bijlage 1 en 2 vermeld staan, goedkeuren zonder dat er wijzigingen hoeven worden aangebracht (zie artikel 55) als:

- zij gedetailleerd worden verantwoord in het periodieke technische verslag en
- deze subcontracten geen wijzigingen in de overeenkomst met zich meebrengen waardoor het besluit om de subsidie toe te kennen in twijfel zou worden getrokken of inbreuk zou worden gemaakt op het beginsel van gelijke behandeling van de aanvragers.

De begunstigden moeten ervoor zorgen dat de *het Agentschap*, de Commissie, de Europese Rekenkamer (ECA) en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hun rechten op grond van artikel 22 en 23 ook jegens hun subcontractanten kunnen uitoefenen.

13.1.2 De begunstigden moeten ervoor zorgen dat hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 35, 36, 38 en 46 ook op de subcontractanten van toepassing zijn.

Begunstigden zijnde "aanbestedende diensten" in de zin van Richtlijn 2004/18/EG (of 2014/24/EU), of "aanbestedende instanties" in de zin van Richtlijn 2004/17/EG (of 2014/25/EU) moeten voldoen aan de van toepassing zijnde nationale wetgeving op het gebied van overheidsopdrachten.

13.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de uit artikel 13.1.1. voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, komen de kosten in verband met het desbetreffende subcontract niet in aanmerking voor subsidie (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42).

Indien een begunstigde eender welke van de verplichtingen van artikel 13.1.2 niet nakomt, kan het subsidiebedrag worden verminderd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 14 — UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR GELIEERDE DERDEN

14.1 Voorschriften voor het uitbesteden van de uitvoering van een deel van de actie aan gelieerde derden

14.1.1 De volgende gelieerde entiteiten³¹ en derden met een juridische band met een begunstigde³² ("gelieerde derden") mogen de aan hen volgens bijlage 1 toegewezen actiewerkzaamheden uitvoeren:

³¹ Zie voor de definitie artikel 2, lid 1, onder 2), van Verordening (EU) nr. 1290/2013 inzake regels voor deelname: "**gelieerde entiteit**": een juridische entiteit die:

- onder de directe of indirecte zeggenschap staat van een deelnemer, dan wel
- onder dezelfde directe of indirecte zeggenschap staat als de deelnemer, dan wel
- direct of indirect zeggenschap heeft over een deelnemer.

"Zeggenschap" kan een van de onderstaande vormen aannemen:

- a) het direct of indirect bezitten van meer dan 50 % van de nominale waarde van het uitgegeven aandelenkapitaal in de betrokken juridische entiteit, of van een meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of vennoten van die entiteit;
- b) het direct of indirect rechtens of feitelijk bezitten van beslissingsbevoegdheden in de betrokken juridische entiteit.

De volgende verhoudingen tussen juridische entiteiten vormen als zodanig evenwel geen zeggenschapsverhouding:

- a) dezelfde publieke investeringsmaatschappij, institutionele belegger of durfkapitaalonderneming bezit direct of indirect meer dan 50 % van de nominale waarde van het uitgegeven aandelenkapitaal of een meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of vennoten;

- ZNR BATTERIES (Zinium), affiliated or linked to EDF
- DREEV (DREEV), affiliated or linked to EDF
- UNIVERSITE DIJON BOURGOGNE (UDB), affiliated or linked to UBFC
- EYFYEIS LYSEIS GIA KTIRIA MIDENIKOUKAI THETIKOU ENERGEIAKOU ISOZYGIU- KOMVOS PSIFIAKIS KAINOTOMIAS AMKE (IsZEB), affiliated or linked to
CERTH

De gelieerde derden kunnen de kosten die zij maken voor de uitvoering van actietaken, krachtens artikel 6.3 als subsidiabele kosten declareren.

De begunstigen moeten ervoor zorgen dat [het Agentschap,]de Commissie, de Europese Rekenkamer en het Europees Bureau voor fraudebestrijding hun rechten krachtens de artikelen 22 en 23 ook jegens de aan hen gelieerde derden kunnen uitoefenen.

14.1.2 De begunstigen moeten ervoor zorgen dat hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 18, 20, 35, 36 en 38 tevens van toepassing zijn op de aan hen gelieerde derden.

14.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien niet aan eender welke van de verplichtingen van artikel 14.1.1 wordt voldaan, komen de kosten van de gelieerde derde niet in aanmerking voor subsidie (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42).

Indien niet aan eender welke van de verplichtingen van artikel 14.1.2 wordt voldaan, kan het subsidiebedrag worden verminderd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 14a — UITVOERING VAN ACTIETAKEN DOOR INTERNATIONALE PARTNERS

Niet van toepassing

-
- b) de betrokken juridische entiteiten zijn in het bezit van of staan onder toezicht van dezelfde overheidsinstantie.

³² "Derde met een juridische band met een begunstigde": een juridische entiteit met een juridische band met de begunstigde die een samenwerking inhoudt die niet is beperkt tot de actie.

ARTIKEL 15 — FINANCIËLE STEUN AAN DERDEN

15.1 Voorschriften voor het verlenen van financiële steun aan derden

15.1.1 De begunstigden moeten financiële steun verlenen overeenkomstig de voorwaarden in bijlage 1.

In deze voorwaarden moeten ten minste zijn opgenomen:

- a) het maximale bedrag aan financiële steun voor elke derde.
Het maximale bedrag mag voor elke derde niet hoger zijn dan 60 000 EUR, tenzij een hoger bedrag noodzakelijk is om de in bijlage 1 vermelde doelstellingen van de actie te bereiken;*
- b) de criteria voor het berekenen van het exacte bedrag van de financiële steun;*
- c) de verschillende soorten activiteiten waarvoor financiële steun kan worden toegekend, aan de hand van een vaste lijst;*
- d) de personen of categorieën personen die in aanmerking komen voor financiële steun, en*
- e) de criteria voor het verlenen van financiële steun.*

De begunstigden moeten ervoor zorgen dat het Agentschap, de Commissie, de Europese Rekenkamer (ECA) en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hun rechten op grond van de artikelen 22 en 23 ook jegens de derden die financiële steun ontvangen kunnen uitoefenen.

15.1.2 De begunstigden moeten ervoor zorgen dat hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 35, 36, 38 en 46 tevens van toepassing zijn op derden die financiële steun ontvangen.

15.2 Financiële steun in de vorm van prijzen

Niet van toepassing.

15.3 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde eender welke van de verplichtingen van artikel 15.1.1 of 15.2.1 niet nakomt, komen de kosten in verband met de financiële steun of de prijs niet in aanmerking voor subsidie (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42).

Indien een begunstigde niet aan al zijn verplichtingen krachtens de artikelen 15.1.2 en 15.2.2 voldoet, kan het subsidiebedrag worden verminderd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 16 — VERLENING VAN TRANSNATIONALE OF VIRTUELE TOEGANG TOT ONDERZOEKSINFRASTRUCTUUR

16.1 Voorschriften voor het verlenen van transnationale toegang tot onderzoeksinfrastructuur

Niet van toepassing

16.2 Voorschriften voor het verlenen van virtuele toegang tot onderzoeksinfrastructuur

Niet van toepassing.

16.3 Gevolgen van niet-nakoming

Niet van toepassing.

AFDELING 2 RECHTEN EN Plichten IN VERBAND MET DE SUBSIDIEADMINISTRATIE

ARTIKEL 17 — ALGEMENE INFORMATIEVERPLICHTING

17.1 Algemene plicht om op verzoek informatie te verstrekken

De begunstigden moeten — gedurende de uitvoering van de actie of achteraf en overeenkomstig artikel 41.2 — alle gevraagde informatie verstrekken, zodat kan worden beoordeeld of de kosten subsidiabel zijn, of de actie op de juiste manier wordt of is uitgevoerd, en of aan eender welke andere verplichting van de overeenkomst is voldaan.

17.2 Verplichting tot het bijhouden van actuele gegevens en het verstrekken van inlichtingen over gebeurtenissen en omstandigheden die vermoedelijk van invloed zijn op de overeenkomst

Elke begunstigde moet ervoor zorgen (via het elektronisch uitwisselingsstelsel, zie artikel 52) dat de gegevens in het begunstigtenregister van het deelnemersportaal steeds actueel zijn. Dit geldt in het bijzonder voor de naam, het adres, de wettelijke vertegenwoordigers, de rechtsvorm en het type organisatie.

Elke begunstigde moet de coördinator onmiddellijk in kennis stellen, en deze moet vervolgens onmiddellijk *Het Agentschap* en de overige begunstigden in kennis stellen, van de volgende gebeurtenissen of omstandigheden:

- a) **gebeurtenissen** die waarschijnlijk de uitvoering van de actie aanzienlijk beïnvloeden of vertragen, of die invloed hebben op de financiële belangen van de Europese Unie in het bijzonder:
  - i) wijzigingen in juridische, financiële, technische, organisatorische of eigendomsomstandigheden [*met inbegrip van die van aan de begunstigde gelieerde derden, en*
  - ii) *wijzigingen in de naam, het adres, de rechtsvorm of het type organisatie van aan de begunstigde gelieerde derden;*
- b) **omstandigheden** die van invloed zijn op:
  - i) de beslissing al dan niet de subsidie toe te kennen, of
  - ii) de mate waarin wordt voldaan aan de verplichtingen van de overeenkomst.

17.3 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 18 — SCHRIFTELIJKE GEGEVENS BIJHOUDEN — BEWIJSSTUKKEN BEWAREN

18.1 Verplichting tot het bijhouden van schriftelijke gegevens en bewaren van bewijsstukken

De begunstigden moeten gedurende *vijf* jaar na betaling van het saldo de schriftelijke gegevens en overige bewijsstukken bewaren, zodat de juiste uitvoering van de actie en de als subsidiabel opgevoerde kosten kunnen worden aangetoond.

De registers en bewijsstukken moeten op verzoek (zie artikel 17) of in het kader van controles, beoordelingen, audits of onderzoeken (zie artikel 22) ter beschikking worden gesteld.

Als er sprake is van nog lopende controles, beoordelingen, audits, onderzoeken, geschillen of andere vorderingen in verband met de overeenkomst (met inbegrip van afgeleide bevindingen, zie artikel 22), moeten de begunstigden de schriftelijke gegevens en overige bewijsstukken bewaren tot deze procedures zijn afgerond.

De begunstigden moeten de originele documenten bewaren. Digitale en gedigitaliseerde documenten worden als origineel beschouwd als ze volgens het toepasselijke nationale recht als zodanig worden aangemerkt. *Het Agentschap* kan niet-originele documenten aanvaarden als deze naar *haar* mening van een vergelijkbare mate van zekerheid bieden.

18.1.1 Schriftelijke gegevens en overige bewijsstukken betreffende de wetenschappelijke en technische uitvoering

De begunstigden moeten de schriftelijke gegevens en andere bewijsstukken betreffende de wetenschappelijke en technische uitvoering van de actie bijhouden volgens de binnen het desbetreffende gebied aanvaarde normen.

18.1.2 Schriftelijke gegevens en overige documentatie ter staving van de gedeclareerde kosten

De begunstigden moeten de schriftelijke gegevens en documentatie ter staving van de gedeclareerde kosten bewaren, in het bijzonder de volgende stukken:

- a) voor **reële kosten**: passende schriftelijke gegevens en overige bewijsstukken ter staving van de gedeclareerde kosten, zoals contracten, subcontracten, facturen en boekhoudbescheiden. Bovendien moeten de gangbare kostenberekeningsmethoden en de interne controleprocedures van de begunstigden onmiddellijke afstemming tussen de gedeclareerde bedragen, de in de boeken vastgelegde bedragen en de in de ondersteunende documentatie vastgelegde bedragen mogelijk maken;
- b) voor **eenheidskosten**: passende schriftelijke gegevens en overige bewijsstukken ter staving van het aantal gedeclareerde eenheden. Begunstigden hoeven niet de reële van toepassing zijnde subsidiabele kosten op te geven of bewijsstukken, zoals boekhoudverklaringen, te bewaren of over te leggen om het bedrag per eenheid aan te tonen.

Daarnaast moeten de begunstigden voor **eenheidskosten die overeenkomstig hun gangbare kostenberekenningsmethoden zijn berekend** passende schriftelijke gegevens bijhouden en bewijsstukken bewaren om aan te tonen dat de toegepaste kostenberekenningsmethoden in overeenstemming zijn met de voorwaarden van artikel 6.2.

Begunstigden *en gelieerde derden* kunnen aan de Commissie een overeenkomstig bijlage 6 opgesteld certificaat ter goedkeuring voorleggen, waarin wordt verklaard dat hun gangbare kostenberekenningsmethoden in overeenstemming zijn met deze voorwaarden ("**certificaat inzake de methode**"). Als het certificaat wordt goedgekeurd, zullen kosten die overeenkomstig deze methode zijn gedeclareerd, niet op een later tijdstip worden betwist, tenzij de begunstigden met het oog op de goedkeuring informatie hebben achtergehouden.

- c) voor **vaste kosten**: passende schriftelijke gegevens en overige bewijsstukken om aan te tonen dat de kosten waarop het vaste percentage is toegepast, in aanmerking komen voor subsidie. De begunstigden hoeven niet de van toepassing zijnde kosten op te geven of bewijsstukken, zoals boekhoudverklaringen, over te leggen om het volgens een vast percentage gedeclareerde bedrag te staven.

De begunstigden moeten daarnaast voor **personeelskosten** (die worden gedeclareerd als reële kosten of op basis van eenheidskosten) een **tijdsregistratie** bijhouden voor het aantal gedeclareerde uren. De tijden moeten schriftelijk worden geregistreerd en ten minste eenmaal per maand door de personen die in het kader van de actie werkzaam zijn, en hun supervisors worden goedgekeurd. Als een betrouwbare tijdsregistratie van de aan de actie bestede uren ontbreekt, kan *Het Agentschap* alternatieve bewijzen waaruit het aantal gedeclareerde uren blijkt, accepteren, als *zij* van oordeel is dat deze voldoende zekerheid bieden.

Bij uitzondering hoeven **werknemers die uitsluitend werkzaamheden verrichten in het kader van de actie** geen tijdsregistratie bij te houden als de begunstigde een **verklaring** ondertekent waarin hij bevestigt dat de desbetreffende personen uitsluitend aan de actie werken.

In het geval van kosten die door gelieerde derden zijn gedeclareerd (zie artikel 14), moet de begunstigde de originelen van de financiële staten en de certificaten betreffende de staten van de gelieerde derden bewaren.

18.2 Gevolgen van niet-nakoming

Als een begunstigde eender welke van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, komen onvoldoende gestaafe kosten niet in aanmerking voor subsidie (zie artikel 6) en worden zij afgewezen (zie artikel 42). Het subsidiebedrag kan dan worden verminderd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 19 — INDIENING VAN PRESTATIES

19.1 Verplichting tot indiening van prestaties

De coördinator moet de in bijlage 1 genoemde "**prestaties**" binnen de daarin gestelde termijn

en overeenkomstig de gestelde voorwaarden indienen.

19.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien de coördinator eender welke van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan *Het Agentschap* een of meer van de maatregelen van hoofdstuk 6 toepassen.

ARTIKEL 20 — VERSLAGEN — BETALINGSVERZOEKEN

20.1 Verplichting tot indiening van verslagen

De coördinator moet de in dit artikel beschreven technische en financiële verslagen, inclusief betalingsverzoeken, bij *Het Agentschap* (zie artikel 52) indienen. De verslagen moeten zijn opgesteld met gebruikmaking van de formulieren en modellen die door in het elektronisch uitwisselingsstelsel ter beschikking worden gesteld (zie artikel 52).

20.2 Verslagperioden

De actie wordt verdeeld in de volgende "**verslagperioden**":

- VP1: van maand 1 tot en met maand 12
- VP1: van maand 13 tot en met maand 30
- VP1: van maand 31 tot en met maand 48
- VP1: van maand 49 tot en met maand 60

20.3 Periodieke verslagen — Verzoeken om tussentijdse betalingen

De coördinator moet binnen zestig dagen na afloop van elke verslagperiode een periodiek verslag indienen.

In het **periodieke verslag** moet ten minste de volgende informatie worden opgenomen:

- a) een "**periodiek technisch verslag**" waarin zijn opgenomen:
  - i) een **beschrijving van de werkzaamheden die zijn verricht** door de begunstigden;
  - ii) een **overzicht van de geboekte vooruitgang** met het oog op het bereiken van de doelstellingen van de actie, met inbegrip van mijlpalen en prestaties zoals die in bijlage 1 zijn aangegeven.

Dit verslag dient verklaringen te bevatten voor de verschillen tussen het werk dat geacht wordt te zijn uitgevoerd overeenkomstig bijlage 1, en het werkelijk uitgevoerde werk.

In het verslag dient een beschrijving te zijn opgenomen van het gebruik en de verspreiding van de resultaten en, indien dit is vereist volgens bijlage 1, een bijgewerkt "**plan voor het gebruik en de verspreiding van de resultaten**".

In het verslag moeten de communicatieactiviteiten worden aangegeven.

- iii) een **samenvatting** voor bekendmaking door *Het Agentschap*;

iv) de antwoorden uit de "**vragenlijst**", waarin zaken in verband met de uitvoering van de actie en de economische en maatschappelijke effecten zijn opgenomen, in het bijzonder in relatie tot de kernprestatie-indicatoren van Horizon 2020 en de controlevereisten van Horizon 2020;

b) een "**periodiek financieel verslag**" waarin zijn opgenomen:

i) een "**individuele financiële staat**" (zie bijlage 4) van elke begunstigde [*en van elke gelieerde derde*], voor de desbetreffende verslagperiode.

De individuele financiële staat moet een specificatie bevatten van de subsidiabele kosten (reële kosten, eenheidskosten en vaste kosten [*en forfaitaire kosten*], zie artikel 6 voor elke begrotingscategorie (zie bijlage 2).

De begunstigden *en gelieerde derden* moeten alle subsidiabele kosten declareren, ook als, in het geval van reële kosten, eenheidskosten en vaste kosten, deze hoger zijn dan de in de geraamde begroting vermelde bedragen (zie bijlage 2). Kosten die niet worden gedeclareerd in de individuele financiële staat worden niet door *Het Agentschap* in aanmerking genomen.

Indien voor een verslagperiode een individuele financiële staat niet wordt ingediend, mag deze worden opgenomen in het periodieke financiële verslag van de volgende verslagperiode.

De individuele financiële staten van de laatste verslagperiode moeten bovendien de **ontvangsten uit de actie** (zie artikel 5.3.3) bevatten.

Elke begunstigde *en elke gelieerde derde* moet **verklaren** dat:

- de verstrekte informatie volledig, juist en betrouwbaar is;
- de gedeclareerde kosten in aanmerking komen voor subsidie (zie artikel 6);
- de kosten worden gestaafd door een goede schriftelijke gegevens en ondersteunende bewijsstukken (zie artikel 18) die op verzoek (zie artikel 17) of in het kader van controles, beoordelingen, audits of onderzoeken (zie artikel 22) zullen worden overgelegd, en
- voor de laatste verslagperiode: dat alle ontvangsten zijn opgegeven (zie artikel 5.3.3);

ii) een **beschrijving van gebruikte bronnen** en informatie over uitbesteding (zie artikel 13) en bijdragen in natura van derden (zie de artikelen 11 en 12) van elke begunstigde [*en elke gelieerde derde*] voor de desbetreffende verslagperiode;

iii) *niet van toepassing*;

iv) een "**periodieke financiële overzichtstaat**" die automatisch door het elektronische uitwisselingssysteem wordt gegenereerd en waarin de individuele financiële staten voor de desbetreffende verslagperiode zijn samengevoegd, en waarin is opgenomen, uitgezonderd in de staat voor de laatste periode, het **verzoek om tussentijdse betaling**.

20.4 Eindverslag — Verzoek om betaling van het saldo

Naast het periodieke verslag over de laatste verslagperiode moet de coördinator binnen zestig dagen na afloop van de laatste verslagperiode het eindverslag indienen.

Het **eindverslag** moet ten minste bevatten:

- a) een "**technisch eindverslag**" met een voor publicatie bestemde samenvatting, waarin zijn opgenomen:
  - i) een overzicht van de resultaten en het gebruik en de verspreiding hiervan;
  - ii) de conclusies uit de actie, en
  - iii) de socio-economische effecten van de actie;
- b) een "**financieel eindverslag**" waarin zijn opgenomen:
  - i) een door het elektronische uitwisselingsstelsel automatisch gegenereerde "**definitieve financiële overzichtstaat**", waarin de individuele financiële staten voor alle verslagperiodes zijn samengevoegd en die het **verzoek om betaling van het saldo** bevat, en
  - ii) een "**certificaat betreffende de financiële staten**" (opgesteld overeenkomstig bijlage 5) voor elke begunstigde [*en elke gelieerde derde*], als deze verzoekt om een totale bijdrage van 325 000 EUR of meer, ter vergoeding van reële kosten en eenheidskosten die zijn berekend op basis van de gangbare kostenberekeningsmethoden van de begunstigde (zie artikel 5.2 en artikel 6.2).

20.5 Informatie over cumulatieve verrichte uitgaven

Niet van toepassing.

20.6 Valuta voor financiële staten en omrekening in euro's

Financiële staten moeten worden opgesteld in euro's.

Begunstigden [*en gelieerde derden*] die een boekhouding voeren in een valuta anders dan de euro, moeten de in hun boekhouding opgenomen kosten omzetten in euro's tegen het gemiddelde van de dagelijkse wisselkoersen die worden gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, C-serie, berekend over de desbetreffende verslagperiode.

Indien in het *Publicatieblad van de Europese Unie* voor de desbetreffende valuta geen dagelijkse wisselkoers voor de euro wordt gepubliceerd, moet de valuta worden omgerekend tegen de maandelijkse boekhoudkundige koersen die op de website van de Commissie worden bekendgemaakt, berekend over de desbetreffende verslagperiode.

Begunstigden [*en gelieerde derden*] met een boekhouding in euro's moeten in andere valuta gemaakte kosten omzetten in euro's overeenkomstig hun gangbare boekhoudpraktijken.

20.7 Taal van verslagen

Alle verslagen (zowel technische als financiële, met inbegrip van financiële staten) moeten worden ingediend in de taal van deze overeenkomst.

20.8 Gevolgen van niet-nakoming

Indien de ingediende verslagen niet voldoen aan de in dit artikel gestelde voorwaarden, kan *Het Agentschap* de betaling opschorten (zie artikel 47) en een van de overige maatregelen als beschreven in hoofdstuk 6 toepassen.

Indien de coördinator de verplichting om de verslagen in te dienen niet nakomt en hier ook niet binnen 30 dagen na een schriftelijke herinnering aan voldoet, mag *Het Agentschap* de overeenkomst beëindigen (zie artikel 50) of een van de andere in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen toepassen.

ARTIKEL 21 — BETALINGEN EN BETALINGSVOORWAARDEN

21.1 Te verrichten betalingen

De coördinator ontvangt de volgende betalingen:

- één **voorfinanciering**;
- een of meer **tussentijdse betalingen**, gebaseerd op het/de verzoek(en) om tussentijdse betaling (zie artikel 20), en
- een **betaling van het saldo**, gebaseerd op het verzoek om betaling van het saldo (zie artikel 20).

21.2 Voorfinanciering — Bedrag — Ingehouden bedrag voor het garantiefonds

De voorfinanciering dient om de begunstigden kasmiddelen te verstrekken.

Voorfinanciering blijft tot de betaling van het saldo eigendom van de EU.

De voorfinanciering bedraagt EUR **7 928 067.79**.

Het Agentschap betaalt de voorfinanciering aan de coördinator binnen dertig dagen na de inwerkingtreding van de overeenkomst (zie artikel 58) of, indien dit later is, tien dagen voor de begindatum van de actie (zie artikel 3), tenzij artikel 48 van toepassing is.

Een bedrag van EUR **991 008.47**, overeenkomend met 5 % van het maximale subsidiebedrag (zie artikel 5.1), wordt door *Het Agentschap* ingehouden op de voorfinanciering en overgemaakt naar het "**garantiefonds**".

21.3 Tussentijdse betalingen — Bedrag — Berekening

De subsidiabele kosten die voor de uitvoering van de actie zijn gemaakt, worden gedurende de desbetreffende verslagperioden door middel van tussentijdse betalingen vergoed.

Het Agentschap betaalt de coördinator het voor de tussentijdse betaling verschuldigde bedrag binnen 90 dagen na ontvangst van het periodieke verslag (zie artikel 20.3), tenzij artikel 47 of artikel 48 van toepassing is.

De betaling wordt uitgevoerd wanneer het periodieke verslag is goedgekeurd. Goedkeuring houdt niet noodzakelijkerwijs in dat de inhoud van het verslag voldoet aan de eisen betreffende naleving en waarachtigheid, volledigheid en correctheid.

Het **voor de tussentijdse betaling verschuldigde bedrag** wordt door *Het Agentschap* als volgt berekend:

Stap 1 — Toepassing van de vergoedingspercentages

Stap 2 — Beperking tot 90 % van het maximale subsidiebedrag

21.3.1 Stap 1 — Toepassing van de vergoedingspercentages

Het (De) individuele vergoedingspercentage(s) (zie artikel 5.2) wordt (worden) toegepast op de subsidiabele kosten (reële kosten, eenheidskosten en vaste kosten [*en forfaitaire kosten*]; zie artikel 6), zoals opgegeven door de begunstigen [*en de daarmee gelieerde derde partijen*] (zie artikel 20) en goedgekeurd door *het Agentschap* (zie hierboven) voor het desbetreffende verslagperiode.

21.3.2 Stap 2 — Beperking tot 90 % van het maximale subsidiebedrag

Het totale bedrag van de voorfinanciering en tussentijdse betalingen mag niet hoger zijn dan 90 % van het maximale subsidiebedrag zoals van artikel 5.1. Het maximale bedrag voor een bepaalde tussentijdse betaling wordt als volgt berekend:

{ 90 % van het maximale subsidiebedrag (zie artikel 5.1)

min

{ voorfinanciering en eerdere tussentijdse betalingen } }.

21.4 Betaling van het saldo — Bedrag — Berekening — Vrijgave van het voor het garantiefonds ingehouden bedrag

Met de betaling van het saldo wordt het resterende deel van de subsidiabele kosten die door de begunstigen voor de uitvoering van de actie zijn gemaakt, vergoed.

Indien het totaalbedrag van de eerdere betalingen hoger is dan het definitieve subsidiebedrag (zie artikel 5.3), heeft de betaling van het saldo de vorm van een terugvordering (zie artikel 44).

Indien het totaalbedrag van de eerdere betalingen lager is dan het definitieve subsidiebedrag, betaalt *Het Agentschap* het saldo binnen 90 dagen na ontvangst van het eindverslag (zie artikel 20.4), tenzij artikel 47 of artikel 48 van toepassing is.

De betaling wordt uitgevoerd wanneer het eindverslag is goedgekeurd. Goedkeuring houdt niet noodzakelijkerwijs in dat de inhoud van het verslag voldoet aan de eisen betreffende naleving en waarachtigheid, volledigheid en correctheid.

Het **verschuldigde saldobedrag** wordt door *Het Agentschap* berekend door het definitieve subsidiebedrag zoals bepaald overeenkomstig artikel 5.3, te verminderen met het totale bedrag van de reeds ontvangen voorfinanciering en eventuele tussentijdse betalingen:

{ definitief subsidiebedrag (zie artikel 5.3)

min

{ reeds ontvangen voorfinanciering en eventuele tussentijdse betalingen } }.

Wanneer het saldo wordt betaald, wordt tevens het voor het garantiefonds ingehouden bedrag

(zie hierboven) vrijgegeven, en

- als het saldo positief is, wordt het vrijgegeven bedrag in zijn geheel aan de coördinator betaald tezamen met het verschuldigde saldobedrag;
- als het saldo negatief is (betaling van het saldo heeft de vorm van een terugvordering), wordt het vrijgegeven bedrag verminderd met het bedrag van het saldo (zie artikel 44.1.2). Als het resulterende bedrag:
  - positief is, wordt dit betaald aan de coördinator
  - negatief is, wordt dit ingevorderd.

Het te betalen bedrag mag echter, zonder dat toestemming van de begunstigde nodig is, worden verrekend met enig ander bedrag dat door de begunstigde verschuldigd is aan *het Agentschap*, de Commissie of een *ander* uitvoerend agentschap (uit de begroting van de EU of Euratom), tot de maximale EU-bijdrage die voor de begunstigde in de geraamde begroting is opgenomen (zie bijlage 2).

21.5 Kennisgeving van de verschuldigde bedragen

Wanneer *Het Agentschap* een betaling verricht, wordt de coördinator formeel ingelicht over het te ontvangen bedrag, waarbij wordt vermeld of het een tussentijdse betaling of de betaling van het saldo betreft.

In het geval van een betaling van het saldo wordt in de kennisgeving tevens het definitieve subsidiebedrag vermeld.

In het geval van een vermindering van de subsidie of terugvordering van onterecht toegekende bedragen, wordt de kennisgeving voorafgegaan door de contradictoire procedure zoals die wordt beschreven in de artikelen 43 en 44.

21.6 Valuta voor betalingen

Alle betalingen door *Het Agentschap* worden verricht in euro's.

21.7 Betalingen aan de coördinator — Verdeling over de begunstigten

De coördinator ontvangt de betalingen.

Betalingen aan de coördinator ontheffen *Het Agentschap* van haar betalingsverplichting.

De coördinator dient de betalingen zonder ongerechtvaardigde vertraging over de begunstigten te verdelen.

De voorfinanciering mag echter alleen worden verdeeld:

- a) indien het aantal begunstigten dat minimaal vereist is krachtens de uitnodiging tot het indienen van voorstellen, is toegetreden tot de overeenkomst (zie artikel 56) en
- b) onder de begunstigten die tot de overeenkomst zijn toegetreden (zie artikel 56).

21.8 Bankrekening voor betalingen

Alle betalingen worden overgemaakt naar de volgende bankrekening:

Name of bank: BADEN-WUERTTEMBERGISCHE BANK/LANDESBANK
BADENWUERTTEMBERG
Full name of the account holder: EIFER EUROPAISCHES INSTITUT FUR
ENERGIEFORSCHUNG EDF KIT EWIV
IBAN code: DE43600501010004095107

21.9 Kosten voor overmakingen

De kosten voor de overmakingen worden als volgt verdeeld:

- *Het Agentschap* betaalt de overmakingskosten die door *haar* bank in rekening worden gebracht;
- de begunstigde betaalt de overmakingskosten die door zijn bank in rekening worden gebracht;
- de partij die verantwoordelijk is voor een herhaalde overmaking, betaalt alle kosten van deze herhaalde overmaking.

21.10 Datum van betaling

Betalingen door *Het Agentschap* worden geacht te zijn verricht op de datum waarop ze zijn afgeboekt van *haar* rekening.

21.11 Gevolgen van niet-nakoming

21.11.1 Indien *Het Agentschap* niet binnen de betalingstermijn (zie hierboven) betaalt, kunnen de begunstigten aanspraak maken op **rente over niet-tijdige betaling** tegen de rentevoet die door de Europese Centrale Bank (ECB) wordt toegepast voor haar basisherfinancieringstransacties in euro's ("referentievoet"), vermeerderd met drieënhalve punt. De referentievoet is de rentevoet die geldt op de eerste dag van de maand waarin de betalingstermijn verstrijkt, zoals bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie, C-serie*.

Als de rente over de niet-tijdige betaling lager is dan of gelijk is aan 200 EUR, wordt deze alleen dan aan de coördinator betaald indien deze hiertoe binnen twee maanden na ontvangst van de niet-tijdige betaling schriftelijk heeft verzocht.

Er is geen rente over niet-tijdige betaling verschuldigd indien alle begunstigten EU-lidstaten zijn (met inbegrip van lokale en regionale regeringsdiensten en andere overheidsinstanties die voor deze overeenkomst namens een lidstaat optreden).

Verlenging van de betalingstermijn en opschorting van betalingen (zie de artikelen 47 en 48) worden niet beschouwd als niet-tijdige betaling.

De rente over een niet-tijdige betaling wordt berekend vanaf de dag nadat de betalingstermijn afloopt (zie hierboven) tot en met de dag waarop de betaling plaatsvindt.

Rente over niet-tijdige betalingen wordt niet meegerekend bij de bepaling van het definitieve subsidiebedrag.

21.11.2 Indien de coördinator eender welke van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt,

kan de subsidie worden verminderd (zie artikel 43) en kan de overeenkomst of de deelname van de coördinator worden beëindigd (zie artikel 50).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 22 — CONTROLES, BEOORDELINGEN, AUDITS EN ONDERZOEKEN — EXTRAPOLATIE VAN BEVINDINGEN

22.1 Controles, beoordelingen en audits door [het Agentschap en] de Commissie

22.1.1 Recht op het uitvoeren van controles

Het Agentschap of de Commissie controleert gedurende de uitvoering of na afloop van de actie of deze op de juiste manier wordt of is uitgevoerd en of wordt voldaan aan de uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen. Hiertoe behoort de beoordeling van prestaties en verslagen.

Het Agentschap of de Commissie kan hierin worden ondersteund door externe personen of instanties.

Het Agentschap of de Commissie kan tevens om aanvullende informatie verzoeken overeenkomstig artikel 17. *Het Agentschap of de Commissie* kan de begunstigden verzoeken deze informatie rechtstreeks over te leggen.

De inlichtingen moeten juist, duidelijk en volledig zijn en in de vereiste vorm, ook elektronisch, worden verstrekt.

22.1.2 Recht op het uitvoeren van beoordelingen

Het Agentschap of de Commissie kan gedurende de uitvoering van of na afloop van de actie beoordelingen uitvoeren aangaande een juiste uitvoering van de actie (waartoe behorend de beoordeling van prestaties en verslagen), de nakoming van de uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen en de aanhoudende wetenschappelijke en technologische relevantie van de actie.

Er kunnen tot twee jaar na betaling van het saldo beoordelingen worden geïnitieerd. De coördinator of betrokken begunstigde wordt vooraf formeel van een audit in kennis gesteld. De datum van de formele kennisgeving wordt beschouwd als de begindatum van de audit.

Als een beoordeling betrekking heeft op een derde (zie de artikelen 10 tot en met 16), moet de betrokken begunstigde deze derde in kennis stellen.

Het Agentschap kan beoordelingen zelf uitvoeren (door eigen medewerkers) of deze door hiertoe aangewezen externe personen of instanties laten uitvoeren. De coördinator of betrokken begunstigde ontvangt van de Commissie of *het Agentschap* de gegevens van de externe personen of instanties. Zij hebben het recht om bezwaar te maken tegen de aanstelling om redenen van commerciële vertrouwelijkheid.

De coördinator of betrokken begunstigde moet binnen de vereiste termijn alle gegevens overleggen in aanvulling op prestaties en verslagen die reeds eerder zijn ingediend, met

inbegrip van gegevens betreffende gebruikte bronnen. De Commissie *of het Agentschap* kan begunstigden verzoeken deze informatie rechtstreeks over te leggen.

De coördinator of betrokken begunstigde kan worden verzocht deel te nemen aan bijeenkomsten, ook met externe deskundigen.

Voor beoordelingen **ter plaatse** moeten begunstigden toegang verlenen tot hun werklocaties en panden, ook aan externe personen of instanties, en moeten zij ervoor zorgen dat de vereiste informatie onmiddellijk beschikbaar is.

De inlichtingen moeten juist, duidelijk en volledig zijn en in de vereiste vorm, ook elektronisch, worden verstrekt.

Op basis van de beoordelingsresultaten wordt een "**beoordelingsverslag**" opgesteld.

Het Agentschap of de Commissie stelt de coördinator of betrokken begunstigde formeel in kennis van het beoordelingsverslag, waarna deze binnen dertig dagen formeel opmerkingen kan aantekenen ("**contradictoire beoordelingsprocedure**").

Beoordelingen (waaronder begrepen beoordelingsverslagen) worden opgesteld in de taal van de onderhavige overeenkomst.

22.1.3 Recht op het uitvoeren van audits

Het Agentschap of de Commissie kan gedurende de uitvoering van of na afloop van de actie audits uitvoeren aangaande een juiste uitvoering van de actie en de nakoming van de verplichtingen krachtens deze overeenkomst.

Er kunnen tot twee jaar na betaling van het saldo audits worden geïnitieerd. De coördinator of betrokken begunstigde wordt vooraf formeel van een audit in kennis gesteld. De datum van de formele kennisgeving wordt beschouwd als de begindatum van de audit.

Als een audit betrekking heeft op een derde (zie de artikelen 10 tot en met 16), moet de betrokken begunstigde deze derde in kennis stellen.

De Commissie *of het Agentschap* kan audits zelf uitvoeren (door eigen medewerkers) of deze door hiertoe aangewezen externe personen of instanties laten uitvoeren. De coördinator of betrokken begunstigde ontvangt van de Commissie [*of het Agentschap*] de gegevens van de externe personen of instanties. Zij hebben het recht om bezwaar te maken tegen de aanstelling om redenen van commerciële vertrouwelijkheid.

De coördinator of betrokken begunstigde moet binnen de vereiste termijn alle gegevens overleggen (met inbegrip van de volledige boekhouding, individuele salarisstroken en overige persoonlijke gegevens) waarmee kan worden aangetoond dat de overeenkomst wordt of is nagekomen. De Commissie *of het Agentschap* kan begunstigden verzoeken deze informatie rechtstreeks over te leggen.

Voor audits **ter plaatse** moeten begunstigden toegang verlenen tot hun werklocaties en panden, ook aan externe personen of instanties, en moeten zij ervoor zorgen dat de vereiste informatie onmiddellijk beschikbaar is.

De inlichtingen moeten juist, duidelijk en volledig zijn en in de vereiste vorm, ook elektronisch, worden verstrekt.

Op basis van de auditresultaten wordt een "**ontwerpauditverslag**" opgesteld.

*Het Agentschap of de Commissie stelt de coördinator of betrokken begunstigde formeel in kennis van het auditverslag, waarna deze binnen dertig dagen formeel opmerkingen kan aantekenen ("**contradictoire auditprocedure**"). Deze termijn kan in gerechtvaardigde gevallen door *het Agentschap of de Commissie* worden verlengd.*

In het "**definitieve auditverslag**" worden alle opmerkingen van de coördinator of betrokken begunstigde in aanmerking genomen. De begunstigde of coördinator wordt formeel in kennis gesteld van het verslag.

Audits (inclusief auditverslagen) worden opgesteld in de taal van de overeenkomst.

Het Agentschap of de Commissie heeft daarnaast toegang tot de wettelijke administratie van de begunstigten voor de periodieke beoordeling van eenheidskosten of vaste bedragen of forfaitaire bedragen.

22.2 Onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

Overeenkomstig de Verordeningen nr. 883/2013⁴³ en nr. 2185/96⁴⁴ (en in overeenstemming met de daarin opgenomen bepalingen en procedures) kan het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) op ieder moment gedurende de uitvoering en na afloop van de actie onderzoeken uitvoeren, met inbegrip van controles en inspecties ter plaatse, teneinde vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of enig andere onwettige activiteit die de financiële belangen van de EU schaadt.

22.3 Controles en audits door de Europese Rekenkamer

Overeenkomstig artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 161 van het Financieel Reglement nr. 966/2012⁴⁵ mag de Europese Rekenkamer op ieder moment gedurende de uitvoering of na afloop van de actie audits uitvoeren.

De Europese Rekenkamer heeft recht op toegang voor het uitvoeren van controles en audits.

22.4 Controles, beoordelingen, audits en onderzoeken voor internationale organisaties *Niet van toepassing*

---

⁴³ Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1).

⁴⁴ Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/1996 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2).

22.5 Gevolgen van bevindingen uit controles, beoordelingen, audits en onderzoeken — Extrapolatie van bevindingen

22.5.1 Bevindingen omtrent deze subsidie

Naar aanleiding van bevindingen van controles, beoordelingen, audits of onderzoeken die in de context van deze subsidie zijn uitgevoerd, kan worden besloten tot de afwijzing van niet-subsidiabele kosten (zie artikel 42), verlaging van de subsidie (zie artikel 43), terugvordering van onverschuldigde bedragen (zie artikel 44) of andere in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen.

Afwijzing van kosten of verlaging van de subsidie nadat het saldo is betaald, heeft herziening van het definitieve subsidiebedrag tot gevolg (zie artikel 5.4).

Naar aanleiding van bevindingen van controles, beoordelingen, audits of onderzoeken kan om wijziging van bijlage 1 worden verzocht (zie artikel 55).

Controles, beoordelingen, audits of onderzoeken waarbij stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden of niet-nakoming van verplichtingen zijn vastgesteld, kunnen ook gevolgen met zich meebrengen voor andere EU- of Euratomsubsidies die onder soortgelijke voorwaarden zijn verleend ("**extrapolatie van bevindingen omtrent deze subsidie naar andere subsidies**").

Voorts kunnen bevindingen van een OLAF-onderzoek leiden tot strafvervolgning volgens nationaal recht.

22.5.2 Bevindingen omtrent andere subsidies

Het Agentschap of de Commissie kan bevindingen omtrent andere subsidies naar deze subsidie extrapoleren ("**extrapolatie van bevindingen omtrent andere subsidies naar deze subsidie**") wanneer:

- a) de betrokken begunstigde zich in verband met andere EU- of Euratomsubsidies die onder soortgelijke voorwaarden zijn verleend, schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden of fraude of verplichtingen niet is nagekomen die een belangrijke invloed hebben op deze subsidie, en
- b) de betrokken begunstigde niet later dan twee jaar na betaling van het saldo van deze subsidie formeel van deze bevindingen in kennis wordt gesteld, alsook van de lijst van subsidies die door deze bevindingen worden getroffen.

De extrapolatie van bevindingen kan de afwijzing van kosten (zie artikel 42), verlaging van de subsidie (zie artikel 43), terugvordering van onverschuldigde bedragen (zie artikel 44), opschorting van betalingen (zie artikel 48), opschorting van de actie (zie artikel 49) of beëindiging van de overeenkomst (zie artikel 50) tot gevolg hebben.

22.5.3 Procedure

Het Agentschap of de Commissie stelt de betrokken begunstigde formeel op de hoogte van

stelselmatige of terugkerende fouten en van *zijn of* haar voornemen om de bevindingen van de audit te extrapoleren, samen met een lijst van de getroffen subsidies.

22.5.3.1 Wanneer de bevindingen betrekking hebben op de **subsidiabiliteit van kosten** bevat de formele kennisgeving:

- a) een uitnodiging tot indiening van opmerkingen over de lijst van subsidies die door de bevindingen worden getroffen;
- b) een verzoek tot indiening van **herziene financiële staten** voor alle getroffen subsidies;
- c) het **correctiepercentage voor extrapolatie** dat door de *Het Agentschap of de Commissie* op basis van de stelselmatige of terugkerende fouten is vastgesteld, voor het berekenen van de bedragen die worden afgewezen wanneer de betrokken begunstigde:
  - i) meent dat de indiening van herziene financiële staten niet mogelijk of haalbaar is, of
  - ii) geen herziene financiële staten indient.

Vanaf het moment dat hij de kennisgeving ontvangt, heeft de betrokken begunstigde 90 dagen de tijd voor het indienen van opmerkingen, herziene financiële staten of een voorstel voor een naar behoren onderbouwde **alternatieve correctiemethode**. Deze termijn kan in gerechtvaardigde gevallen door *het Agentschap of de Commissie* worden verlengd.

Het Agentschap of de Commissie kan dan een afwijzingsprocedure opstarten overeenkomstig artikel 42, op grond van:

- de herziene financiële staten, indien goedgekeurd;
- de voorgestelde alternatieve correctiemethode, indien

goedgekeurd of

- als *het Agentschap of de Commissie* geen opmerkingen of herziene financiële staten heeft ontvangen, de waarnemingen of de voorgestelde alternatieve correctiemethode niet aanvaardt, of de herziene financiële staten niet goedkeurt, het aanvankelijk gemelde correctiepercentage voor extrapolatie.

22.5.3.2 Wanneer de bevindingen betrekking hebben op **wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude** of **ernstige niet-nakoming van verplichtingen**, bevat de formele kennisgeving:

- a) een uitnodiging tot indiening van opmerkingen over de lijst van subsidies die door de bevindingen worden getroffen en
- b) het vaste percentage dat *het Agentschap of de Commissie* voornemens is toe te passen overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel.

Vanaf het moment dat de betrokken begunstigde de kennisgeving ontvangt, heeft hij 90 dagen de tijd voor het indienen van opmerkingen, herziene financiële staten of een voorstel voor een naar behoren gemotiveerd alternatief vast percentage.

Het Agentschap of de Commissie kan dan een verlagingsprocedure opstarten overeenkomstig artikel 43, op grond van:

- het voorgestelde alternatieve vast percentage, indien

goedgekeurd of

- het aanvankelijk gemelde vaste percentage, als geen opmerkingen worden ontvangen of de opmerkingen of het voorgestelde alternatieve vaste percentage niet worden aanvaard.

22.6 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, worden onvoldoende gemotiveerde kosten niet-subsidiabel (zie artikel 6) en afgewezen (zie artikel 42).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 23 — EVALUATIE VAN HET EFFECT VAN DE ACTIE

23.1 Recht om het effect van de actie te evalueren

Het Agentschap of de Commissie kan op basis van de doelstelling van het [EU] [Euratom]-programma tussentijdse en eindeffectevaluaties uitvoeren.

Met deze evaluaties kan tijdens de uitvoering van de actie en tot uiterlijk *vijf* jaar na betaling van het saldo worden begonnen. De evaluatie wordt geacht te zijn begonnen op de datum dat de coördinator of begunstigten hiervan officieel in kennis zijn gesteld.

Het Agentschap of de Commissie kan deze evaluaties door eigen medewerkers of door daartoe gemachtigde externe instanties of personen laten uitvoeren.

De coördinator of begunstigten verstrekt/verstrekken alle voor het evalueren van het effect van de actie noodzakelijke informatie, waaronder begrepen informatie in elektronische vorm.

23.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde eender welke verplichting van dit artikel niet nakomt, kan *Het Agentschap* de maatregelen van hoofdstuk 6 toepassen.

AFDELING 3 RECHTEN EN VERPLICHTINGEN MET BETREKKING TOT BACKGROUND EN RESULTATEN

ONDERAFDELING 1 ALGEMEEN

ARTIKEL 23a — BEHEER VAN INTELLECTUELE EIGENDOM

23a.1 Verplichting tot het nemen van maatregelen ter uitvoering van de Aanbeveling van de Commissie betreffende het beheer van intellectuele eigendom bij kennisoverdracht

Begunstigten die een universiteit of andere publieke onderzoeksorganisatie zijn, nemen

maatregelen ter uitvoering van de beginselen die zijn omschreven in de punten 1 en 2 van de Code voor goede praktijken die als bijlage bij de Aanbeveling van de Commissie betreffende het beheer van intellectuele eigendom bij kennisoverdracht⁴⁶ is gevoegd.

Dit laat de verplichtingen van de onderafdelingen 2 en 3 van deze afdeling onverlet.

De begunstigden zorgen ervoor dat bij de actie betrokken onderzoekers en derden kennis hebben van die beginselen.

23a.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan *Het Agentschap* de in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen toepassen.

ONDERAFDELING 2 RECHTEN EN VERPLICHTINGEN MET BETREKKING TOT BACKGROUND

ARTIKEL 24 — OVEREENKOMST BETREFFENDE BACKGROUND

24.1 Overeenkomst betreffende background

De begunstigden moeten schriftelijk overeenkomen wat de background voor de actie is ("**overeenkomst betreffende background**").

Onder "**background**" wordt verstaan: gegevens, knowhow of informatie — ongeacht de vorm of aard ervan (materieel of immaterieel), waaronder begrepen alle rechten, zoals intellectuele-eigendomsrechten — die:

- a) vóór hun toetreding tot deze overeenkomst in het bezit zijn van de begunstigden, en
- b) nodig zijn voor het uitvoeren van de actie of het exploiteren van de resultaten.

24.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 25 — TOEGANGSRECHTEN VOOR BACKGROUND

25.1 Uitoefening van toegangsrechten — Afstand doen van toegangsrechten — Geen recht om sublicenties te verlenen

Voor het uitoefenen van toegangsrechten moet vooraf een schriftelijk verzoek worden ingediend ("**verzoek om toegang**").

Onder "**toegangsrechten**" wordt het volgende verstaan: de rechten om resultaten of

background te gebruiken onder de in deze overeenkomst gestelde voorwaarden.

Het afstand doen van toegangsrechten is slechts geldig indien dit schriftelijk gebeurt.

Tenzij anders overeengekomen, omvatten toegangsrechten niet het recht om sublicenties te verlenen.

25.2 Toegangsrechten voor andere begunstigten, voor het uitvoeren van de eigen taken van die begunstigten in het kader van de actie

De begunstigten verlenen elkaar royalty-vrije toegang tot *background* die nodig is om hun eigen taken in het kader van het project uit te kunnen voeren, tenzij de begunstigde die de *background* in zijn bezit heeft, vóór zijn toetreding tot deze overeenkomst:

- a) de andere begunstigten ervan in kennis heeft gesteld dat toegang tot zijn *background* onderhevig is aan wettelijke of andere beperkingen, waaronder begrepen rechten van derden (met inbegrip van personeel) die zich daartegen verzetten, of
- b) met de andere begunstigten is overeengekomen dat toegang niet vrij van royalty's wordt verleend.

25.3 Toegangsrechten voor andere begunstigten, voor de exploitatie van de eigen resultaten van die begunstigten

De begunstigten verlenen elkaar toegang — onder eerlijke en redelijke voorwaarden — tot *background* die nodig is voor de exploitatie van hun eigen resultaten, tenzij de begunstigde die de *background* in zijn bezit heeft, de andere begunstigten er vóór zijn toetreding tot onderhavige overeenkomst van in kennis heeft gesteld dat toegang tot zijn *background* onderhevig is aan wettelijke of andere beperkingen, waaronder begrepen rechten van derden (met inbegrip van personeel) die zich daartegen verzetten.

Onder "**eerlijke en redelijke voorwaarden**" wordt verstaan: passende voorwaarden, met inbegrip van eventuele financiële voorwaarden of voorwaarden inzake royaltyvrije toegang, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden van het verzoek om toegang, bijvoorbeeld de feitelijke of potentiële waarde van de resultaten of *background* waartoe om toegang is verzocht en/of de reikwijdte, duur of andere kenmerken van de beoogde exploitatie.

Verzoeken om toegang kunnen worden gedaan tot uiterlijk één jaar na de termijn van artikel 3, tenzij anders is overeengekomen.

25.4 Toegangsrechten voor gelieerde entiteiten

Tenzij in de consortiumovereenkomst anders is overeengekomen, wordt toegang tot *background* ook verleend — onder eerlijke en redelijke voorwaarden (zie artikel 25, lid 3) — aan in een EU-lidstaat of "**geassocieerd land**"⁴⁷ gevestigde gelieerde entiteiten⁴⁸ indien dit voor die entiteiten noodzakelijk is voor het exploiteren van de resultaten die zijn gegenereerd door de begunstigten waaraan ze zijn gelieerd, tenzij bedoelde toegang onderhevig is aan wettelijke of andere beperkingen, waaronder begrepen rechten van derden (met inbegrip van

personeel) die zich daartegen verzetten.

Tenzij anders overeengekomen (zie artikel 25.1), doet de betrokken gelieerde entiteit het verzoek om toegang rechtstreeks bij de begunstigde die de *background* in zijn bezit heeft.

Verzoeken om toegang kunnen worden gedaan tot uiterlijk één jaar na de termijn van artikel 3, tenzij anders is overeengekomen.

25.5 Toegangsrechten voor derden

Niet van toepassing.

25.6 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ONDERAFDELING 3 RECHTEN EN VERPLICHTINGEN MET BETREKKING TOT RESULTATEN

ARTIKEL 26 — EIGENDOM VAN RESULTATEN

26.1 Eigendom van de begunstigde die de resultaten genereert

Resultaten zijn de eigendom van de begunstigde die ze genereert.

Onder "**resultaten**" wordt verstaan: alle (materiële of immateriële) output van de actie, zoals gegevens, kennis of informatie — ongeacht de vorm of aard ervan en ongeacht of deze wel of niet kan worden beschermd — die in het kader van de actie wordt gegenereerd, alsook eventuele daaraan verbonden rechten, waaronder begrepen intellectuele-eigendomsrechten.

26.2 Gezamenlijke eigendom van meerdere begunstigden

Twee of meer begunstigden hebben resultaten gezamenlijk in eigendom indien:

- a) zij die resultaten gezamenlijk hebben gegenereerd en
- b) het niet mogelijk is om:
  - i) de respectieve bijdrage van elk van de begunstigden vast te stellen, of
  - ii) hun respectieve bijdragen van elkaar te scheiden ten behoeve van het aanvragen, verkrijgen of handhaven van de bescherming ervan (zie artikel 27).

De gezamenlijke eigenaars komen schriftelijk de verdeling van de gezamenlijke eigendom en de voorwaarden voor de uitoefening van het gezamenlijke eigendomsrecht overeen

("gezamenlijke eigendomsovereenkomst"), teneinde naleving van de uit onderhavige overeenkomst voortvloeiende verplichtingen te verzekeren.

Tenzij in de gezamenlijke eigendomsovereenkomst anders is overeengekomen, heeft iedere van de gezamenlijke eigenaars het recht om niet-exclusieve licenties, zonder recht op sublicenties, aan derden te verlenen voor de exploitatie van de gezamenlijk in eigendom gehouden resultaten, indien de andere gezamenlijke eigenaars:

- a) ten minste 45 dagen van tevoren hiervan in kennis worden gesteld, en
- b) een eerlijke en redelijke vergoeding ontvangen.

Zodra de resultaten zijn gegenereerd, kunnen de gezamenlijke eigenaars schriftelijk een andere regeling van toepassing verklaren (bijvoorbeeld overdracht van de eigendom naar een enkele eigenaar (zie artikel 30) met toegangsrechten voor de anderen).

26.3 Rechten van derden (waaronder begrepen personeel)

Wanneer derden (waaronder begrepen personeel) rechten op de resultaten hebben, ziet de betrokken begunstigde erop toe dat hij voldoet aan de verplichtingen die voor hem uit de overeenkomst voortvloeien.

Wanneer een derde resultaten genereert, verkrijgt de betrokken begunstigde alle noodzakelijke rechten (recht van overdracht, licentierechten of andere rechten) van die derde, zodat hij zijn verplichtingen kan nakomen alsof die resultaten door hemzelf zijn gegenereerd.

Wanneer het verkrijgen van de rechten onmogelijk is, mag de begunstigde voor het genereren van de desbetreffende resultaten geen gebruik maken van de derde in kwestie.

26.4 Eigendom van *het Agentschap*, voor het beschermen van resultaten

26.4.1 *Het Agentschap* kan, met toestemming van de betrokken begunstigde, ten behoeve van de bescherming van resultaten de eigendom ervan overnemen wanneer een begunstigde voornemens is de resultaten zonder bescherming te verspreiden, tot uiterlijk vier jaar na de termijn van artikel 3, uitgezonderd in de volgende gevallen:

- a) het ontbreken van bescherming is een gevolg van het feit dat bescherming onmogelijk of gezien de omstandigheden niet redelijk of gerechtvaardigd is;
- b) het ontbreken van bescherming is een gevolg van het feit dat er te weinig potentieel is voor commerciële of industriële exploitatie, of
- c) de begunstigde is voornemens de eigendom van de resultaten over te dragen aan een andere begunstigde of een in een EU-lidstaat of geassocieerd land gevestigde derde die ze zal beschermen.

Voordat de resultaten worden verspreid en tenzij een van de onder a), b) of c) genoemde gevallen van toepassing is, stelt de begunstigde *Het Agentschap* hiervan formeel in kennis, met opgave van redenen — voor zover van toepassing — voor het weigeren van toestemming voor overname van de eigendom ervan door *het Agentschap*. De begunstigde kan zijn toestemming uitsluitend onthouden als hij kan aantonen dat zijn rechtmatige belangen anders onevenredig grote schade zouden lijden.

Indien *Het Agentschap* besluit om de eigendom over te nemen, stelt *zij* de betrokken begunstigde daarvan binnen 45 dagen na ontvangst van de kennisgeving formeel in kennis.

Voor het einde van deze termijn mag met betrekking tot deze resultaten geen verspreiding plaatsvinden of, indien *Het Agentschap* een positief besluit neemt, moet met verspreiding worden gewacht totdat *Het Agentschap* de noodzakelijke maatregelen heeft genomen voor het beschermen van de resultaten.

26.4.2 *Het Agentschap* kan, met toestemming van de betrokken begunstigde, de eigendom van resultaten overnemen ten behoeve van de bescherming ervan wanneer een begunstigde voornemens is om te stoppen met de bescherming van resultaten of de bescherming niet te verlengen, tot uiterlijk vier jaar na de termijn van artikel 3, uitgezonderd in de volgende gevallen:

- a) de bescherming is gestopt omdat er te weinig potentieel is voor commerciële of industriële exploitatie;
- b) een verlenging is, gezien de omstandigheden, niet gerechtvaardigd.

Een begunstigde die voornemens is om te stoppen met de bescherming van resultaten of de bescherming niet te verlengen, stelt *Het Agentschap* hiervan ten minste zestig dagen voordat de bescherming wordt stopgezet c.q. niet meer kan worden verlengd, formeel in kennis, met opgave van redenen — voor zover van toepassing — voor het weigeren van toestemming voor overname van de eigendom ervan door *het Agentschap*, tenzij een van de onder a) of b) genoemde gevallen van toepassing is. De begunstigde kan zijn toestemming uitsluitend onthouden als hij kan aantonen dat zijn rechtmatige belangen anders onevenredig grote schade zouden lijden.

Indien *Het Agentschap* besluit om de eigendom over te nemen, stelt *zij* de betrokken begunstigde daarvan binnen 45 dagen na ontvangst van de kennisgeving formeel in kennis.

26.5 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kan dergelijke niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van afdeling 6.

ARTIKEL 27 — BESCHERMING VAN RESULTATEN — ZICHTBAARHEID VAN EU-FINANCIERING

27.1 Verplichting tot het beschermen van resultaten

Elke begunstigde onderzoekt of zijn resultaten kunnen worden beschermd en beschermt ze voor een passende periode en met een passende territoriale dekking indien:

- a) redelijkerwijs kan worden verwacht dat de resultaten commercieel of industrieel kunnen worden geëxploiteerd, en
- b) bescherming mogelijk en gezien de omstandigheden redelijk en gerechtvaardigd is.

Wanneer de begunstigde een beslissing neemt over de bescherming van zijn resultaten, houdt hij zowel rekening met zijn eigen rechtmatige belangen als met de rechtmatige belangen (vooral op commercieel gebied) van de andere

begunstigden.

27.2 Eigendom van *het Agentschap*, voor het beschermen van resultaten

Indien een begunstigde voornemens is om zijn resultaten niet te beschermen of de bescherming ervan te stoppen of niet te verlengen, kan *het Agentschap* onder bepaalde voorwaarden (zie artikel 26.4) de eigendom van die resultaten overnemen om te verzekeren dat ze worden beschermd c.q. beschermd blijven.

27.3 Informatie over EU-financiering

Tenzij *Het Agentschap* anderszins verzoekt of anderszins met partijen overeenkomt, of het onmogelijk is, bevatten aanvragen voor de bescherming van resultaten (met inbegrip van octrooiaanvragen) die door of namens een begunstigde zijn ingediend, de volgende verklaring:

"Het project dat tot deze aanvraag heeft geleid, heeft financiële middelen ontvangen uit hoofde van *Horizon 2020 — het programma voor onderzoek en innovatie van de Europese Unie* in het kader van subsidieovereenkomst nr. 957751".

27.4 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kan een dergelijk geval van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 28 — EXPLOITATIE VAN RESULTATEN

28.1 Verplichting tot het exploiteren van resultaten

Elke begunstigde neemt tot vier jaar na de termijn van artikel 3 maatregelen die erop zijn gericht dat zijn resultaten worden "**geëxploiteerd**" (direct of indirect), in het bijzonder door het overdragen of in licentie geven van die resultaten (zie artikel 30), door het:

- a) gebruiken van de resultaten in vervolgonderzoek (buiten de actie);
- b) ontwikkelen, creëren of op de markt brengen van een product of procedé;
- c) creëren en verstrekken van een dienst, of
- d) gebruiken van de resultaten in normalisatieactiviteiten.

Dit laat de beveiligingsverplichtingen van artikel 37 onverlet.

28.2 Resultaten die zouden kunnen bijdragen aan Europese of internationale normen — Informatie over EU-financiering

Indien resultaten in een norm worden verwerkt, verzoekt de betrokken begunstigde de normalisatie-instantie om de volgende verklaring in (informatie betreffende) de norm op te nemen, tenzij *Het Agentschap* anderszins verzoekt of anderszins met partijen overeenkomt of het onmogelijk is:

"Voor het genereren van de resultaten die in deze norm zijn verwerkt, zijn financiële middelen ontvangen uit hoofde van *Horizon 2020 — het programma voor onderzoek en innovatie van de Europese Unie* in het kader van subsidieovereenkomst nr. 957751".

28.3 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kan een dergelijk geval van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 29 — VERSPREIDING VAN RESULTATEN — OPEN TOEGANG — ZICHTBAARHEID VAN EU-FINANCIERING

29.1 Verplichting tot het verspreiden van resultaten

Tenzij het zijn rechtmatige belangen schaadt, "**verspreidt**" elke begunstigde zijn resultaten zo spoedig mogelijk door ze via daartoe geëigende middelen openbaar te maken (anders dan met het oogmerk om de resultaten te beschermen of te exploiteren), waaronder begrepen het publiceren in wetenschappelijke publicaties (in elk medium).

Dit laat onverlet de verplichting tot het beschermen van resultaten (artikel 27), de geheimhoudingsverplichtingen (artikel 36), de beveiligingsgerelateerde verplichtingen (artikel 37) en de verplichting tot het beschermen van persoonsgegevens (artikel 39).

Tenzij anders overeengekomen, stuurt een begunstigde die voornemens is om zijn resultaten te verspreiden de overige begunstigden ten minste 45 dagen van tevoren een kennisgeving daarvan, samen met voldoende informatie over de desbetreffende resultaten.

Tenzij anders overeengekomen, kan elke andere begunstigde hiertegen binnen 30 dagen na ontvangst van de kennisgeving bezwaar maken als hij kan aantonen dat zijn rechtmatige belangen met betrekking tot de resultaten of background hierdoor aanzienlijke schade zouden lijden. In dergelijke gevallen mag de verspreiding enkel plaatsvinden indien de nodige maatregelen zijn genomen om deze rechtmatige belangen te beschermen.

Indien een begunstigde voornemens is om zijn resultaten niet te beschermen, dient hij *Het Agentschap* daar in bepaalde omstandigheden (zie artikel 26.4.1) voorafgaand aan de verspreiding formeel van in kennis te stellen.

29.2 Open toegang tot wetenschappelijke publicaties

Elke begunstigde ziet erop toe dat alle collegiaal getoetste wetenschappelijke publicaties met

betrekking tot zijn resultaten voor alle begunstigden vrij toegankelijk zijn (kosteloze onlinetoegang voor alle gebruikers).

De begunstigde ziet er met name op toe dat:

- a) zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval niet later dan de dag van publicatie, een machinaal leesbaar elektronisch exemplaar van de gepubliceerde versie of het na collegiale toetsing voor publicatie aanvaarde eindmanuscript in een databank van wetenschappelijke publicaties wordt opgenomen.

Bovendien tracht hij de voor de validatie van de in de wetenschappelijke publicaties vermelde resultaten noodzakelijke onderzoeksgegevens tegelijkertijd op te nemen;

- b) de in de databank opgenomen publicatie vrij toegankelijk is, niet later dan:
  - i) de datum van publicatie, indien een elektronische versie kosteloos verkrijgbaar is bij de uitgever, of
  - ii) binnen zes maanden na publicatie (twaalf maanden voor publicaties in de sociale en geesteswetenschappen) in alle andere gevallen.
- c) de bibliografische metagegevens waarmee de in de databank opgenomen publicatie kan worden geïdentificeerd, via de databank openlijk toegankelijk zijn.

De bibliografische metagegevens worden verstrekt in een standaardformaat en bevatten de volgende elementen:

- de woorden "*Europese Unie (EU)*" en "*Horizon 2020*";
- de naam van de actie, het acroniem en het subsidienummer;
- de publicatiedatum en, voor zover van toepassing, de duur van het embargo, en
- een vast identificatienummer.

29.3 Open toegang tot onderzoeksgegevens

*Wat betreft de digitale onderzoeksgegevens die in het kader van de actie worden gegenereerd ("**gegevens**"), moeten de begunstigden:*

- a) *de volgende gegevens in een databank voor onderzoeksgegevens opnemen en derden in staat stellen om zich toegang tot deze gegevens te verschaffen, er datamining op toe te passen en ze te exploiteren, te reproduceren en te verspreiden – kosteloos voor elke gebruiker:*
  - i) *de gegevens die nodig zijn voor het valideren van de in wetenschappelijke publicaties vermelde resultaten, waaronder begrepen hiermee verband houdende metagegevens, zo spoedig mogelijk;*
  - ii) *niet van toepassing;*
  - iii) *overige gegevens, waaronder begrepen hiermee verband houdende metagegevens, zoals vastgelegd in het "gegevensbeheerplan" en binnen de daarin vermelde termijnen (zie bijlage 1);*
- b) *via de databank informatie verschaffen over de hulpmiddelen waarover de begunstigden voor het valideren van de resultaten beschikken (en, voor zover mogelijk, de hulpmiddelen zelf verstrekken).*

Dit laat onverlet de verplichting tot het beschermen van resultaten (artikel 27), de geheimhoudingsverplichtingen (artikel 36), de beveiligingsgerelateerde verplichtingen (artikel 37) en de verplichting tot het beschermen van persoonsgegevens (artikel 39).

Bij wijze van uitzondering hoeven de begunstigen niet te zorgen voor open toegang tot specifieke onderdelen van hun onderzoeksgegevens overeenkomstig punt a), i) en iii), als het bereiken van de hoofddoelstelling van de actie (zoals beschreven in bijlage 1) gevaar zou lopen wanneer die specifieke onderdelen openlijk toegankelijk zouden worden. In dat geval moeten in het gegevensbeheerplan de redenen voor het ontzeggen van toegang worden vermeld.

29.4 Informatie over EU-financiering — Verplichting en recht tot gebruik van het EU-embleem

Tenzij *Het Agentschap* anderszins verzoekt of anderszins met partijen overeenkomt of het onmogelijk is, wordt bij elke verspreiding van resultaten (in welke vorm ook en inclusief elektronische verspreiding) het volgende weergegeven:

- a) het EU-embleem, en
- b) de volgende tekst:

"Dit project heeft financiële middelen ontvangen uit hoofde van *Horizon 2020 — het programma voor onderzoek en innovatie van de Europese Unie* in het kader van subsidieovereenkomst nr. 957751".

Wanneer het EU-embleem samen met een ander logo wordt weergegeven, wordt het EU-embleem op een voldoende opvallende plaats gezet.

Voor het nakomen van de verplichtingen die voor hen uit dit artikel voortvloeien, kunnen de begunstigen het EU-embleem gebruiken zonder voorafgaande toestemming van *het Agentschap*.

Deze bepaling geeft hen echter geen exclusief recht op het gebruik van het EU-embleem.

Bovendien mogen zij zich het EU-embleem of een soortgelijk handelsmerk of logo niet toe-eigenen, noch door registratie noch op enigerlei andere wijze.

29.5 Verklaring van afwijzing van aansprakelijkheid van *het Agentschap*

Bij elke verspreiding van resultaten wordt in de desbetreffende publicatie aangegeven dat daarin uitsluitend de mening van de auteur wordt weergegeven en dat *Het Agentschap* niet aansprakelijk is voor het gebruik dat eventueel van de daarin opgenomen informatie wordt gemaakt.

29.6 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kan een dergelijk geval van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 30 — OVERDRACHT EN IN LICENTIE GEVEN VAN RESULTATEN

30.1 Eigendomsoverdracht

Elke begunstigde kan de eigendom van zijn resultaten overdragen.

Hij dient er echter voor te zorgen dat de verplichtingen die voor hem uit artikel 26.2, 26.4 en de artikelen 27 tot en met 31 voortvloeien, ook op de nieuwe eigenaar van toepassing zijn en dat de nieuwe eigenaar op zijn beurt gehouden is om genoemde verplichtingen aan elke volgende verkrijger op te leggen.

Dit laat de beveiligingsverplichtingen van artikel 37 onverlet.

Tenzij voor welbepaalde derden (schriftelijk) anders is overeengekomen of het toepasselijke nationale of EU-recht inzake fusies en overnames dit onmogelijk maakt, stuurt een begunstigde die voornemens is om de eigendom van resultaten over te dragen, begunstigden die nog toegangsrechten voor de desbetreffende resultaten hebben of daar nog om kunnen verzoeken, ten minste 45 dagen van tevoren (of minder indien schriftelijk overeengekomen) een kennisgeving van de beoogde overdracht. Deze kennisgeving moet voldoende informatie over de nieuwe eigenaar bevatten om de betrokken begunstigden in staat te stellen de effecten op hun toegangsrechten te beoordelen.

Tenzij (schriftelijk) anders is overeengekomen voor welbepaalde derden, kan iedere andere begunstigde binnen dertig dagen na ontvangst van de kennisgeving (of minder indien schriftelijk overeengekomen) bezwaar maken als hij kan aantonen dat de beoogde overdracht zijn toegangsrechten negatief zou beïnvloeden. In dat geval kan de overdracht pas plaatsvinden nadat overeenstemming tussen de betrokken begunstigden is bereikt.

30.2 Verlenen van licenties

Elke begunstigde kan licenties verlenen of derden anderszins het recht geven voor de exploitatie van zijn resultaten indien:

- a) hierdoor niet de uitoefening van de toegangsrechten van artikel 31 wordt belemmerd;
- b) *niet van toepassing*.

Voor exclusieve licenties voor de exploitatie van resultaten geldt naast het onder a) en b) bepaalde dat alle andere begunstigden afstand moeten hebben gedaan van hun toegangsrechten (zie artikel 31.1).

Dit laat de verspreidingsverplichtingen van artikel 29 en de beveiligingsverplichtingen van artikel 37 onverlet.

30.3 Recht van *het Agentschap* om bezwaar te maken tegen een overdracht of

licentieverlening

Niet van toepassing.

30.4 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kan een dergelijk geval van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 31 — TOEGANGSRECHTEN VOOR RESULTATEN

31.1 Uitoefening van toegangsrechten — Afstand doen van toegangsrechten — Geen recht om sublicenties te verlenen

De voorwaarden van artikel 25.1 zijn van toepassing.

De verplichtingen van dit artikel laten de beveiligingsverplichtingen van artikel 37 onverlet.

31.2 Toegangsrechten voor andere begunstigten, voor het uitvoeren van de eigen taken van die begunstigten in het kader van de actie

De begunstigten verlenen elkaar toegang — vrij van royalty's — tot resultaten die nodig zijn om hun eigen taken in het kader van de actie uit te kunnen voeren.

31.3 Toegangsrechten voor andere begunstigten, voor de exploitatie van de eigen resultaten van die begunstigten

De begunstigten verlenen elkaar toegang — onder eerlijke en redelijke voorwaarden (zie artikel 25.3) — tot resultaten die nodig zijn voor de exploitatie van hun eigen resultaten.

Verzoeken om toegang kunnen worden gedaan tot uiterlijk één jaar na de termijn van artikel 3, tenzij anders is overeengekomen.

31.4 Toegangsrechten van gelieerde entiteiten

Tenzij in de consortiumovereenkomst anders is overeengekomen, wordt toegang tot resultaten ook verleend — onder eerlijke en redelijke voorwaarden (artikel 25.3) — aan in een EU-lidstaat of geassocieerd land gevestigde gelieerde entiteiten indien dit voor die entiteiten noodzakelijk is voor het exploiteren van de resultaten die zijn gegenereerd door de begunstigten waaraan ze zijn gelieerd.

Tenzij anders overeengekomen (zie boven, in artikel 31.1), doet de betrokken gelieerde entiteit het verzoek om toegang rechtstreeks bij de begunstigde die de resultaten in zijn bezit heeft.

Verzoeken om toegang kunnen worden gedaan tot uiterlijk één jaar na de termijn van artikel 3, tenzij anders is overeengekomen.

31.5 Toegangsrechten voor de instellingen, organen, instanties en agentschappen van de EU en de EU-lidstaten

De begunstigen verlenen de instellingen, organen en instanties van de EU toegang tot hun resultaten — vrij van royalty's — voor het ontwikkelen, uitvoeren of monitoren van EU-beleid of programma's.

Bedoelde toegangsrechten zijn beperkt tot niet-commercieel en niet-competitief gebruik.

Dit laat onverlet het recht om van de begunstigen ontvangen materiaal, documenten of informatie voor communicatie- en publicatieactiviteiten te gebruiken (zie artikel 38.2).

31.6 Toegangsrechten voor derden

Niet van toepassing.

31.7 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

AFDELING 4 OVERIGE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

ARTIKEL 32 — REKRUTERING EN ARBEIDSVOORWAARDEN VAN ONDERZOEKERS

32.1 Verplichting tot uitvoeren van het Europees Handvest voor Onderzoekers en de Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers

De begunstigen nemen alle noodzakelijke maatregelen voor het toepassen van de beginselen van de Aanbeveling van de Commissie betreffende het Europees Handvest voor Onderzoekers en de Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers⁵⁰, in het bijzonder met betrekking tot:

- arbeidsvoorwaarden,
- transparante rekruteringsprocessen die zijn gebaseerd op verdienste,
- loopbaanontwikkeling.

De begunstigen zorgen ervoor dat bij de actie betrokken onderzoekers en derden kennis hebben van die beginselen.

32.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan *Het Agentschap* de in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen toepassen.

---

⁴⁹ Onder "aanvullende begunstigde" wordt verstaan: een begunstigde van een aanvullende subsidieovereenkomst.

ARTIKEL 33 — GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN

33.1 Verplichting om te streven naar gelijke kansen voor mannen en vrouwen

De begunstigden nemen bij de uitvoering van de actie alle noodzakelijke maatregelen voor het bevorderen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Zij streven bij het toewijzen van personeel aan de actie op alle niveaus naar een zo groot mogelijk genderevenwicht, ook op toezichts- en bestuursniveau.

33.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan *Het Agentschap* de in hoofdstuk 6 beschreven maatregelen toepassen.

ARTIKEL 34 — ETHISCHE KWESTIES EN ONDERZOEKSINTEGRITEIT

34.1 Verplichting tot het naleven van ethische beginselen

De begunstigden voeren de actie uit overeenkomstig:

- a) ethische beginselen (met inbegrip van de hoogste normen op het gebied van onderzoeksintegriteit)
- en
- b) het toepasselijke nationale, internationale en EU-recht.

Activiteiten buiten de EU die in alle lidstaten zijn verboden, of activiteiten waarbij menselijke embryo's worden vernietigd (bv. om stamcellen te verkrijgen) worden niet gefinancierd.

De begunstigden zien erop toe dat de activiteiten die in het kader van de actie worden uitgevoerd, uitsluitend op civiele toepassingen zijn gericht.

De begunstigden zien erop toe dat de activiteiten die in het kader van de actie worden uitgevoerd, niet zijn gericht op:

- a) het klonen van mensen voor voortplantingsdoeleinden;
- b) het veranderen van het genetisch erfgoed van mensen, waardoor dergelijke veranderingen erfelijk kunnen worden (uitgezonderd onderzoek ten behoeve van de behandeling van kanker aan de gonaden, dat in aanmerking komt voor financiering), of
- c) het produceren van menselijke embryo's uitsluitend ten behoeve van onderzoek of het verkrijgen van stamcellen, onder meer via overdracht van de celkern van somatische cellen.

Bovendien moeten de begunstigden zich houden aan het fundamentele beginsel van integriteit van het onderzoek, zoals uiteengezet in de Europese Gedragscode voor integriteit in het wetenschappelijk onderzoek⁵¹.

Dit houdt naleving in van de volgende fundamentele beginselen:

---

⁵⁰ Aanbeveling nr. 251/2005/EG van de Commissie van 11 maart 2005 betreffende het Europees Handvest voor Onderzoekers en betreffende een Gedragscode voor de rekrutering van onderzoekers (PB L 75 van 22.3.2005, blz. 67).

- **betrouwbaarheid:** zorgen voor de kwaliteit van onderzoek zoals weerspiegeld in het ontwerp, de methodologie, de analyse en het gebruik van middelen;
- **eerlijkheid:** onderzoek moet op transparante, billijke en onbevooroordeelde wijze worden ontwikkeld, uitgevoerd, getoetst, gedocumenteerd en met anderen gedeeld;
- **respect** voor collega's, deelnemers aan het onderzoek, de maatschappij, ecosystemen, cultureel erfgoed en het milieu;
- **verantwoordelijkheid** voor het onderzoek van idee tot publicatie, voor het beheer en de organisatie ervan, voor opleiding, toezicht en mentorschap en de bredere impact van onderzoek

en betekent dat begunstigden ervoor moeten zorgen ervoor dat de personen die onderzoekstaken uitvoeren daarbij goede praktijken volgen en afzien van de in deze code beschreven schendingen van de onderzoeksintegriteit.

Dit laat onverlet alle andere verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst of verplichtingen van het internationaal, EU- of nationaal recht.

34.2 Activiteiten die ethische vragen opwerpen

Activiteiten die ethische vragen opwerpen, moeten voldoen aan de in bijlage 1 als prestatie vermelde "**ethische vereisten**".

Begunstigden moeten, voor zij beginnen aan een activiteit die ethische vragen opwerpt, beschikken over:

- a) alle bij nationale wet voorgeschreven adviezen van ethische commissies, en
- b) alle bij nationale of Europese wet voorgeschreven kennisgevingen of vergunningen voor activiteiten die ethische vragen opwerpen voor zover nodig voor de uitvoering van de desbetreffende taken.

Deze documenten moeten bewaard worden en op verzoek van de coördinator aan *Het Agentschap* worden overlegd (zie artikel 52). Als zij niet in het Engels zijn, moeten zij vergezeld gaan van een samenvatting in het Engels, waaruit blijkt dat de desbetreffende taken worden gedekt en waarin de conclusies van het betrokken comité of de betrokken autoriteit staan (voor zover beschikbaar).

34.3 Activiteiten waarbij menselijke embryo's of menselijke embryonale stamcellen worden gebruikt

Activiteiten met betrekking tot onderzoek op menselijke embryo's of menselijke embryonale stamcellen mogen, naast artikel 34.1, alleen worden uitgevoerd als:

- de activiteiten in bijlage 1 worden omschreven, of
- de coördinator van *het Agentschap* uitdrukkelijk (schriftelijk) toestemming heeft gekregen (zie artikel 52).

---

⁵¹ European Code of Conduct for Research Integrity of ALLEA (All European Academies) http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of_conduct_en.pdf

34.4 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43) en onderhavige overeenkomst of deelname van de begunstigde worden beëindigd (zie artikel 50).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 35 — BELANGENCONFLICTEN

35.1 Verplichting tot het voorkomen van belangenverstrengeling

De begunstigden nemen alle noodzakelijke maatregelen om situaties te voorkomen waarin de onpartijdige en objectieve uitvoering van de actie in het gedrang komt als gevolg van een economisch belang, politieke of nationale binding, familiale of emotionele banden of andere gedeelde belangen ("**belangenconflict**").

Indien zich een situatie voordoet die een belangenconflict vormt of vermoedelijk tot een belangenconflict zal leiden, stellen zij *Het Agentschap* daarvan onverwijld formeel in kennis en nemen zij onmiddellijk alle noodzakelijke stappen om deze situatie te corrigeren.

Het Agentschap kan controleren of de genomen maatregelen voldoende zijn en kan eisen dat binnen een bepaalde termijn aanvullende maatregelen worden genomen.

35.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een van de uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43) en onderhavige overeenkomst of deelname van de begunstigde worden beëindigd (zie artikel 50).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 36 — GEHEIMHOUDING

36.1 Algemene verplichting tot geheimhouding

Gedurende de uitvoering van de actie en tot vier jaar na de termijn van artikel 3 behandelen de partijen alle gegevens, documenten en ander materiaal (in welke vorm ook) die bij bekendmaking als vertrouwelijk zijn aangemerkt, vertrouwelijk ("**vertrouwelijke informatie**").

Op verzoek van een begunstigde kan *Het Agentschap* ermee akkoord gaan om vertrouwelijke informatie voor een langere periode dan vier jaar vertrouwelijk te behandelen.

Wanneer informatie alleen mondeling als vertrouwelijk is aangemerkt, wordt deze informatie alleen als vertrouwelijke informatie beschouwd indien het vertrouwelijke karakter van de informatie binnen 15 dagen na de mondelinge bekendmaking ervan schriftelijk wordt

bevestigd.

Tenzij anderszins tussen partijen is overeengekomen, mag vertrouwelijke informatie alleen worden gebruikt voor de uitvoering van de overeenkomst.

De begunstigen mogen vertrouwelijke informatie alleen aan bij de actie betrokken personeel of derden bekendmaken indien het personeel of bedoelde derden:

- a) die informatie nodig hebben voor het uitvoeren van de overeenkomst, en
- b) zijn gehouden aan geheimhouding.

Dit laat de beveiligingsverplichtingen van artikel 37 onverlet.

Het Agentschap mag vertrouwelijke informatie bekendmaken aan *[haar][zijn]* medewerkers, andere instellingen en organen van de EU. *[Zij][Het]* mag vertrouwelijke informatie bekendmaken aan derden indien:

- a) dit nodig is voor het uitvoeren van de overeenkomst of het waarborgen van de financiële belangen van de EU, en
- b) de ontvangers van de informatie zijn gehouden aan geheimhouding.

Onder de voorwaarden van artikel 4 van Verordening (EU) nr. 1290/2013 inzake regels voor deelname⁵² stelt de Commissie bovendien informatie over de resultaten beschikbaar aan andere instellingen, organen en instanties van de EU, alsook aan lidstaten en geassocieerde landen.

De geheimhoudingsverplichtingen zijn niet langer van toepassing indien:

- a) de partij die de informatie bekend maakt de andere partij ontheft van die verplichtingen;
- b) de informatie reeds bij de ontvanger bekend was of hem zonder geheimhoudingsplicht is verstrekt door een derde die niet aan geheimhouding was gehouden;
- c) de ontvanger bewijst dat de informatie zonder gebruik van vertrouwelijke informatie is ontwikkeld;
- d) de informatie voor het publiek algemeen beschikbaar wordt, zonder schending van een geheimhoudingsplicht;
- e) de bekendmaking van de informatie bij EU- of nationale wetgeving is voorgeschreven.

36.2 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

ARTIKEL 37 — BEVEILIGINGSGERELATEERDE VERPLICHTINGEN

---

⁵² Verordening (EU) nr. 1290/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van de voorschriften voor de deelname aan acties en de verspreiding van resultaten in het kader van "Horizon 2020 — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (2014-2020)" (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 81).

37.1 Resultaten met een beveiligingsaanbeveling

Niet van toepassing

37.2 Gerubriceerde informatie

Niet van toepassing

37.3 Activiteiten waarbij goederen voor tweërlei gebruik of gevaarlijke materialen en stoffen zijn betrokken

Niet van toepassing

37.4 Gevolgen van niet-nakoming

Niet van toepassing

ARTIKEL 38 — PROMOTIE VAN DE ACTIE — ZICHTBAARHEID VAN EU-FINANCIERING

38.1 Communicatieactiviteiten door begunstigen

38.1.1 Verplichting tot het promoten van de actie en de resultaten ervan

De begunstigen promoten de actie en de resultaten ervan door meerdere doelgroepen (waaronder de media en het grote publiek) doelgericht en op een strategische en effectieve wijze te informeren.

Dit laat onverlet de verspreidingsverplichtingen van artikel 29, de geheimhoudingsverplichtingen van artikel 36 en de beveiligingsverplichtingen van artikel 37.

De begunstigen moeten *Het Agentschap* van tevoren in kennis stellen van alle communicatieactiviteiten die naar verwachting zullen leiden tot veel aandacht in de media (zie artikel 52).

38.1.2 Informatie over EU-financiering — Verplichting en recht tot gebruik van het EU-embleem

Tenzij *Het Agentschap* anderszins verzoekt of anderszins met partijen overeenkomt of het onmogelijk is, wordt bij elke communicatieactiviteit in verband met de actie (waaronder begrepen communicatie in elektronische vorm, via sociale media enz.) en in elke infrastructuur die met de subsidie wordt gefinancierd, het volgende weergegeven:

- a) het EU-embleem, en
- b) de volgende tekst:

Voor communicatieactiviteiten: "Dit project heeft financiële middelen ontvangen uit hoofde van *Horizon 2020 — het programma voor onderzoek en innovatie van de Europese Unie* in het kader van subsidieovereenkomst nr. 957751".

Voor infrastructuur, uitrusting en belangrijke resultaten: "Deze [*infrastructuur*][*uitrusting*][*type resultaat invullen*] maakt deel uit van een project dat financiële middelen heeft ontvangen uit hoofde van *Horizon 2020 — het programma voor onderzoek en innovatie van de Europese Unie* in het kader van subsidieovereenkomst nr. 957751".

Wanneer het EU-embleem samen met een ander logo wordt weergegeven, wordt het EU-embleem op een voldoende opvallende plaats gezet.

Voor het nakomen van de verplichtingen die voor hen uit dit artikel voortvloeien, kunnen de begunstigen het EU-embleem gebruiken zonder voorafgaande toestemming van *het Agentschap*.

Deze bepaling geeft hen echter geen exclusief recht op het gebruik ervan.

Bovendien mogen zij zich het EU-embleem of een soortgelijk handelsmerk of logo niet toe-eigenen, noch door registratie noch op enigerlei andere wijze.

38.1.3 Verklaring van afwijzing van aansprakelijkheid van *het Agentschap en de Commissie*

Bij elke communicatieactiviteit in verband met de actie wordt in de desbetreffende publicatie aangegeven dat daarin uitsluitend de mening van de auteur wordt weergegeven en dat *het Agentschap en] de Commissie niet aansprakelijk zijn* voor het gebruik dat eventueel van de daarin opgenomen informatie wordt gemaakt.

38.2 Communicatieactiviteiten van *het Agentschap en de Commissie*

38.2.1 Recht op gebruik van de materialen, documenten en informatie van de begunstigde

Het Agentschap en de Commissie kan van begunstigen ontvangen informatie in verband met de actie, documenten — met name voor publicatie bestemde samenvattingen en openbare prestaties — alsook ander materiaal, zoals foto's en audiovisueel materiaal (ook in elektronische vorm), voor *hun* eigen communicatie- en publicatieactiviteiten gebruiken.

Dit laat de verspreidingsverplichtingen van artikel 36 en de beveiligingsverplichtingen van artikel 37 onverlet.

Indien gebruik van deze materialen, documenten en informatie door *het Agentschap of de Commissie* echter het risico met zich meebrengt dat rechtmatige belangen van de begunstigde worden geschaad, dan kan laatstgenoemde *het Agentschap of de Commissie* verzoeken om het niet te gebruiken (zie artikel 52).

Het recht om materialen, documenten en informatie van een begunstigde te gebruiken, omvat onder meer het volgende:

- a) **gebruik voor eigen doeleinden** (in het bijzonder beschikbaarstelling aan personen die

- voor *het Agentschap*, de Commissie of andere instellingen, organen of instanties van de EU of in de lidstaten werken, en onbeperkte verveelvoudiging of reproductie, in zijn geheel of ten dele);
- b) **distributie aan het publiek** (in het bijzonder publicatie op papier of in elektronische of digitale vorm, publicatie op het internet, als bestand dat wel of niet kan worden gedownload, uitzending via elk kanaal, openbare tentoonstelling of presentatie, communicatie via persinformatiediensten, of opname in breed toegankelijke databanken of indexen);
  - c) **herschrijven of opnieuw redigeren** voor communicatie- en publicatieactiviteiten (waaronder begrepen inkorten, samenvatten, invullen van andere elementen (zoals metagegevens, legenda's, andere grafische, visuele, audio- of tekstelementen), verwijderen van elementen (bv. audio- of videobestanden), in stukken verdelen, gebruiken in een compilatie);
  - d) vertalen;
  - e) **individuele burgers op verzoek toegang geven**, zonder recht van reproductie of exploitatie, op grond van Verordening (EG) nr. 1049/2001⁵⁴;
  - f) **opslag** in papieren, elektronische of andere vorm;
  - g) **archivering** conform de toepasselijke voorschriften inzake documentenbeheer;
  - h) het recht om **derden** te machtigen om namens *het Agentschap of de Commissie* te handelen of om de onder b), c), d) en f) omschreven gebruikswijzen aan derden in sublicentie te geven indien dit nodig is voor het uitvoeren van de communicatie- en publicatieactiviteiten van *het Agentschap of de Commissie*.

Indien het recht van gebruik afhankelijk is van rechten van derden (waaronder begrepen personeel van de begunstigde), zorgt de begunstigde ervoor dat hij voldoet aan de verplichtingen die voor hem uit deze overeenkomst voortvloeien (in het bijzonder door de vereiste toestemming van de betrokken derden te verkrijgen).

Voor zover van toepassing en voor zover door de begunstigten verstrekt, voegt *het Agentschap of de Commissie* de volgende informatie toe:

"© — [jaar] — [naam van de houder van het auteursrecht]. Alle rechten voorbehouden. Onder voorwaarden in licentie gegeven aan het Uitvoerend Agentschap voor Innovatie en Netwerken en *de Europese Unie (EU)*".

38.3 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde een of meer van de verplichtingen van dit artikel niet nakomt, kan de subsidie worden verlaagd (zie artikel 43).

Daarnaast kunnen dergelijke gevallen van niet-nakoming leiden tot de toepassing van een of meer van de andere maatregelen van hoofdstuk 6.

---

⁵⁴ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43).

ARTIKEL 39 — VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

39.1 Verwerking van persoonsgegevens door *het Agentschap en de Commissie*

Alle persoonsgegevens die onder de werkingssfeer van onderhavige overeenkomst vallen, worden door [*et Agentschap of de Commissie*] verwerkt in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 45/2001⁵⁵ en met de "kennisgevingen van de verwerkingshandelingen" aan de functionaris voor gegevensbescherming van *het Agentschap of de Commissie*, welke kennisgevingen algemeen toegankelijk zijn in het register van de functionaris voor gegevensbescherming.

Bedoelde gegevens worden door de "**verantwoordelijke voor de verwerking**" van *het Agentschap of de Commissie* slechts verwerkt als dit nodig is voor de uitvoering en het beheer van de overeenkomst, voor de monitoring van de uitvoering ervan (waaronder begrepen controles, beoordelingen, audits en onderzoeken, zie artikel 22), of om de financiële belangen van de EU of Euratom te beschermen.

De personen van wie de persoonsgegevens worden verwerkt, hebben een recht van toegang tot de eigen persoonsgegevens en het recht om die gegevens te corrigeren. Voor de uitoefening van dat recht en voor vragen over de verwerking van hun persoonsgegevens dienen zij zich te richten tot de verantwoordelijke voor de verwerking. Dat moet gebeuren via het contactpunt dat staat vermeld in de privacyverklaring(en) en die op de websites van *het Agentschap en de Commissie* worden bekendgemaakt.

Zij hebben tevens het recht om op ieder ogenblik een beroep te doen op de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

39.2 Verwerking van persoonsgegevens door de begunstigen

Persoonsgegevens die onder het werkingsgebied van deze overeenkomst vallen, worden door de begunstigen verwerkt overeenkomstig het toepasselijke nationale en EU-recht inzake gegevensbescherming (waaronder begrepen toestemmings- en kennisgevingsvereisten).

De begunstigen verlenen hun personeel slechts toegang tot gegevens voor zover dat strikt noodzakelijk is voor de uitvoering en het beheer van de overeenkomst en voor de monitoring van de uitvoering ervan.

De begunstigen stellen de personeelsleden van wie persoonsgegevens door *het Agentschap of de Commissie* worden verzameld en verwerkt hiervan in kennis. Te dien einde verstrekken zij deze personeelsleden de toepasselijke privacyverklaring(en) (zie boven) voordat hun gegevens naar *het Agentschap of de Commissie* worden gestuurd.

---

⁵⁵ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1).

39.3 Gevolgen van niet-nakoming

Indien een begunstigde de uit artikel 39.2 voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, kan *Het Agentschap* een of meer van de maatregelen van hoofdstuk 6 toepassen.

ARTIKEL 40 — CESSIES VAN VORDERINGEN OP *HET AGENTSCHAP*

De begunstigden kunnen geen vorderingen op *Het Agentschap* aan een derde cederen, uitgezonderd met toestemming van *Het Agentschap* op een daartoe strekkend gemotiveerd, schriftelijk verzoek van de coördinator namens de betrokken begunstigde.

Indien *Het Agentschap* de cessie niet heeft aanvaard of de voorwaarden van de cessie niet worden vervuld, kan de cessie niet aan *Het Agentschap* worden tegengeworpen.

In geen geval bevrijdt een cessie de begunstigden van hun verplichtingen jegens *het Agentschap*.

HOOFDSTUK 5 VERDELING VAN FUNCTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN TUSSEN BEGUNSTIGDEN [— RELATIE MET AANVULLENDE BEGUNSTIGDEN] [— RELATIE MET PARTNERS VAN EEN GEZAMENLIJKE ACTIE]

ARTIKEL 41 — VERDELING VAN FUNCTIES EN VERANTWOORDELIJKHEDEN TUSSEN BEGUNSTIGDEN — RELATIE MET AANVULLENDE BEGUNSTIGDEN — RELATIE MET PARTNERS VAN EEN GEZAMENLIJKE ACTIE

41.1 Functies en verantwoordelijkheden jegens *het Agentschap*

De begunstigden zijn volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van de actie en nakoming van deze overeenkomst.

De begunstigden zijn hoofdelijk en gezamenlijk aansprakelijk voor de **technische uitvoering** van de actie, zoals beschreven in bijlage 1. Wanneer een begunstigde verzuimt om zijn deel van de actie uit te voeren, worden de overige begunstigden verantwoordelijk voor de uitvoering van dat deel (zonder dat daardoor een recht op aanvullende EU-financiering ontstaat), tenzij *het Agentschap* hen uitdrukkelijk ontheft van die verplichting.

De **financiële aansprakelijkheid** van elke begunstigde wordt geregeld in artikel 44.

41.2 Interne verdeling van functies en verantwoordelijkheden

De interne functies en verantwoordelijkheden zijn als volgt tussen de begunstigden verdeeld:

a) Elke **begunstigde** moet:

- i) de informatie in het begunstigdenregister van het deelnemersportaal (via het systeem voor de elektronische uitwisseling van gegevens) bijhouden (zie artikel 17);
- ii) de coördinator onmiddellijk in kennis stellen van gebeurtenissen of omstandigheden die waarschijnlijk aanzienlijke gevolgen hebben voor de

uitvoering van de actie of de uitvoering van de actie vermoedelijk vertragen (zie artikel 17);

iii) de coördinator tijdig voorzien van:

- afzonderlijke financiële staten voor zichzelf en aan hem gelieerde derden en, voor zover vereist, certificaten betreffende de financiële staten (zie artikel 20),
- de benodigde gegevens voor het opstellen van de technische rapporten (zie artikel 20),
- adviezen van ethische comités en kennisgevingen of machtigingen inzake activiteiten die ethische kwesties opwerpen (zie artikel 34);
- overige documenten of informatie die krachtens onderhavige overeenkomst aan *het Agentschap* of de Commissie moeten worden verstrekt, tenzij in de overeenkomst is vastgelegd dat de begunstigde deze informatie rechtstreeks aan *het Agentschap* of de Commissie moet overleggen.

b) De **coördinator** moet:

- i) er voortdurend op toezien dat de actie naar behoren wordt uitgevoerd (zie artikel 7);
- ii) als intermediair fungeren voor alle communicatie tussen de begunstigten en *Het Agentschap* (in het bijzonder verstrekt hij *Het Agentschap* de informatie van artikel 17), tenzij in onderhavige overeenkomst anders is bepaald;
- iii) verzoeken om overlegging van alle door *het Agentschap* verlangde documenten en informatie en toetst deze documenten en informatie op volledigheid en juistheid alvorens deze door te sturen naar *het Agentschap*;
- iv) de prestaties en verslagen bij *Het Agentschap* indienen (zie de artikelen 19 en 20);
- v) erop toezien dat alle betalingen aan de overige begunstigten zonder onnodige vertraging worden verricht (zie artikel 21);
- vi) *Het Agentschap* in kennis stellen van de bedragen die aan elke begunstigde zijn betaald, in de gevallen waarin deze overeenkomst dit voorschrijft (zie de artikelen 44 en 50) of wanneer *Het Agentschap* hierom verzoekt.

De coördinator mag bovengenoemde taken niet aan een andere begunstigde of een (al dan niet gelieerde) derde delegeren of uitbesteden.

41.3 Interne regelingen tussen begunstigten — Consortiumovereenkomst

De begunstigten moeten beschikken over interne regelingen met betrekking tot hun werkwijze en coördinatie om ervoor te zorgen dat de actie naar behoren wordt uitgevoerd. Deze interne regelingen moeten worden opgenomen in een schriftelijke "consortiumovereenkomst" tussen de begunstigten, waarin het volgende kan worden vastgesteld:

- *interne organisatie van het consortium;*
- *beheer van toegang tot het elektronische uitwisselingssysteem;*
- *verdeling van EU-financiering;*

---

⁵⁶ Zie Verordening (EG) nr. 723/2009 van de Raad van 25 juni 2009 betreffende een communautair rechtskader voor een Consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC) (PB L 206 van 8.8.2009, blz. 1).

- aanvullende voorschriften over rechten en verplichtingen met betrekking tot background en resultaten (die onder andere bepalen of toegangsrechten al dan niet gelden, of een begunstigde tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen) (zie afdeling 3 van hoofdstuk 4);
- regeling van interne geschillen;
- regelingen inzake aansprakelijkheid, schadeloosstelling en vertrouwelijkheid tussen de begunstigden.

De consortiumovereenkomst mag geen bepalingen bevatten die in strijd zijn met de overeenkomst.

41.4 Relatie met aanvullende begunstigden — Samenwerkingsovereenkomst

Niet van toepassing

41.5 Relatie met partners van een gezamenlijke actie — Coördinatieovereenkomst

Niet van toepassing

HOOFDSTUK 6 AFWIJZING VAN KOSTEN — VERLAGING VAN HET SUBSIDIEBEDRAG — TERUGVORDERING — SANCTIES — SCHADE — OPSCHORTING — BEËINDIGING — OVERMACHT

AFDELING 1 AFWIJZING VAN KOSTEN — VERLAGING VAN HET SUBSIDIEBEDRAG — TERUGVORDERING — SANCTIES

ARTIKEL 42 — AFWIJZING VAN NIET-SUBSIDIABELE KOSTEN

42.1 Voorwaarden

Het Agentschap wijst — na beëindiging van de deelname van een begunstigde, op het moment van een tussentijdse betaling, bij de betaling van het saldo of nadien — alle kosten die niet subsidiabel zijn (zie artikel 6) af, met name naar aanleiding van controles, beoordelingen, audits of onderzoeken (zie artikel 22).

De afwijzing kan ook zijn gegrond op de **uitbreiding van bevindingen met betrekking tot andere subsidies naar deze subsidie** (zie artikel 22.5.2).

42.2 Af te wijzen niet-subsidiabele kosten — Berekening — Procedure

Niet-subsidiabele kosten worden volledig afgewezen.

Indien de afwijzing van de kosten niet leidt tot een terugvordering (zie artikel 44), stelt *Het Agentschap* de coördinator of betrokken begunstigde formeel in kennis van de afwijzing van kosten, de bedragen en de redenen ervan (indien van toepassing samen met de kennisgeving van de verschuldigde bedragen; zie artikel 21.5). De coördinator of betrokken begunstigde kan — binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving — formeel bij *Het Agentschap* bezwaar maken met opgave van de redenen ervan.

Als de afwijzing van de kosten leidt tot een terugvordering, volgt *Het Agentschap* de contradictoire procedure met vooraankondigingsbrief zoals uiteengezet in artikel 44.

42.3 Effecten

Indien *Het Agentschap* kosten afwijst op het moment van een **tussentijdse betaling** of **de betaling van het saldo**, brengt *zij* deze in mindering op de totale subsidiabele kosten die in het periodieke of definitieve overzicht van de financiële staten voor de actie worden gedeclareerd (zie de artikelen 20.3 en 20.4). Vervolgens berekent *het Agentschap* het bedrag van de tussentijdse betaling of de betaling van het saldo zoals vastgesteld in artikel 21.3 of artikel 21.4.

Als *Het Agentschap* kosten afwijst **na beëindiging van de deelname van een begunstigde**, worden de door de begunstigde in het beëindigingsverslag gedeclareerde kosten verminderd met de afgewezen kosten, en wordt de afwijzing meegenomen in de berekening na beëindiging (zie artikel 50.2 en 50.3).

Indien *Het Agentschap* — **na een tussentijdse betaling, maar vóór de betaling van het saldo** — kosten afwijst die in een periodiek overzicht van de financiële staten zijn gedeclareerd, brengt *zij* deze in mindering op de totale subsidiabele kosten die in het volgende periodieke overzicht van de financiële staten of in het definitieve overzicht van de financiële staten voor de actie worden gedeclareerd. Vervolgens berekent *zij* het bedrag van de tussentijdse betaling of de betaling van het saldo zoals vastgesteld in artikel 21.3 of artikel 21.4.

Indien *Het Agentschap* **na de betaling van het saldo kosten afwijst**, brengt *zij* het afgewezen bedrag in mindering op de totale subsidiabele kosten die door de begunstigde in het definitieve overzicht van de financiële staten zijn gedeclareerd. Vervolgens berekent *zij* het herziene definitieve subsidiebedrag van artikel 5.4.

ARTIKEL 43 — VERLAGING VAN HET SUBSIDIEBEDRAG

43.1 Voorwaarden

Het Agentschap mag — **na beëindiging van de deelname van een begunstigde, op het moment waarop de saldo wordt betaald** of **daarna** — het subsidiebedrag verlagen (zie artikel 5.1), als:

- a) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich schuldig heeft gemaakt aan:
  - i) wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of
  - ii) ernstige niet-nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst of tijdens de toekenningprocedure, met inbegrip van een niet-correcte uitvoering van de actie, het indienen van valse informatie, verzuim om de vereiste informatie te verstrekken, schending van ethische beginselen, of
- b) indien een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich in verband met andere door de EU of Euratom tegen vergelijkbare voorwaarden toegekende subsidies schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen die een belangrijk effect hebben op deze subsidie (**extrapolatie van bevindingen met betrekking tot andere**

subsidies naar deze subsidie; zie artikel 22.5.2).

43.2 In mindering te brengen bedrag — Berekening — Procedure

Het bedrag van de verlaging zal evenredig zijn aan de ernst van de fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-naleving van verplichtingen.

Alvorens het subsidiebedrag te verlagen, doet *Het Agentschap* de coördinator of betrokken begunstigde formeel een "**vooraankondigingsbrief**" toekomen, waarin zij:

- hem in kennis stelt van *haar* voornemen om het subsidiebedrag te verlagen, het beoogde bedrag van de verlaging en de redenen ervan, en
- hem verzoekt binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving zijn opmerkingen kenbaar te maken.

Indien *Het Agentschap* geen opmerkingen ontvangt of besluit de verlaging ondanks de ontvangen opmerkingen door te zetten, doet *zij* de betrokkene(n) formeel een **bevestiging** van de verlaging toekomen (indien van toepassing samen met de kennisgeving van de verschuldigde bedragen; zie artikel 21).

43.3 Effecten

Indien *Het Agentschap* het subsidiebedrag verlaagt **na beëindiging van de deelname van een begunstigde**, berekent *zij* het verlaagde subsidiebedrag voor die begunstigde en bepaalt *zij* vervolgens het aan die begunstigde verschuldigde bedrag (zie de artikelen 50.2.4 en 50.3).

Indien *Het Agentschap* het subsidiebedrag verlaagt **bij de betaling van het saldo**, berekent *zij* het verlaagde subsidiebedrag voor de actie en bepaalt *zij* vervolgens het verschuldigde bedrag als betaling van het saldo (zie de artikelen 5.3.4 en 21.4).

Indien *Het Agentschap* het subsidiebedrag **na de betaling van het saldo** verlaagt, berekent *zij* het herziene definitieve subsidiebedrag voor de betrokken begunstigde (zie artikel 5.4). Indien het herziene definitieve subsidiebedrag voor de betrokken begunstigde lager is dan het aandeel van *Het Agentschap*, vordert *zij* het verschil terug (zie artikel 44).

ARTIKEL 44 — TERUGVORDERING VAN ONVERSCHULDIGDE BEDRAGEN

44.1 Terug te vorderen bedrag — Berekening — Procedure

Het Agentschap vordert — **na beëindiging van de deelname van een begunstigde, bij de betaling van het saldo of nadien** — elk bedrag dat is betaald maar op grond van de overeenkomst niet verschuldigd is, terug.

De financiële aansprakelijkheid van iedere begunstigde blijft in geval van terugvordering beperkt tot zijn eigen schulden (*met inbegrip van onverschuldigde bedragen die door Het Agentschap zijn betaald voor kosten die door de aan hem gelieerde derden zijn gedeclareerd*, behalve voor het bedrag dat is ingehouden voor het garantiefonds (zie artikel 21.4).

44.1.1 Terugvordering na beëindiging van de deelname van een begunstigde

Indien terugvordering na beëindiging van de deelname van een begunstigde (met inbegrip van

de coördinator) plaatsvindt, vordert *Het Agentschap* het onverschuldigde bedrag van de betrokken begunstigde terug door hem formeel een debetnota te doen toekomen (zie de artikelen 50.2 en 50.3). In deze nota worden het terug te vorderen bedrag, de voorwaarden en de betalingsdatum vermeld.

Indien het bedrag op de in de debetnota vermelde datum niet is betaald, zal *het Agentschap of de Commissie* het bedrag als volgt **terugvorderen**:

- a) door het — zonder toestemming van de begunstigde — te **verrekenen** met bedragen die *het Agentschap*, de Commissie of een *ander* uitvoerend agentschap aan de betrokken begunstigde verschuldigd is (uit de EU- of Euratombegroting).

In uitzonderlijke omstandigheden kan *het Agentschap of de Commissie* het bedrag vóór de in de debetnota vermelde betalingsdatum verrekenen om de financiële belangen van de EU te beschermen;

b) *Niet van toepassing*;

- c) door **juridische maatregelen te nemen** (zie artikel 57) of door een **executoriale beschikking te geven** overeenkomstig artikel 299 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 79, lid 2, van het financieel reglement (Verordening nr. 966/2012).

Indien het bedrag op de in de debetnota vermelde datum niet is betaald, wordt het terug te vorderen bedrag (zie boven) vermeerderd met de **vertragsrente** tegen het in artikel 21.11 vastgestelde tarief vanaf de dag die volgt op de in de debetnota vermelde betalingsdatum tot en met de dag waarop *het Agentschap of de Commissie* het volledige bedrag ontvangt.

Gedeeltelijke betalingen worden eerst gecrediteerd tegen onkosten, lasten en vertragsrente en dan in mindering gebracht op de hoofdsom.

Bankkosten die uit de terugvorderingsprocedure voortvloeien, komen voor rekening van de begunstigde, tenzij Richtlijn 2007/64/EG⁵⁷ van toepassing is.

44.1.2 Terugvordering bij de betaling van het saldo

Indien de betaling van het saldo de vorm van een terugvordering aanneemt (zie artikel 21.4), doet *Het Agentschap* de coördinator formeel een "**vooraankondigingsbrief**" toekomen waarin *zij*:

- hem in kennis stelt van *haar* voornemen om het per saldo verschuldigde bedrag terug te vorderen en de redenen ervan;
- vermeldt dat *zij* voornemens is het terug te vorderen bedrag af te trekken van het voor het garantiefonds ingehouden bedrag;
- de coördinator verzoekt binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving een verslag over de verdeling van de betalingen aan de begunstigten in te dienen, en
- de coördinator verzoekt binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving zijn opmerkingen kenbaar te maken.

Indien geen opmerkingen worden ingediend of *Het Agentschap* besluit de terugvordering ondanks de ontvangen opmerkingen door te zetten, doet *zij* de coördinator de **bevestiging van de terugvordering** toekomen (samen met de kennisgeving van de verschuldigde bedragen; zie artikel 21.5) en:

- betaalt *zij* het verschil tussen het terug te vorderen bedrag en het voor het garantiefonds ingehouden bedrag, **indien het verschil positief is**, of
- doet *zij* de coördinator formeel een **debetnota** toekomen voor het verschil tussen het terug te vorderen bedrag en het voor het garantiefonds ingehouden bedrag, **indien het verschil negatief is**. In deze nota worden ook de voorwaarden en de betalingsdatum vermeld.

Indien de coördinator op de in de debetnota vermelde datum het verschuldigde bedrag niet aan *Het Agentschap* heeft terugbetaald en het verslag over de verdeling van de betalingen niet heeft ingediend, **vordert** *het Agentschap* of de Commissie het in de debetnota vermelde bedrag van de coördinator **terug** (zie beneden).

Indien de coördinator op de in de debetnota vermelde datum het verschuldigde bedrag niet aan *Het Agentschap* heeft terugbetaald, maar wel het verslag over de verdeling van betalingen heeft ingediend, dan

- a) stelt *Het Agentschap* de begunstigden vast voor wie het als volgt berekende bedrag negatief is:

{ { {de kosten van de begunstigde die in het definitieve overzicht van de financiële staten zijn gedeclareerd en die door *Het Agentschap* zijn goedgekeurd, vermenigvuldigd met het voor de betrokken begunstigde vastgestelde vergoedingspercentage van artikel 5.2

[plus

de kosten van de met hem gelieerde derden die in het definitieve overzicht van de financiële staten zijn gedeclareerd en die door Het Agentschap zijn goedgekeurd, vermenigvuldigd met het voor elke betrokken gelieerde derde vastgestelde vergoedingspercentage van artikel 5.2}]

gedeeld door

de overeenkomstig artikel 5.3.1 berekende EU-bijdrage }

vermenigvuldigd met

het definitieve subsidiebedrag (zie artikel 5.3) }},

min

{door de begunstigde ontvangen voorfinanciering en tussentijdse betalingen} }.

---

⁵⁷ Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG (PB L 319 van 5.12.2007, blz. 1).

- b) doet *Het Agentschap* elke overeenkomstig punt a) vastgestelde begunstigde formeel een **debetnota** toekomen waarin de voorwaarden en de betalingsdatum worden vermeld. Het bedrag van de debetnota wordt als volgt berekend:

{ {het overeenkomstig punt a) voor de betrokken begunstigde berekende bedrag

gedeeld door

de som van bedragen die overeenkomstig punt a) zijn berekend voor alle overeenkomstig punt a) vastgestelde begunstigten}

vermenigvuldigd met

het bedrag dat is vermeld in de debetnota die *Het Agentschap* de coördinator formeel heeft doen toekomen }.

Indien het bedrag op de in de debetnota vermelde datum niet is betaald, **vordert** *het Agentschap of de Commissie* het bedrag **terug**:

- a) door het — zonder toestemming van de begunstigde — te **verrekenen** met bedragen die *het Agentschap*, de Commissie of een *ander* uitvoerend agentschap aan de betrokken begunstigde verschuldigd is (uit de EU- of Euratombegroting).

In uitzonderlijke omstandigheden kan *het Agentschap of de Commissie* het bedrag vóór de in de debetnota vermelde betalingsdatum verrekenen om de financiële belangen van de EU te beschermen;

- b) door te **putten uit het garantiefonds**. *Het Agentschap of de Commissie* doet de betrokken begunstigde namens het garantiefonds formeel de debetnota toekomen en vordert het bedrag terug:

i) *Niet van toepassing*.

ii) door **juridische maatregelen te nemen** (zie artikel 57) of door een **executoriale beschikking te geven** overeenkomstig artikel 299 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 79, lid 2, van het financieel reglement (Verordening nr. 966/2012).

Indien het bedrag op de in de debetnota vermelde datum niet is betaald, wordt het terug te vorderen bedrag (zie boven) vermeerderd met de **vertragsrente** tegen het in artikel 21.11 vastgestelde tarief vanaf de dag die volgt op de in de debetnota vermelde betalingsdatum tot en met de dag waarop *het Agentschap of de Commissie* het volledige bedrag ontvangt.

Gedeeltelijke betalingen worden eerst gecrediteerd tegen onkosten, lasten en vertragsrente en dan in mindering gebracht op de hoofdsom.

Bankkosten die uit de terugvorderingsprocedure voortvloeien, komen voor rekening van de begunstigde, tenzij Richtlijn 2007/64/EG van toepassing is.

44.1.3 Terugvordering van bedragen na de betaling van het saldo

Indien voor een begunstigde het herziene definitieve subsidiebedrag (zie artikel 5.4) lager is dan zijn aandeel van het definitieve subsidiebedrag, moet hij het verschil aan *Het Agentschap* terugbetalen.

Het aandeel van de begunstigde in het definitieve subsidiebedrag wordt als volgt berekend:

{ {de kosten van de begunstigde die in het definitieve overzicht van de financiële staten zijn gedeclareerd en die door *Het Agentschap* zijn goedgekeurd, vermenigvuldigd met het voor de betrokken begunstigde vastgestelde vergoedingspercentage van artikel 5.2

[plus

de kosten van de met hem gelieerde derden die in het definitieve overzicht van de financiële staten zijn gedeclareerd en die door Het Agentschap zijn goedgekeurd, vermenigvuldigd met het voor elke betrokken gelieerde derde vastgestelde vergoedingspercentage van artikel 5.2]

gedeeld door

de overeenkomstig artikel 5.3.1 berekende EU-bijdrage }

vermenigvuldigd met

het definitieve subsidiebedrag (zie artikel 5.3)}.

Indien de coördinator de ontvangen bedragen niet heeft verdeeld (zie artikel 21.7), vordert de Commissie *het Agentschap* ook deze bedragen terug.

Het Agentschap doet de betrokken begunstigde formeel een **vooraankondigingsbrief** toekomen, waarin zij:

- hem in kennis stelt van *haar* voornemen om het verschuldigde bedrag terug te vorderen en de redenen ervan, en
- hem verzoekt binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving zijn opmerkingen kenbaar te maken.

Indien geen opmerkingen worden ingediend of *Het Agentschap* besluit de terugvordering ondanks de ontvangen opmerkingen door te zetten, **bevestigt zij** het terug te vorderen bedrag en doet *zij* de begunstigde formeel een **debetnota** toekomen. In deze nota worden ook de voorwaarden en de betalingsdatum vermeld.

Indien het bedrag op de in de debetnota vermelde datum niet is betaald, **vordert het Agentschap of de Commissie** het bedrag **terug**:

- a) door het — zonder toestemming van de begunstigde — te **verrekenen** met bedragen die *het Agentschap*, de Commissie of een *ander* uitvoerend agentschap aan de betrokken begunstigde verschuldigd is (uit de EU- of Euratombegroting).

In uitzonderlijke omstandigheden kan *het Agentschap de Commissie* het bedrag vóór de in de debetnota vermelde betalingsdatum verrekenen om de financiële belangen van de EU te beschermen;

- b) door te **putten uit het garantiefonds**. *Het Agentschap of de Commissie* doet de betrokken begunstigde namens het garantiefonds formeel de debetnota toekomen en vordert het bedrag terug:

- i) *Niet van toepassing*

- ii) door **juridische maatregelen te nemen** (zie artikel 57) of door een **executoriale beschikking te geven** overeenkomstig artikel 299 van het

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 79, lid 2, van het financieel reglement (Verordening nr. 966/2012).

Indien het bedrag op de in de debetnota vermelde datum niet is betaald, wordt het terug te vorderen bedrag (zie boven) vermeerderd met de **vertragsrente** tegen het in artikel 21.11 vastgestelde tarief vanaf de dag die volgt op de in de debetnota vermelde betalingsdatum tot en met de dag waarop *het Agentschap of de Commissie* het volledige bedrag ontvangt.

Gedeeltelijke betalingen worden eerst gecrediteerd tegen onkosten, lasten en vertragsrente en dan in mindering gebracht op de hoofdsom.

Bankkosten die uit de terugvorderingsprocedure voortvloeien, komen voor rekening van de begunstigde, tenzij Richtlijn 2007/64/EG van toepassing is.

ARTIKEL 45 ADMINISTRATIEVE SANCTIES

Naast contractuele maatregelen mag *het Agentschap of de Commissie* ook administratieve sancties opleggen overeenkomstig artikelen 106 en 131, lid 4, van het Financieel Reglement nr. 966/2012 (d.w.z. uitsluiting van toekomstige overeenkomsten tot uitvoering van overheidsopdrachten, subsidies, prijzen en deskundigencontracten en/of financiële sancties).

AFDELING 2 AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE

ARTIKEL 46 — AANSPRAKELIJKHEID VOOR SCHADE

46.1 Aansprakelijkheid van de Commissie het Agentschap]

Het Agentschap kan niet aansprakelijk worden gesteld voor door de begunstigten of derden als gevolg van de tenuitvoerlegging van de overeenkomst geleden schade, en zelfs niet voor grove nalatigheid.

Het Agentschap kan niet aansprakelijk worden gesteld voor door de bij de actie betrokken begunstigten of derden als gevolg van de tenuitvoerlegging van de overeenkomst veroorzaakte schade.

46.2 Aansprakelijkheid van de begunstigten

Behalve in geval van overmacht (zie artikel 51) moeten de begunstigten alle schade die *Het Agentschap* lijdt als gevolg van de uitvoering van de actie of omdat de actie niet volledig in overeenstemming met de overeenkomst is uitgevoerd, vergoeden.

AFDELING 3 OPSCHORTING EN BEËINDIGING

ARTIKEL 47 — OPSCHORTING VAN DE BETALINGSTERMIJN

47.1 Voorwaarden

Het Agentschap kan de betalingstermijn (zie de artikelen 21.2 en 21.4) te allen tijde opschorten, indien een verzoek om betaling (zie artikel 20) niet kan worden goedgekeurd omdat:

- a) het niet in overeenstemming is met de bepalingen van de overeenkomst (zie artikel 20);
- b) de technische of financiële verslagen niet zijn ingediend of niet volledig zijn, of aanvullende informatie vereist is, of
- c) er twijfel is over de subsidiabiliteit van de in de financiële staten gedeclareerde kosten en aanvullende controles, beoordelingen, audits of onderzoeken vereist zijn.

47.2 Procedure

Het Agentschap stelt de coördinator formeel in kennis van de opschorting en de redenen ervan.

De opschorting **gaat in** op de dag dat *Het Agentschap* de kennisgeving verzendt (zie artikel 52).

Indien niet langer aan de voorwaarden voor de opschorting van de betalingstermijn wordt voldaan, wordt de opschorting **opgeheven** en gaat de resterende periode in.

Indien de opschorting langer duurt dan twee maanden, kan de coördinator *Het Agentschap* vragen of de opschorting zal voortduren.

Indien de betalingstermijn is opgeschort omdat de technische of financiële verslagen niet aan de eisen voldoen (zie artikel 20) en het herziene verslag of de herziene staten niet is/zijn ingediend of wel is/zijn ingediend maar eveneens is/zijn afgekeurd, kan *Het Agentschap* ook deze overeenkomst of de deelname van de begunstigde beëindigen (zie artikel 50.3.1(1)).

ARTIKEL 48 — OPSCHORTING VAN BETALINGEN

48.1 Voorwaarden

Het Agentschap kan de betalingen voor een of meer begunstigten te allen tijde geheel of gedeeltelijk opschorten, indien:

- a) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich schuldig heeft gemaakt aan, of wordt verdacht van:
  - i) wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of
  - ii) ernstige niet-nakoming van verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst of tijdens de toekenningsprocedure, met inbegrip van een onjuiste uitvoering van de actie, het indienen van valse informatie, verzuim om de vereiste informatie te verstrekken, schending van ethische beginselen, of
- b) indien een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich in verband met andere door de EU of Euratom tegen vergelijkbare voorwaarden toegekende subsidies schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen die een belangrijk effect hebben op deze subsidie (**extrapolatie van bevindingen met betrekking tot andere subsidies naar deze subsidie**; zie artikel 22.5.2);

Als de betalingen voor een of meerdere begunstigten worden opgeschort, zal *Het Agentschap* deelbetaling(en) doen van de niet opgeschorte delen. Als de opschorting de

betaling van het saldo betreft, zal — na opheffing van de opschorting — de betaling of terugvordering van het(de) betrokken bedrag(en) beschouwd als de betaling van het saldo waarmee de actie wordt afgerond.

48.2 Procedure

Alvorens de betalingen op te schorten, doet *Het Agentschap* de coördinator of betrokken begunstigde formeel een kennisgeving toekomen, waarin *zij*:

- hem in kennis stelt van *haar* voornemen om de betalingen op te schorten en de redenen ervan, en
- hem verzoekt binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving zijn opmerkingen kenbaar te maken.

Indien *Het Agentschap* geen opmerkingen ontvangt of besluit de procedure ondanks de ontvangen opmerkingen door te zetten, doet *zij* de betrokkene formeel een **bevestiging** van de opschorting toekomen. In andere gevallen stelt het de betrokkene er formeel van in kennis dat de opschortingsprocedure niet wordt voortgezet.

De opschorting **gaat in** op de dag dat *Het Agentschap* de bevestiging verzendt.

Indien aan de voorwaarden voor de hervatting van de betalingen wordt voldaan, wordt de opschorting **opgeheven**. *Het Agentschap* stelt de coördinator of betrokken begunstigde formeel hiervan in kennis.

Tijdens de opschorting mogen periodieke verslagen voor alle verslagperioden behalve de laatste (zie artikel 20.3) geen individuele financiële staten van de betrokken begunstigde *en zijn gelieerde derden* bevatten. De coördinator moet deze opnemen in het eerste periodieke verslag na opheffing van de opschorting of — als de opschorting niet voor het eind van de actie wordt opgeheven — in het laatste periodieke verslag.

De begunstigden mogen de uitvoering van de actie opschorten (zie artikel 49.1), of de overeenkomst of de deelname van de betrokken begunstigde beëindigen (zie de artikelen 50.1 en 50.2).

ARTIKEL 49 — OPSCHORTING VAN DE UITVOERING VAN DE ACTIE

49.1 Opschorting van de uitvoering van de actie door de begunstigden

49.1.1 Voorwaarden

De begunstigden mogen de uitvoering van de actie of een deel ervan opschorten, indien uitzonderlijke omstandigheden — met name overmacht (zie artikel 51) — de uitvoering onmogelijk of buitengewoon moeilijk maken.

49.1.2 Procedure

De coördinator moet *Het Agentschap* onverwijld formeel van de opschorting in kennis stellen (zie artikel 52), en daarbij het volgende vermelden:

- de redenen ervan, en
- de verwachte datum van hervatting.

De opschorting **gaat in** op de dag dat *Het Agentschap* de kennisgeving ontvangt.

Wanneer de omstandigheden de hervatting van de uitvoering mogelijk maken, moet de coördinator *Het Agentschap* onverwijld daarvan in kennis stellen en om een **wijziging** van deze overeenkomst verzoeken om de dag waarop de actie wordt hervat vast te stellen, de duur van de actie te verlengen en andere wijzigingen door te voeren die vereist zijn om de actie aan de nieuwe situatie aan te passen (zie artikel 55) — tenzij de overeenkomst of de deelname van de begunstigde is beëindigd (zie artikel 50).

De opschorting wordt **opgeheven** vanaf de in de wijziging vastgestelde hervattingsdatum. Deze datum kan eerder zijn dan de datum waarop de wijziging in werking treedt.

Kosten die zijn gemaakt tijdens de opschorting van de uitvoering van de actie zijn niet subsidiabel (zie artikel 6).

49.2 Opschorting van de uitvoering van de actie door *het Agentschap*

49.2.1 Voorwaarden

Het Agentschap kan de uitvoering van de actie of een deel ervan opschorten indien:

- a) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich schuldig heeft gemaakt aan, of wordt verdacht van:
  - i) wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of
  - ii) ernstige niet-nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst of tijdens de toekenningsprocedure, met inbegrip van een niet-correcte uitvoering van de actie, het verstrekken van onjuiste informatie, verzuim om de vereiste informatie te verstrekken, schending van ethische beginselen;
- b) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich in verband met andere door de EU of Euratom tegen vergelijkbare voorwaarden toegekende subsidies schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen die een belangrijk effect hebben op deze subsidie (**extrapolatie van bevindingen met betrekking tot andere subsidies naar deze subsidie**; zie artikel 22.5.2), of
- c) wordt vermoed dat de actie niet langer in wetenschappelijk of technologisch opzicht relevant is.

49.2.2 Procedure

Alvorens de uitvoering van de actie op te schorten, doet *Het Agentschap* de coördinator of betrokken begunstigde formeel een kennisgeving toekomen, waarin *zij*:

- hem in kennis stelt van *haar* voornemen om de uitvoering op te schorten en de redenen ervan, en
- hem verzoekt binnen dertig dagen na de ontvangst van de kennisgeving zijn opmerkingen kenbaar te maken.

Indien *Het Agentschap* geen opmerkingen ontvangt of besluit de procedure ondanks de ontvangen opmerkingen door te zetten, doet *zij* de betrokkene formeel een **bevestiging** van de opschorting toekomen. In andere gevallen stelt het de betrokkene er formeel van in kennis

dat de procedure niet wordt voortgezet.

De opschorting **gaat in** vijf dagen nadat de bevestiging is ontvangen (of op een in de kennisgeving vastgestelde latere datum).

De opschorting wordt **opgeheven** indien aan de voorwaarden voor hervatting van de uitvoering van de actie wordt voldaan.

De coördinator of betrokken begunstigde wordt formeel van de opheffing in kennis gesteld en deze overeenkomst wordt **gewijzigd** om de dag waarop de actie wordt hervat vast te stellen, de duur van de actie te verlengen en andere wijzigingen door te voeren die vereist zijn om de actie aan de nieuwe situatie aan te passen (zie artikel 55) — tenzij de overeenkomst reeds is beëindigd (zie artikel 50).

De opschorting wordt opgeheven vanaf de in de wijziging vastgestelde hervattingsdatum. Deze datum kan eerder zijn dan de datum waarop de wijziging in werking treedt.

Kosten die zijn gemaakt tijdens de opschorting zijn niet subsidiabel (zie artikel 6).

De begunstigden kunnen aan een opschorting door *Het Agentschap* geen recht op schadeloosstelling ontleen (zie artikel 46).

De opschorting van de uitvoering van de actie laat het recht van *Het Agentschap* om de overeenkomst of deelname van een begunstigde te beëindigen (zie artikel 50), het subsidiebedrag te verlagen of ten onrechte uitbetaalde bedragen terug te vorderen (zie de artikelen 43 en 44) onverlet.

ARTIKEL 50 — BEËINDIGING VAN DE OVEREENKOMST OF VAN DE DEELNAME VAN EEN OF MEER BEGUNSTIGDEN

50.1 Beëindiging van de overeenkomst door de begunstigden

50.1.1 Voorwaarden en procedure

De begunstigden kunnen deze overeenkomst beëindigen.

De coördinator moet *Het Agentschap* formeel van de beëindiging in kennis stellen (zie artikel 52), en daarbij het volgende vermelden:

- de redenen ervan, en
- de datum waarop de beëindiging ingaat. Deze datum moet na de datum van de kennisgeving liggen.

Indien geen redenen worden opgegeven of *Het Agentschap* oordeelt dat de redenen de beëindiging niet rechtvaardigen, wordt de overeenkomst geacht "**onjuist te zijn beëindigd**".

De beëindiging **gaat in** op de in de kennisgeving vermelde datum.

50.1.2 Effecten

De coördinator moet — binnen zestig dagen nadat de beëindiging van kracht is geworden — de volgende documenten indienen:

- i) een periodiek verslag (voor de resterende verslagperiode tot de beëindiging; zie artikel 20.3) en
- ii) het definitieve verslag (zie artikel 20.4).

Indien *Het Agentschap* de verslagen niet binnen de vastgestelde termijn ontvangt (zie hierboven), zullen alleen de in een goedgekeurd periodiek verslag opgenomen kosten in aanmerking worden genomen.

Het Agentschap **berekent** op basis van de ingediende verslagen het definitieve subsidiebedrag (zie artikel 5.3) en het saldo (zie artikel 21.4). Alleen kosten die vóór de beëindiging zijn gemaakt, zijn subsidiabel (zie artikel 6). Kosten in verband met na de beëindiging uit te voeren contracten, zijn niet subsidiabel.

Onjuiste beëindiging kan een verlaging van het subsidiebedrag tot gevolg hebben (zie artikel 43).

Na de beëindiging blijven de verplichtingen van de begunstigten (zie met name de artikelen 20, 22, 23, deel 3 van hoofdstuk 4, en de artikelen 36, 37, 38, 40, 42, 43 en 44) van toepassing.

50.2 Beëindiging van de deelname van een of meer begunstigten, door de begunstigten

50.2.1 Voorwaarden en procedure

De deelname van een of meer begunstigten kan door de coördinator op verzoek van de betrokken begunstigde of namens de andere begunstigten worden beëindigd.

De coördinator moet *Het Agentschap* formeel in kennis stellen van de beëindiging (zie artikel 52) en de betrokken begunstigde informeren.

Indien de deelname van de coördinator wordt beëindigd zonder diens instemming, moet de formele kennisgeving worden verricht door een andere begunstigde (namens de andere begunstigten).

De kennisgeving moet het volgende omvatten:

- de redenen ervoor;
- het advies van de betrokken begunstigde (of bewijs dat schriftelijk om dit advies is verzocht);
- de datum waarop de beëindiging van kracht wordt. Deze datum moet na de datum van de kennisgeving liggen.
- een wijzigingsverzoek (zie artikel 55), met een voorstel voor de hertoewijzing van de taken en de geraamde begroting van de betrokken begunstigde (zie de bijlagen 1 en 2) en, indien nodig, de toevoeging van een of meer nieuwe begunstigten (zie artikel 56). Indien de beëindiging van kracht wordt na de termijn van artikel 3, moet geen wijzigingsverzoek worden opgenomen, tenzij de betrokken begunstigde de coördinator is. In dit geval moet in het wijzigingsverzoek een nieuwe coördinator worden voorgesteld.

Als deze informatie niet wordt gegeven of als *Het Agentschap* van mening is dat de gegeven redenen de beëindiging niet rechtvaardigen, zal de deelname worden geacht **op niet-correcte wijze** te zijn **beëindigd**.

De beëindiging **gaat in** op de in de kennisgeving vermelde datum.

50.2.2 Effecten

De coördinator moet — binnen dertig dagen nadat de beëindiging van kracht is geworden — de volgende documenten indienen:

- i) een verslag over de aan de betrokken begunstigde verrichte betalingen en
- ii) indien de beëindiging van kracht wordt in de in artikel 3 bedoelde termijn, een "**beëindigingsverslag**" van de betrokken begunstigde, voor de openstaande rapportageperiode tot de beëindiging, met een overzicht van de voortgang van de werkzaamheden, een overzicht van het gebruik van middelen, de individuele financiële sta(a)t(en) en, indien van toepassing, het certificaat betreffende de financiële sta(a)t(en) (zie de artikelen 20.3 en 20.4).

De informatie in het beëindigingsverslag moet ook worden opgenomen in het periodieke verslag voor de volgende verslagperiode (zie artikel 20.3).

Als het wijzigingsverzoek door *Het Agentschap* wordt verworpen (omdat het verzoek vragen oproept over het besluit om subsidie toe te kennen of omdat bij het nemen van het besluit niet is voldaan aan het beginsel van gelijke behandeling van inschrijvers), kan de overeenkomst in overeenstemming met artikel 50.3.1, onder c), worden beëindigd.

Als het verzoek door *Het Agentschap* wordt ingewilligd, wordt de overeenkomst **gewijzigd** om de nodige wijzigingen in te voeren (zie artikel 55).

Het Agentschap zal — op basis van de periodieke verslagen, het beëindigingsverslag en het verslag over de verdeling van de betalingen — het aan de begunstigde verschuldigde bedrag **berekenen** als de door de begunstigde ontvangen (voorfinancierings- en tussentijdse) betalingen dit bedrag overschrijden.

Het **verschuldigde bedrag** wordt als volgt berekend:

Stap 1 — Toepassing van het vergoedingspercentage op de subsidiabele kosten

Het door de begunstigde te ontvangen bedrag aan subsidie wordt berekend door het(de) vergoedingspercentage(s) toe te passen op subsidiabele kosten die door de begunstigde *en gelieerde derden* in het beëindigingsverslag zijn gedeclareerd, en door *Het Agentschap* zijn goedgekeurd.

Alleen kosten die vóór de beëindiging door de begunstigde zijn gemaakt, zijn subsidiabel (zie artikel 6). Kosten in verband met na de beëindiging uit te voeren contracten, zijn niet subsidiabel.

Stap 2 — Verlaging in verband met wezenlijke fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen

Als de subsidie wordt verlaagd (zie artikel 43) zal *Het Agentschap* het verlaagde subsidiebedrag voor de begunstigde berekenen door het bedrag van de verlaging (berekend naar evenredigheid van de ernst van de fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nakoming van de verplichtingen in overeenstemming met artikel 43.2) af te trekken van het subsidiebedrag voor de begunstigde.

Indien de ontvangen betalingen hoger zijn dan de verschuldigde bedragen:

- als de beëindiging van kracht wordt tijdens de termijn van artikel 3 en het wijzigingsverzoek wordt ingewilligd, moet de betrokken begunstigde het onterecht ontvangen bedrag aan de coördinator terugbetalen. *Het Agentschap* zal de betrokken begunstigde formeel in kennis stellen van het onterecht ontvangen bedrag en verzoeken om dit bedrag binnen dertig dagen na de kennisgeving terug te betalen aan de coördinator. Indien de betrokken begunstigde de coördinator niet terugbetaalt, zal *Het Agentschap* een beroep doen op het garantiefonds om de coördinator te betalen en vervolgens namens het garantiefonds een **debetnota** doen toekomen aan de betrokken begunstigde (zie artikel 44);
- in alle andere gevallen (met name als de beëindiging van kracht wordt na de termijn van artikel 3) zal *Het Agentschap* formeel een **debetnota** toezenden aan de betrokken begunstigde. Als de betaling op de in de debetnota vermelde datum niet is verricht, zal het garantiefonds *Het Agentschap* het verschuldigde bedrag uitkeren en zal *Het Agentschap* namens het garantiefonds een debetnota doen toekomen aan de betrokken begunstigde (zie artikel 44);
- indien de betrokken begunstigde de voormalige coördinator is, moet deze het onterecht ontvangen bedrag terugbetalen aan de nieuwe coördinator, tenzij:
  - de beëindiging van kracht wordt na een tussentijdse betaling en
  - de voormalige coördinator de ontvangen bedragen niet heeft uitgekeerd als voorfinancierings- of tussentijdse betalingen (zie artikel 21.7).

In dit geval zal *Het Agentschap* de voormalige coördinator formeel een **debetnota** doen toekomen. Als de betaling op de in de debetnota vermelde datum niet is verricht, zal het garantiefonds *Het Agentschap* het verschuldigde bedrag uitkeren. Vervolgens zal *Het Agentschap* de nieuwe coördinator betalen en namens het garantiefonds een debetnota aan de voormalige coördinator toezenden (zie artikel 44).

Indien de ontvangen betalingen **niet hoger zijn dan de verschuldigde bedragen**: aan de betrokken begunstigde verschuldigde bedragen zullen worden opgenomen in de volgende tussentijdse betaling of de saldobetaling.

Indien *Het Agentschap* het beëindigingsverslag niet binnen de vastgestelde termijn ontvangt (zie hierboven), zullen alleen de in een goedgekeurd periodiek verslag opgenomen kosten in aanmerking worden genomen.

Indien *Het Agentschap* het verslag over de verrichte betalingen niet binnen de gestelde termijn ontvangt (zie hierboven), zal *Het Agentschap* ervan uitgaan dat:

- de coördinator geen betalingen heeft verricht aan de betrokken begunstigde en
- de betrokken begunstigde geen bedrag hoeft terug te betalen aan de coördinator.

Niet-correcte beëindiging kan leiden tot een verlaging van de subsidie (zie artikel 43) of beëindiging van de overeenkomst (zie artikel 50).

Na de beëindiging blijven de verplichtingen van de betrokken begunstigde (zie met name de artikelen 20, 22, 23, deel 3 van hoofdstuk 4, en de artikelen 36, 37, 38, 40, 42, 43 en 44) van toepassing.

50.3 Beëindiging van de overeenkomst of van de deelname van een of meer begunstigten, door *het Agentschap*

50.3.1 Voorwaarden

Het Agentschap kan de overeenkomst of de deelname van een of meer begunstigten beëindigen indien:

- a) een of meer begunstigten niet tot de overeenkomst toetreden (zie artikel 56).
- b) een verandering in de juridische, financiële, technische, organisatorische of eigendomssituatie van een of meer begunstigten (*of in die van (een) met de begunstigde(n) gelieerde derde(n)*) de tenuitvoerlegging van de actie wezenlijk zou kunnen beïnvloeden of vertragen of zou leiden tot twijfel over het besluit om de subsidie toe te kennen;
- c) na beëindiging van de deelname van een of meer begunstigten (zie hierboven) de noodzakelijke wijzigingen in de overeenkomst kunnen leiden tot twijfel over het besluit om de subsidie toe te kennen of een inbreuk vormen op het beginsel van gelijke behandeling van inschrijvers (zie artikel 55);
- d) de uitvoering van de actie wordt verhinderd door overmacht (zie artikel 51) of door de coördinator wordt opgeschort (zie artikel 49.1) en ofwel:
  - i) hervatting onmogelijk is, ofwel
  - ii) de noodzakelijke wijzigingen in de overeenkomst zouden leiden tot twijfel over het besluit om de subsidie toe te kennen of tot schending van het beginsel van gelijke behandeling van inschrijvers;
- e) een begunstigde failliet is verklaard, zich in staat van liquidatie bevindt, in surseance van betaling verkeert, een regeling met zijn crediteuren heeft getroffen, zijn werkzaamheden heeft gestaakt dan wel in een procedure van soortgelijke aard krachtens de nationale wetgeving is verwickeld;
- f) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) schuldig is bevonden aan een ernstige fout in de uitoefening van zijn beroep, vastgesteld op elke grond;
- g) een begunstigde niet voldoet aan de toepasselijke nationale belasting- en socialezekerheidswetgeving;
- h) de actie wetenschappelijk of technologisch niet langer relevant is;
- i) *niet van toepassing*;
- j) *niet van toepassing*;
- k) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) fraude heeft gepleegd, zich schuldig heeft gemaakt aan corruptie of betrokken is bij een criminele organisatie, witwassen of enige andere illegale activiteit;

- l) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich schuldig heeft gemaakt aan:
  - i) wezenlijke fouten, onregelmatigheden of fraude, of
  - ii) ernstige niet-nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst of tijdens de toekenningsprocedure, met inbegrip van een niet-correcte uitvoering van de actie, het indienen van valse informatie, verzuim om de vereiste informatie te verstrekken, schending van ethische beginselen;
- m) een begunstigde (of een natuurlijke persoon die bevoegd is de begunstigde te vertegenwoordigen of namens de begunstigde besluiten te nemen) zich in verband met andere door de EU of Euratom tegen vergelijkbare voorwaarden toegekende subsidies schuldig heeft gemaakt aan stelselmatige of terugkerende fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen die een belangrijk effect hebben op deze subsidie (**extrapolatie van bevindingen met betrekking tot andere subsidies naar deze subsidie**; zie artikel 22.5.2);
- n) een begunstigde, ondanks een specifiek verzoek van *de het Agentschap*, nalaat om — via de coördinator — een verzoek te doen tot wijziging van de overeenkomst ter beëindiging van de deelname van een van zijn gelieerde derden of internationale partners die zich bevindt in een van de situaties zoals beschreven onder e), f), g), k), l) of m) en ter hertoewijzing van diens taken.

50.3.2 Procedure

Alvorens de overeenkomst of de deelname van een of meer begunstigden te beëindigen, zal *Het Agentschap* de coördinator of betrokken begunstigde hem formeel:

- in kennis stellen van *haar* voornemen om de overeenkomst te beëindigen en de redenen ervan, en
- verzoeken om binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving opmerkingen in te dienen en — in geval van punt (l.ii) hierboven — *Het Agentschap* mee te delen welke maatregelen worden genomen om de naleving van de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen te waarborgen.

Indien *Het Agentschap* geen opmerkingen ontvangt of besluit de procedure voort te zetten ondanks de ontvangen opmerkingen, zal *Het Agentschap* de coördinator of betrokken begunstigde een formele **bevestiging** van de beëindiging en de datum waarop deze ingaat doen toekomen. In andere gevallen stelt het de begunstigde er formeel van in kennis dat de procedure niet wordt voortgezet.

De beëindiging zal **ingaan**:

- voor beëindigingen krachtens de punten b), c), e), g), h), j), l.ii) en n) hierboven: op de in de kennisgeving van de bevestiging vermelde datum (zie hierboven);
- voor beëindigingen krachtens de punten a), d), f), i), k), l.i) en m) hierboven: op de datum waarop de kennisgeving van de bevestiging wordt ontvangen.

50.3.3 Gevolgen

a) voor **beëindiging van de overeenkomst**:

De coördinator moet — binnen zestig dagen nadat de beëindiging van kracht is geworden — de volgende documenten indienen:

- i) een periodiek verslag (voor de resterende verslagperiode tot de beëindiging; zie artikel 20.3), en
- ii) een eindverslag (zie artikel 20.4).

Indien de overeenkomst wordt beëindigd wegens het niet-nakomen van de verplichting om de verslagen in te dienen (zie de artikelen 20.8 en 50.3.1, onder 1)), kan de coördinator na de beëindiging geen verslagen meer indienen.

Indien *Het Agentschap* de verslagen niet binnen de vastgestelde termijn ontvangt (zie hierboven), zullen alleen de in een goedgekeurd periodiek verslag opgenomen kosten in aanmerking worden genomen.

Het Agentschap **berekent** op basis van de ingediende verslagen het definitieve subsidiebedrag (zie artikel 5.3) en het saldo (zie artikel 21.4). Alleen kosten die vóór de beëindiging zijn gemaakt, zijn subsidiabel (zie artikel 6). Kosten in verband met na de beëindiging uit te voeren contracten, zijn niet subsidiabel.

Dit laat het recht van *Het Agentschap* om de subsidie te verlagen (zie artikel 43) of om administratieve sancties op te leggen (artikel 45) onverlet.

De begunstigten kunnen aan een beëindiging door *Het Agentschap* geen recht op schadeloosstelling ontlenen (zie artikel 46).

Na de beëindiging blijven de verplichtingen van de begunstigten (zie met name de artikelen 20, 22, 23, deel 3 van hoofdstuk 4, en de artikelen 36, 37, 38, 40, 42, 43 en 44) van toepassing.

b) voor **beëindiging van de deelname van een of meer begunstigten:**

De coördinator moet — binnen zestig dagen nadat de beëindiging van kracht is geworden — de volgende documenten indienen:

- i) een verslag over de aan de begunstigde verrichte betalingen;
- ii) een wijzigingsverzoek (zie artikel 55), met een voorstel voor de hertoewijzing van de taken en geraamde begroting van de betrokken begunstigde (zie de bijlagen 1 en 2) en, indien nodig, de toevoeging van een of meer nieuwe begunstigten (zie artikel 56). Indien de kennisgeving van beëindiging plaatsvindt na de termijn van artikel 3, moet geen wijzigingsverzoek worden ingediend, tenzij de betrokken begunstigde de coördinator is. In dat geval moet in het wijzigingsverzoek een nieuwe coördinator worden voorgesteld, en
- iii) indien de beëindiging van kracht wordt in de termijn van artikel 3, een **beëindigingsverslag** van de betrokken begunstigde, voor de openstaande verslagperiode tot de beëindiging, met een overzicht van de voortgang van de werkzaamheden, een overzicht van het gebruik van middelen, de afzonderlijke financiële sta(a)t(en) en, indien van toepassing, het certificaat inzake de financiële sta(a)t(en) (zie artikel 20).

De informatie in het beëindigingsverslag moet ook worden opgenomen in het periodieke verslag voor de volgende verslagperiode (zie artikel 20.3).

Als het wijzigingsverzoek door *Het Agentschap* wordt verworpen (omdat het verzoek vragen oproept over het besluit om subsidie toe te kennen of omdat bij het nemen van het besluit niet is voldaan aan het beginsel van gelijke behandeling van inschrijvers),

kan de overeenkomst in overeenstemming met artikel 50.3.1, onder c), worden beëindigd.

Als het verzoek door *Het Agentschap* wordt ingewilligd, wordt de overeenkomst **gewijzigd** om de nodige wijzigingen in te voeren (zie artikel 55).

Het Agentschap zal — op basis van de periodieke verslagen, het beëindigingsverslag en het verslag over de verdeling van de betalingen — het aan de begunstigde verschuldigde bedrag **berekenen** en als de door de begunstigde ontvangen (voorfinancierings- en tussentijdse) betalingen dit bedrag overschrijden.

Het **verschuldigde bedrag** wordt als volgt berekend:

Stap 1 — Toepassing van het vergoedingspercentage op de subsidiabele kosten

Het door de begunstigde te ontvangen bedrag aan subsidie wordt berekend door het(de) vergoedingspercentage(s) toe te passen op subsidiabele kosten die door de begunstigde [*en gelieerde derden*] in het beëindigingsverslag zijn gedeclareerd, en door *Het Agentschap* zijn goedgekeurd.

Alleen kosten die vóór de beëindiging door de begunstigde zijn gemaakt, zijn subsidiabel (zie artikel 6). Kosten in verband met na de beëindiging uit te voeren contracten, zijn niet subsidiabel.

Stap 2 — Verlaging in verband met wezenlijke fouten, onregelmatigheden, fraude of ernstige niet-nakoming van verplichtingen

Als de subsidie wordt verlaagd (zie artikel 43) zal *Het Agentschap* het verlaagde subsidiebedrag voor de begunstigde berekenen door het bedrag van de verlaging (berekend naar evenredigheid van de ernst van de fouten, onregelmatigheden, fraude of niet-nakoming van de verplichtingen in overeenstemming met artikel 43.2) af te trekken van het subsidiebedrag voor de begunstigde.

Indien de ontvangen betalingen **hoger zijn dan de verschuldigde bedragen**:

- als de beëindiging van kracht wordt tijdens de termijn van artikel 3 en het wijzigingsverzoek wordt ingewilligd, moet de betrokken begunstigde het onterecht ontvangen bedrag aan de coördinator terugbetalen. *Het Agentschap* zal de betrokken begunstigde formeel in kennis stellen van het onterecht ontvangen bedrag en verzoeken om dit bedrag binnen dertig dagen na de kennisgeving terug te betalen aan de coördinator. Indien de betrokken begunstigde de coördinator niet terugbetaalt, zal *Het Agentschap* een beroep doen op het garantiefonds om de coördinator te betalen en vervolgens namens het garantiefonds een debetnota doen toekomen aan de betrokken begunstigde (zie artikel 44);
- in alle andere gevallen (met name als de beëindiging van kracht wordt na de termijn van artikel 3) zal *Het Agentschap* formeel een **debetnota** toezenden aan de betrokken begunstigde. Als de betaling op de in de debetnota vermelde datum niet is verricht, zal het garantiefonds *Het Agentschap* het verschuldigde bedrag uitkeren en zal *Het Agentschap* namens het garantiefonds een debetnota doen toekomen aan de betrokken begunstigde (zie artikel 44);
- indien de betrokken begunstigde de voormalige coördinator is, moet deze het onterecht ontvangen bedrag terugbetalen aan de nieuwe coördinator, tenzij:
  - de beëindiging van kracht wordt na een tussentijdse betaling en

- de voormalige coördinator de ontvangen bedragen niet heeft uitgekeerd als voorfinancierings- of tussentijdse betalingen (zie artikel 21.7).

In dit geval zal *Het Agentschap* de voormalige coördinator formeel een **debetnota** doen toekomen. Als de betaling op de in de debetnota vermelde datum niet is verricht, zal het garantiefonds *Het Agentschap* het verschuldigde bedrag uitkeren. Vervolgens zal *Het Agentschap* de nieuwe coördinator betalen en namens het garantiefonds een debetnota aan de voormalige coördinator toezenden (zie artikel 44).

Indien de ontvangen betalingen **niet hoger zijn dan de verschuldigde bedragen**: aan de betrokken begunstigde verschuldigde bedragen zullen worden opgenomen in de volgende tussentijdse betaling of de saldobetaling.

Indien *Het Agentschap* het beëindigingsverslag niet binnen de vastgestelde termijn ontvangt (zie hierboven), zullen alleen de in een goedgekeurd periodiek verslag opgenomen kosten in aanmerking worden genomen.

Indien *Het Agentschap* het verslag over de verrichte betalingen niet binnen de gestelde termijn ontvangt (zie hierboven), zal *Het Agentschap* ervan uitgaan dat:

- de coördinator geen betalingen heeft verricht aan de betrokken begunstigde, en
- de betrokken begunstigde geen bedrag hoeft terug te betalen aan de coördinator.

Na de beëindiging blijven de verplichtingen van de betrokken begunstigde (zie met name de artikelen 20, 22, 23, deel 3 van hoofdstuk 4, en de artikelen 36, 37, 38, 40, 42, 43 en 44) van toepassing.

AFDELING 4 OVERMACHT

ARTIKEL 51 — OVERMACHT

Onder "overmacht" wordt verstaan elke situatie of gebeurtenis die:

- een van de partijen verhindert om haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst te vervullen;
- niet te voorzien was, uitzonderlijk is en waarover de partijen geen controle kunnen uitoefenen;
- niet te wijten is aan fouten of nalatigheid door een van de partijen (of een bij de actie betrokken derde), en
- onvermijdelijk blijkt te zijn ofschoon alle noodzakelijke maatregelen zijn genomen.

De volgende omstandigheden kunnen niet worden ingeroepen als overmacht:

- de niet-verrichting van een dienst, een defect in uitrusting of materiaal en een vertraging bij het beschikbaar komen van uitrusting of materiaal, tenzij dit rechtstreeks het gevolg is van een relevant geval van overmacht;
- arbeidsgeschillen of stakingen, of
- financiële moeilijkheden.

Elke situatie die overmacht vormt, moet onverwijld formeel worden meegedeeld aan de

andere partij onder vermelding van de aard ervan, met inbegrip van de duur en de te voorziene gevolgen.

De partijen moeten onmiddellijk alle noodzakelijke maatregelen nemen om de schade als gevolg van de overmacht te beperken en al het mogelijke doen om de uitvoering van de actie zo spoedig mogelijk te hervatten.

De partij die door overmacht wordt verhinderd om haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst te vervullen, kan niet worden geacht inbreuk op de overeenkomst te maken.

HOOFDSTUK 7 — SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 52 — COMMUNICATIE TUSSEN DE PARTIJEN

52.1 Communicatie — Vorm en middelen

De communicatie in het kader van de overeenkomst (informatie, verzoeken, ingediende documenten, "formele kennisgevingen" enz.) moet:

- schriftelijk geschieden, en
- een vermelding van het nummer van de overeenkomst omvatten.

Alle communicatie moet plaatsvinden via het **elektronische** uitwisselingssysteem van het deelnemersportaal onder gebruikmaking van de daartoe verstrekte formulieren en modellen.

Indien *Het Agentschap* na de betaling van het saldo vaststelt dat een formele kennisgeving niet werd geraadpleegd, wordt een tweede formele kennisgeving verzonden per aangetekende post met bewijs van bezorging ("formele kennisgeving op **papier**"). Uiterste termijnen worden berekend op basis van het tijdstip van de tweede kennisgeving.

De communicatie via het elektronische uitwisselingssysteem moet worden uitgevoerd door gemachtigde personen als bedoeld in de "Voorwaarden voor het gebruik van het deelnemersportaal". Te dien einde moeten alle begunstigen vóór de ondertekening van deze overeenkomst een "aangewezen vertegenwoordiger van de juridische entiteit" aanwijzen. De rol en de taak van de aangewezen vertegenwoordiger van de juridische entiteit worden omschreven in zijn of haar aanstellingsbrief (zie de Voorwaarden voor het gebruik van het deelnemersportaal).

Indien het elektronische uitwisselingssysteem tijdelijk niet beschikbaar is, zullen instructies worden gegeven op de websites van *het Agentschap* en de Commissie.

52.2 Datum van de communicatie

Mededelingen worden geacht te zijn gedaan wanneer ze door de verzendende partij zijn verzonden (d.w.z. op de datum en het tijdstip dat ze via het elektronische uitwisselingssysteem worden verzonden).

Formele kennisgevingen via het **elektronische** uitwisselingssysteem worden geacht te zijn gedaan wanneer ze door de ontvangende partij zijn ontvangen (d.w.z. op de datum en het tijdstip dat ze door de ontvangende partij zijn ontvangen, zoals vermeld op het tijdstempel). Een formele kennisgeving die niet binnen tien dagen na de verzending is geaccepteerd, wordt

geacht te zijn geaccepteerd.

Formele kennisgevingen **op papier** die per **aangetekende post** zijn verzonden, met bewijs van bezorging (enkel na de betaling van het saldo) worden geacht te zijn gedaan op ofwel:

- de door de postdienst geregistreerde datum van bezorging, of
- de tijdslimiet voor het ophalen van de kennisgeving op het postkantoor.

Indien het elektronische uitwisselingssysteem tijdelijk niet beschikbaar is, kan de verzendende partij niet worden geacht haar verplichting om binnen een gespecificeerde termijn een mededeling of formele kennisgeving te doen, niet te zijn nagekomen.

52.3 Adressen voor de communicatie

Het **elektronische** uitwisselingssysteem is toegankelijk via de volgende URL:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/myarea/projects>

Het Agentschap zal de coördinator en de begunstigden voorafgaand aan elke wijziging van de URL formeel in kennis stellen van deze wijziging.

Aan *Het Agentschap* geadresseerde **formele kennisgevingen op papier** (uitsluitend na de betaling van het saldo) moeten worden verzonden naar het officiële postadres dat vermeld staat op de website van de *Commissie het Agentschap*.

Aan de begunstigde geadresseerde **formele kennisgevingen op papier** (uitsluitend na de betaling van het saldo) moeten worden gezonden naar zijn postadres als vermeld in het Register van begunstigden op het deelnemersportaal.

ARTIKEL 53 — INTERPRETATIE VAN DE OVEREENKOMST

53.1 Voorrang van de voorwaarden op de bijlagen

De bepalingen in de voorwaarden van de overeenkomst hebben voorrang op de bijlagen bij de overeenkomst.

Bijlage 2 heeft voorrang op bijlage 1.

53.2 Voorrechten en immuniteiten

Niet van toepassing.

ARTIKEL 54 — BEREKENING VAN TERMIJNEN, DATA EN TIJDSLIMIETEN

In overeenstemming met Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71⁵⁸ worden in dagen, maanden of jaren uitgedrukte termijnen berekend vanaf het moment dat de voor de termijn bepalende gebeurtenis plaatsvindt.

De dag waarop die gebeurtenis plaatsvindt, wordt niet geacht binnen die termijn te vallen.

ARTIKEL 55 — WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST

55.1 Voorwaarden

De overeenkomst kan worden gewijzigd, tenzij de wijzigingen veranderingen in de overeenkomst met zich meebrengen die zouden kunnen leiden tot twijfel over het besluit om de subsidie toe te kennen of een inbreuk zou vormen op het beginsel van gelijke behandeling van inschrijvers.

Elk van de partijen kan om een wijziging van de overeenkomst verzoeken.

55.2 Procedure

De partij die om een wijziging verzoekt, moet een ondertekend wijzigingsverzoek indienen via het elektronische uitwisselingssysteem (zie artikel 52).

De coördinator dient wijzigingsverzoeken in en ontvangt deze namens de begunstigden (zie bijlage 3).

Indien wordt verzocht om verandering van coördinator zonder diens instemming, moet het verzoek door een andere begunstigde worden ingediend (namens de andere begunstigden).

Het wijzigingsverzoek moet de volgende elementen omvatten:

- de redenen ervoor;
- passende ondersteunende documenten.
- voor een verandering van coördinator zonder diens instemming: het advies van de coördinator (of bewijs dat schriftelijk om dit advies is verzocht).

Het Agentschap kan om aanvullende informatie vragen.

Indien de partij die het verzoek ontvangt instemt met het verzoek, moet zij de wijziging binnen 45 dagen na ontvangst van de kennisgeving (of de aanvullende informatie waarom *Het Agentschap* heeft verzocht) ondertekenen in het elektronische uitwisselingssysteem. Indien zij niet instemt met het verzoek, moet zij dit binnen dezelfde termijn formeel meedelen. De termijn kan indien nodig worden verlengd in verband met de beoordeling van het verzoek. Indien binnen de vastgestelde termijn geen kennisgeving wordt ontvangen, wordt het verzoek geacht te zijn afgewezen.

Een wijziging **wordt van kracht** op de dag van de ondertekening door de ontvangende partij.

Een wijziging **treedt in werking** op de door de partijen overeengekomen datum of, bij ontstentenis daarvan, op de datum waarop de wijziging in werking treedt.

ARTIKEL 56 — TOETREDING TOT DE OVEREENKOMST

56.1 Toetreding van de in de preambule genoemde begunstigden

De andere begunstigden moeten tot de overeenkomst toetreden door ondertekening van het toetredingsformulier (zie bijlage 3) in het elektronische uitwisselingssysteem (zie artikel 52), binnen dertig dagen na de inwerkingtreding van de overeenkomst (zie artikel 58).

---

⁵⁸ Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 houdende vaststelling van de regels die van toepassing zijn op termijnen, data en aanvangs- en vervaltijden (PBL 124 van 8.6.1971, blz. 1).

Zij zullen de rechten en verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst aanvaarden vanaf de datum van de inwerkingtreding daarvan (zie artikel 58).

Indien een begunstigde niet binnen de hierboven genoemde termijn tot de overeenkomst toetreedt, moet de coördinator — binnen dertig dagen — een wijzigingsverzoek indienen om de veranderingen aan te brengen die noodzakelijk zijn om voor een goede uitvoering van de actie te zorgen. Dit laat het recht van *Het Agentschap* om de overeenkomst te beëindigen onverlet (zie artikel 50).

56.2 Toevoeging van nieuwe begunstigten

In gerechtvaardigde gevallen kunnen de begunstigten om de toevoeging van een nieuwe begunstigde verzoeken.

Hiertoe moet de coördinator een wijzigingsverzoek overeenkomstig artikel 55 indienen. Dit verzoek moet vergezeld gaan van het door de nieuwe begunstigde in het elektronisch uitwisselingsstelsel ondertekende (zie artikel 52) toetredingsformulier (zie bijlage 3).

Nieuwe begunstigten hebben met ingang van de datum zoals vermeld in het toetredingsformulier (zie bijlage 3) de volgens de overeenkomst geldende rechten en plichten.

ARTIKEL 57 — TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLENBESLECHTING

57.1 Toepasselijk recht

Op de overeenkomst is het recht van de Unie van toepassing, indien nodig aangevuld door het Belgische recht.

57.2 Geschillenbeslechting

Indien een geschil over de interpretatie, toepassing of geldigheid van de overeenkomst niet minnelijk kan worden geschikt, is het Gerecht — of, in geval van beroep, het Hof van Justitie van de Europese Unie — exclusief bevoegd. Dergelijke vorderingen moeten aanhangig worden gemaakt krachtens artikel 272 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Bij wijze van uitzondering, indien het geschil een geschil tussen Het Agentschap en REGIONAL DEVELOPMENT AGENCY OF LUGANSK REGION, ISOLUTIONS LLC, is, zijn de Belgische rechtbanken exclusief bevoegd.

Indien het geschil betrekking heeft op administratieve sancties, compensatie of een executoriale beschikking uit hoofde van artikel 299 VWEU (zie de artikelen 44, 45 en 46), moeten de begunstigten hun zaak voorleggen aan het Gerecht — of, in geval van beroep, aan het Hof van Justitie van de Europese Unie — krachtens artikel 263 VWEU. *Tegen compensaties en executoriale beschikkingen moeten tegen de Commissie (en niet het Agentschap) worden aangespannen.*

ARTIKEL 58 — INWERKINGTREDING VAN DE OVEREENKOMST

De overeenkomst zal in werking treden op de dag van de ondertekening door *Het Agentschap* of de coördinator, afhankelijk van wie dit als laatste doet.

HANDTEKENINGEN

Voor de coördinator

Voor *het Agentschap*

Subsidieovereenkomst nummer: [nummer invullen] [acroniem invullen] [oproepcode invullen]

H2020-modelsubsidieovereenkomsten: H2020 Algemene MSO — Multi: v3.0 – 20.7.2016